

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»
Директор інституту
_____ О.О. Шеремет
«__» _____ 2020 р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедру
_____ Л.М. Чернелевський
«__» _____ 2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
зі спеціальності : 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми «Облік і аудит»
на тему : «Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів»

Виконав: студент 4 курсу, групи 19ск

_____ Годун Віктор Вікторович _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник : _____ Овдій Олена Василівна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____ Бойко С. В. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що в цій дипломній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.
Здобувач _____
(підпис)

Київ-2020 рік

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і аудиту
Освітній ступінь бакалавр
Напрямок підготовки 071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту

Л.М.Чернелевський

« » _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Годуну Віктору Вікторовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів

керівник роботи ст.викладач, Овдій Олена Василівна,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «09» жовтня 2019 року №984-кс

2.Строк подання студентом проекту (роботи) 10 червня 2020р.

3. Вихідні дані до роботи Закони України, Постановки Кабінету Міністрів, фінансова, статистична та податкова звітність ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2018 роки, первинні документи ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Вступ. Розділ 1 Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» та його облікова політика. Розділ 2 Бухгалтерський облік ремонтів основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод». РОЗДІЛ 3 Техніко-економічний аналіз діяльності «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2018 рр.. Загальні висновки та пропозиції. Перелік використаної літератури.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Рис. Класифікація ремонтних заходів, Рис. Структура ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», Рис. Технологічна схема виробництва хлібобулочних виробів, Рис. Схема виробництва продукції хлібозаводу, Рис. Організаційна структура бухгалтерії ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», Рис. Загальні стадії документообігу, Рис. Графік руху первинних документів за напрямом «Облік основних засобів», Рис. Довідник «Об'єкти будівництва», Рис. Заповнення документу «Надходження товарів і послуг» з видом операції «Покупка, комісія» на закладці «Послуги», Рис. Результат проведення документа «Надходження товарів і послуг», Рис. Заповнення документа «Вимога-накладна» з видом операції «Матеріали» на закладці «Рахунки обліку витрат», Рис. Результат проведення документа «Вимога-накладна», Рис. Заповнення документа «Звіт виробництва за зміну» на закладці «Послуги», Рис. Результат проведення документа «Звіт виробництва за зміну», Рис. Результат проведення документа «Модернізації та ремонт ОЗ», Рис. Аналіз використання основних виробничих засобів, Рис. Схема аналізу форм заміщення зносу основних

засобів, Рис. Схема аналізу технічного стану та тенденції розвитку основних засобів, Рис. Послідовність проведення аудиту витрат на ремонт та модернізацію основних засобів.

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	13.03.20-21.03.20	Виконано
2	Розділ 1 Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» та його облікова політика	22.03.20-15.04.20	Виконано
3	Розділ 2 Бухгалтерський облік ремонтів основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»	16.04.20-08.05.20	Виконано
4	РОЗДІЛ 3 Техніко-економічний аналіз діяльності «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2018 рр.	09.05.20-25.05.20	Виконано
5	Загальні висновки і пропозиції	26.05.20-01.06.20	Виконано
6	Перелік використаної літератури	02.06.20-05.06.20	Виконано

Здобувач _____
(підпис)

Годун В.В.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Овдій О.В.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота на тему «Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів» містить: 89 сторінок тексту, 23 таблиць, 1 діаграма, 21 рисунок, 43 найменувань джерел використаної літератури.

В даній кваліфікаційній роботі розглядається процеси ремонтів основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» особливості його обліку, аналізу та аудиту.

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків та пропозицій, переліку використаної літератури та додатків.

Перший розділ роботи присвячений розгляду історії та становлення фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», схеми управління та виробництва, структури бухгалтерії та форми організації обліку товариства. Наведено опис документообігу ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», описано його облікову політику.

У другому розділі розкриваються основні аспекти аналітичного та синтетичного обліку процесів ремонтів основних засобів за національними стандартами, особливості розкриття інформації в фінансовій та первинній звітності. Описано інформаційні технології обліку ремонтів основних засобів та їх практичне застосування.

Дослідження організації і методики аналізу процесів ремонтів основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», аналіз основних показників його фінансово-господарської діяльності за 2017-2018 роки розглянуті у третьому розділі. Окрім того, в даному розділі було охарактеризовано теоретичні та практичні основи аудиту витрат на ремонт основних засобів та розглянуто методику його проведення.

За результатами роботи зроблено висновки та запропоновано конкретні рекомендації щодо удосконалення обліку та аналізу власного капіталу, організації та методики проведення його аудиту на ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

***Ключові слова:** ремонт, процеси ремонтів основних засобів, поліпшення, модернізація, реконструкція, дообладнання.*

ANNOTATION

This qualifying work on "Accounting and analytical support of the use of equity of the enterprise" contains: 89 pages of text, 23 tables, 1 diagram, 21 figures, 43 names of sources of literature.

This qualification work considers the processes of repairs of fixed assets of PRAT "Novograd-Volynsky hlybozavod" personality of its accounting, analysis and audit.

Thesis consists of an introduction, three sections, general conclusions and suggestions, a list of references and appendices.

The first section of the work is devoted to the history and formation of financial and economic activities of PRAT "Novograd-Volynsky hlybozavod", management and production schemes, accounting structures and forms of organization of accounting. A description of the document flow of PRAT "Novograd-Volynsky hlybozavod" is given, its accounting policy is described.

The second section reveals the main aspects of analytical and synthetic accounting of fixed asset repair processes according to national standards, features of information disclosure in financial and primary reporting. The information technologies of the account of repairs of fixed assets and their practical application are described.

Research of the organization and methods of analysis of the processes of repairs of fixed assets of PRAT "Novograd-Volynsky hlybozavod", analysis of the main indicators of its financial and economic activities for 2017-2018 are considered in the third section. In addition, this section described the theoretical and practical basis of the audit of the cost of repair of fixed assets and considered the method of its implementation.

Based on the results of the work, conclusions were made and specific recommendations were proposed for improving the accounting and analysis of equity, organization and methods of its audit at PRAT "Novograd-Volynsky hlybozavod".

Key words: *repair, processes of repairs of fixed assets, improvement, modernization, reconstruction, additional equipment.*

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» ТА ЙОГО ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА	15
1.1 Історія становлення та розвиток фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».....	15
1.2 Організація аналітичної роботи підприємства «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».....	26
1.3 Структура бухгалтерії та організація бухгалтерського обліку «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».....	32
РОЗДІЛ 2 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК РЕМОНТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ «ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД»	37
2.1 Аналітичний і синтетичний облік ремонтів основних засобів «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».....	37
2.2 Розкриття інформації у звітності щодо обліку ремонтів основних засобів «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».....	50
2.3 Інформаційні технології обліку ремонтів основних засобів.....	55
РОЗДІЛ 3 ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ «ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» ЗА 2017-2018 РР	64
3.1 Теоретичні основи аналізу процесів ремонтів основних засобів.....	64
3.2 Техніко-економічний аналіз діяльності «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2017-2018 рр.....	71
3.3 Практичний економічний аналіз формування і використання витрат на ремонт основних засобів «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».....	74
3.4 Теоретичні основи аудиту обліку ремонтів основних засобів.....	83
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	93
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	96
ДОДАТКИ	100

Вступ

Актуальність теми. Підвищення ефективності виробництва безпосередньо залежить від основних засобів компанії. Проблема зношених основних засобів на промислових підприємствах є дуже важливою в Україні. Зношеність основних засобів в Україні сягає близько 70%, стосовно яких кожна компанія прагне відновити початковий потенціал основних засобів. Це одна з причин, чому ефективність цих об'єктів погіршується. Також можуть бути складнощі із відображенням цих витрат у системі обліку.

На жаль, на сьогодні чинна законодавча та нормативна база України не в повній мірі розкриває феномен "ремонтів основних засобів". Фінансове становище компанії значною мірою залежить від надійного обліку таких витрат та фінансових вигод, їх здійснення, правильного відображення податкового обліку. Існує невідповідність податкового, фінансового та управлінського обліку.

Чинна законодавча, методична та нормативна база не повністю розкриває релевантні поняття, що містять загальні вимоги до обліку ремонтної діяльності зокрема, не розкриває важливих для управління відомостей стосовно відмінностей між ремонтами, а інколи породжує нові колізії. У нормативно-законодавчій базі України, в наукових джерелах з бухгалтерського обліку і контролю цим питанням приділено недостатньо уваги.

Проблеми теорії, методики та організації обліку і контролю ремонтів основних засобів знайшли висвітлення у працях Астахова В. П., Атамаса П. Й., Білухи М. Т., Борисенко Л. В., Бутинця Ф. Ф., Вериги Ю. А., Покропивного С. В., Свірко С. В., Сопка В. В., Стоєва В., Н. М. Ткаченко, Ю. Л. Темчишиної., Л. М. Чернелєвського та інших авторів. Більшість із них зосереджують увагу на класифікації ремонтів, джерел їх відшкодування, загальній методиці обліку, контролю і аналізу процесів ремонтів. У той же час питання планування ремонту, організації його обліку, порядок визначення зміни економічних вигод під впливом ремонту, методики обліку витрат на ремонт із застосуванням автоматизованої форми обліку, організації контролю процесів ремонтів та ефективності ухвалених рішень щодо їх проведення досліджені недостатньо.

Мета і завдання дослідження.

Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Вступ	Номер сторінки
Здобувач	Годун В.В.		21.03.2020		
Науковий керівник	Овдій О.В.		22.03.2020		
Завідувач кафедри	Чернелєвський Л.М.		11.06.2020		7

Мета роботи – розробити рекомендації щодо вдосконалення методики обліку і контролю процесів ремонтів основних засобів для забезпечення ефективного впливу на фінансові результати господарюючих суб'єктів. Досягнення поставленої мети обумовило вирішення таких завдань:

- з'ясувати сутність ремонту основних засобів, їх види та способи здійснення;
- провести критичний аналіз чинної методики та організації обліку і контролю витрат на ремонт основних засобів;
- визначити основні проблеми фінансового та податкового обліку витрат на ремонт основних засобів та можливості їх вирішення;
- провести класифікацію ремонту основних засобів для побудови системи обліку і контролю витрат на їх здійснення;
- визначити можливості вдосконалення методики обліку витрат на здійснення ремонту основних засобів.

Предметом дослідження є методичні та організаційні питання обліку і контролю процесів ремонтів основних засобів.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є економічна теорія, теорія систем та діалектичний метод пізнання економічних явищ і процесів у безперервному їх розвитку і взаємозв'язку.

Об'єктом дослідження виступає суб'єкт малого підприємства ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод».

В даній роботі буде досліджено діяльність підприємства ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» на основі документації зібраної у процесі проходження виробничої практики на цьому суб'єкті господарської діяльності.

Економічна сутність

Враховуючи прискорене зростання економіки та технологічний прогрес, необхідно в процесі ефективної економічної діяльності підвищити конкурентоспроможність кінцевої продукції. У цьому процесі головну роль відіграє собівартість продукції, значну частину якої становить амортизація та витрати на ремонт та вдосконалення, модернізацію та обслуговування основних засобів.

Основні засоби - основні активи, які утримуються підприємством/установою для використання у виробництві/діяльності чи постачанні товарів, надання послуг, передачі в оренду іншим або для адміністративних та соціокультурних функцій, очікуваний термін корисної експлуатації яких перевищує один рік (або робочий цикл, якщо він становить більше одного року).

В доповнення до цього п. 6 П(С)БО 7 визначає: об'єкт основних засобів визнаються активом, якщо є ймовірність, що майбутні фінансові вигоди, пов'язані з активом, отримає підприємство та його вартість може бути достовірно визначена.

Окрім того, тут варто згадати ще одну умову для визнання в бухобліку ОЗ, а саме — підконтрольність. Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», **Активи** - це ресурси, що контролюються організацією в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до майбутніх фінансових та економічних вигод.

Створені руками людини об'єкти основних засобів під впливом природних та технічних факторів втрачають свої першочергові властивості та якості, піддаючись моральному та фізичному зносу. З наслідками таких впливів та явищ можна справитись за допомогою ремонтних робіт.

Елементи об'єктів основних засобів під впливом багатьох факторів втрачають основні властивості, піддаючись фізичному, а також моральному зносу. В результаті таких явищ потрібно вдаватися до процесів ремонтних робіт.

На практиці розрізняють такі види робіт, спрямованих на підтримку і відновлення працездатності об'єктів ОЗ, а також на поліпшення їх технічних характеристик: технічне обслуговування, поточний ремонт, капітальний ремонт і поліпшення (добудова, дообладнання, реконструкція, модернізація, модифікація тощо) (див. рис. 1).

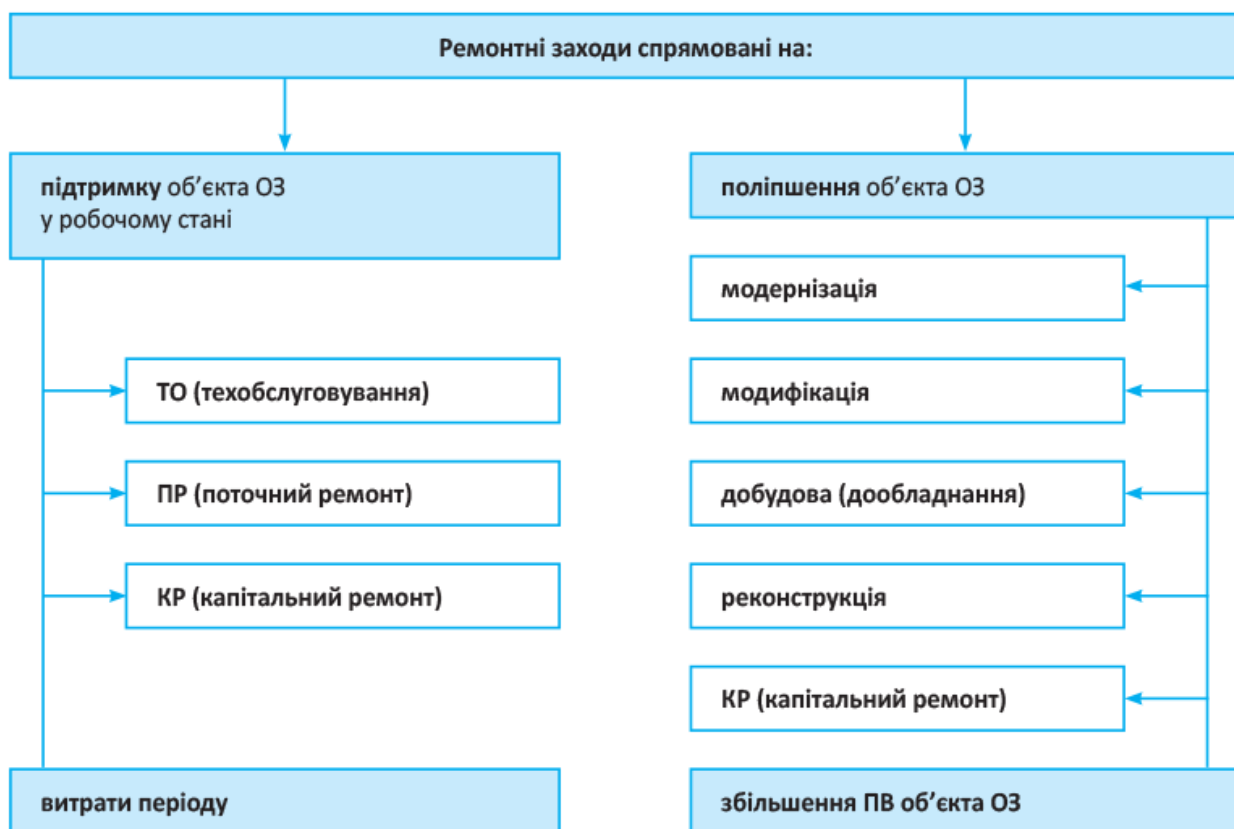

Рис. 1 Класифікація ремонтних заходів

Ремонт – комплекс операцій з відновлення справності або роботоздатності виробів та відновлення ресурсів виробів або їх складових.

Техобслуговування – роботи, спрямовані на підтримку працездатності об'єкта ОЗ (наприклад, заміна мастила в автомобілі).

Поточний ремонт – роботи, спрямовані на забезпечення і відновлення працездатності об'єкта ОЗ шляхом усунення дрібних пошкоджень і несправностей, заміни та/або оновлення окремих частин об'єкта.

Капітальний ремонт – роботи, спрямовані на повне відновлення ресурсів і характеристик об'єкта шляхом заміни або оновлення його основних частин. У процесі заміни нові частини об'єкта ОЗ можуть бути довговічнішими й економічнішими, ніж старі. У цьому випадку капітальний ремонт приведе до збільшення майбутніх економічних вигід від використання об'єкта ОЗ, а отже, такий ремонт слід уважати поліпшенням і відповідним чином відображати в бухобліку.

Поліпшення – це роботи з модернізації, модифікації, добудови, дообладнання, реконструкції тощо подібно об'єкту ОЗ, які приводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта (у т. ч. збільшення строку його корисної експлуатації) (п. 14 П(С)БО 7).

Модернізація обладнання - поліпшення структури, що підвищує продуктивність модернізованого об'єкта, сприяє розширенню його технологічних можливостей на рівні сучасних техніко-технологічних вимог, скорочення затрачених ресурсів, покращенню умов праці. Процес складається із відносно незначних змін у конструкції механізмів роботи, машин, установок та іншого обладнання, а також відносно незначних змін у матеріалах та способах обробки.

Реконструкція виробництва — це сукупність заходів щодо збільшення виробничих потужностей, підвищення продуктивності праці, технічного рівня виробництва з метою збільшення обсягів виробництва та зменшення витрат на собівартість виробу.

Класифікація ремонтів основних засобів:

1. Від розміру витрат і обсягу, характеру робіт:

- поточний ремонт;
- капітальний ремонт.

2. За способом здійснення:

- господарський;
- підрядний;
- змішаний.

3. За відношенням до плану:

- планово-попереджувальний;
- позаплановий.

4. За відношенням до господарської діяльності:

- виробничих ОЗ;
- невиробничих ОЗ.

Поняття "спосіб капітального будівництва" пояснює, чийми силами і у формі яких правовідносин здійснюється будівництво.

Розрізняють два основних (підрядний і господарський способи) і змішаний спосіб капітального будівництва (підрядно-господарський).

Підрядний спосіб є найбільш поширеним і характеризується наявністю договірно-підрядних відносин між інвестором/замовником і виконавцем/виконавцями будівельних та пов'язаних з ними робіт. Передбачається, що замовник як суб'єкт інвестування підряджає на будівництво об'єкта будівельного підрядника на відповідних договірних умовах. Створення об'єкта капітального будівництва охоплює творчий процес пошуку архітектурного рішення та його втілення, координацію дій учасників розроблення всіх складових проекту будівництва споруд і будівель, здійснення архітектурно-будівельного контролю і авторського нагляду за їх будівництвом. Безпосередньо будівництво об'єкта відбувається на підставі договору підяду на капітальне будівництво.

Згідно з ч. 1 ст. 318 ГК України, «за договором підяду на капітальне будівництво одна сторона (підрядник) зобов'язується своїми силами і засобами на замовлення другої сторони (замовника) побудувати і здати замовникові у встановлений строк, визначений договором, об'єкт відповідно до проектно-кошторисної документації або виконати зумовлені договором будівельні та інші роботи, а замовник зобов'язується передати підряднику затверджену проектно-кошторисну документацію, надати йому будівельний майданчик, прийняти закінчені будівництвом об'єкти і оплатити їх».

Господарський спосіб полягає у виконанні робіт і введенні об'єкта в експлуатацію силами самого забудовника, тобто того підприємства чи організації, яке є розпорядником інвестицій і має затверджену будівельну (проектно-кошторисну) документацію. Будівництво за цього способу здійснюється силами власних будівельних підрозділів певної організації (підприємства) поряд з основною господарською діяльністю, для чого створюється управління (відділ, департамент) капітального будівництва. Відносини, що складаються при цьому, є внутрішньогосподарськими.

На практиці використовується ще й змішаний спосіб - підрядно-господарський, коли частину робіт виконує організація-збудувник власними силами, а на виконання решти робіт підряджає відповідні будівельні організації, укладаючи з ними договір підяду на капітальне будівництво (виконання будівельних і пов'язаних з ними робіт).

Капітальне будівництво як форма інвестування складається з двох основних стадій, що регулюються актами будівельного законодавства. Першим етапом є підготовча стадія (зазвичай іменується стадією проектування), на якій:

- 1) інвестор визначає доцільність інвестування у формі капітального будівництва певного об'єкта; на замовлення інвестора спеціалізованими (проектними або проектно-вишукувальними) організаціями розробляються передпроектні документи, проводяться відповідні дослідження, після чого інвестор приймає рішення про інвестування;
- 2) на підставі прийнятого рішення та передпроектних документів інвестор укладає з проектною організацією договір на розробку інвестиційного проекту будівництва (проектно-кошторисної документації); такий проект має пройти комплексну державну експертизу інвестиційних проектів будівництва; у разі наявності позитивного висновку Укрінвестекспертизи інвестор може затвердити інвестиційний проект і вжити відповідних заходів до його реалізації.

Наступною стадією є реалізація інвестиційного проекту будівництва, яка може бути забезпечена самим інвестором (у разі застосування господарського способу будівництва) або будівельним підрядником (якщо використовується підрядний спосіб будівництва). Після реалізації інвестиційного проекту завершений будівництвом об'єкт приймається в експлуатацію відповідно до встановленого порядку.

Розглядаючи ремонт по відношенню до плану, найбільш досконалою є система планово-попереджувальних ремонтів. При цьому для ремонту машин, обладнання, транспортних засобів незалежно від їх фактичного технічного стану розробляється спеціальний графік ремонтів. Ця система забезпечує

- регулярний догляд за машинами і обладнанням;
- сприяє подовженню терміну експлуатації;
- скорочує витрати на позапланові аварійні ремонти;
- зменшення простоїв обладнання.

Дослідження нормативних актів надає об'єктивну інформацію про групи існуючих юридичних документів, які впливають на систему управління певним бізнесом. Кожен із наведених нижче законів, положень, інструкцій регулює операції з нерухомістю, спорудами та обладнанням, тобто з основними засобами.

Огляд законодавчої бази з обліку, аналізу та аудиту основних засобів представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

**Нормативно-законодавча база
з обліку, аналізу і аудиту основних засобів**

№ п/п	Документ	Характеристика
1	2	3
1	Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» №996-14 від 27.02.1995 р.	Даний закон визначає правові основи регулювання, організації, обліку та складання фінансової звітності в Україні, а також поширюється на всі юридичні особи, створені відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм та форм власності.
2	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21.12.2017р.	Закон встановлює правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні та спрямований на створення незалежної системи контролю для захисту інтересів користувачів фінансової та іншої інформації. Закон регулює аудит основних засобів в українських компаніях.
3	Податковий кодекс України зі змінами і доповненнями, внесеними Законами України №2856-V від 23.12.2010р.	Податковий кодекс України регулює взаємозв'язок між податками та зборами, зокрема визначає вичерпний перелік податків і зборів, що вводяться на Україну, а також процес управління, платники податків, їх права та обов'язки, їх повноваження, контролюючі органи, принципи, під час податкової перевірки, а також відповідальності за порушення закону.

4	Цивільний кодекс України № 435 IV від 16.01.2003 р. із змінами і доповненнями	Цей кодекс передбачає майнові та немайнові відносини (цивільні відносини), засновані на правовій рівності, вільному волевиявленнях та незалежності права власності учасників.
5	Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» №73 від 07.02.2013р.	Положення визначає мету, склад та принципи складання фінансової звітності та вимог щодо визнання та розкриття її даних, методологічні засади формування в обліку інформації про основні засоби та їх розкриття у фінансовій звітності.
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» №92 від 27.04.2000р.	Положення встановлює методологічні основи формування в обліку інформації про основні засоби, інші необоротні активи, а також розкриття інформації у фінансовій звітності.
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від №318 від 31.12.1999р.	Це положення встановлює методологічні основи організації бухгалтерської інформації про вартість підприємства та її розкриття у фінансовій звітності. Відповідно до цього стандарту об'єктом вартості є товари та послуги.
10	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 01.01.2012р.	Метою цього стандарту є визначення бухгалтерського підходу до основних засобів, щоб користувачі фінансової звітності могли зрозуміти інвестиції суб'єкта господарства у основні засоби, зміни цих інвестицій. Основними питаннями обліку основних засобів є визнання активів, визначення їх балансової вартості та амортизації, а також збитки від знецінення.
11	Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків №69 від 11.08.1994 р.	Ця директива встановлює цілісні вимоги до інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних активів, грошових коштів та цінних документів, розрахунків та інших даних балансу від міністерств, інших централізовано підтримуваних органів, органів виконавчої влади та установ, за рахунок бюджетів усіх рівнів.
13	Наказ Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку» №352 від 01.01.1996р.	Цим наказом затверджуються типові форми первинних документів, які формалізують усі операції, пов'язані з обігом основних засобів та визначають процес їх завершення.
14	Наказ Міністерства фінансів України «Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку» №356 від 29.12.2000р.	Даний наказ визначає використання ключових облікових записів при обробці первинної документації для відображення вартості операцій з використання основних засобів.
16	План рахунків бухгалтерського обліку, затверджений наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999р.	Опис плану рахунків щодо наявності та руху та використання основних засобів, перелік відповідних рахунків за цими господарськими операціями, облік витрат, пов'язаних із рухом основних засобів, відображаються у відповідних рахунках 8-го чи 9-го. класу.

Попередньо визначений перелік законодавчих документів має на меті допомогти в організації та обліку основних засобів у компаніях. Законодавчі та нормативно-правові акти встановлюють методологічну основу формування інформації про основні засоби та їх розкриття у фінансовій звітності.

Створення правової бази для бухгалтерського обліку, економічного аналізу та фінансового контролю за основним капіталом є одним із ключових факторів ефективного обліку та фінансового розвитку бізнесу, який покликаний інформувати про стан та ефективність основних засобів. Моніторинг законодавчих норм для бізнесу є важливим, оскільки він формує незалежну інформацію про групи існуючих правових та нормативних документів, які впливають на систему управління певним бізнесом.

Аналіз діючої законодавчої бази виявив, що законодавча база для обліку та використання основних засобів загалом створена в Україні. Слід мати на увазі, що питання регуляторного регулювання обліку основних засобів слід переглянути, стосовно постійного вдосконалення та впровадження нових норм у законодавство.

Тому, здійснюючи бухгалтерський та податковий облік основних засобів, підприємство повинно спиратися на ряд нормативно-правових актів для формулювання інформації щодо конкретного виду активів. Проаналізовані нормативно-правові документи щодо ведення бухгалтерського обліку відповідно до вітчизняного та міжнародного законодавства а також податкового обліку дають змогу охопити зміни у визначенні ототожнюючих понять «основні засоби», «амортизація», у класифікації основних засобів, їх обліку, переоцінки, порядку вибуття та амортизації.

РОЗДІЛ 1 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» ТА ЙОГО ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА

1.1 Історія становлення та розвиток фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Хлібозавод був заснований у 1944 р., після визволення міста від німецьких загарбників. ВАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» створено відповідно до серії Регіонального відділення Фонду державного майна в Житомирській області з 13.04.1998. № 89-ВАТ реорганізовуючи державне підприємство "Новоград-Волинський державний хлібозавод" у відкрите акціонерне товариство. Відповідно до рішення Загальних зборів акціонерів від 17 березня 2011 року ВАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» було перейменовано у ПАТ «Новоград-Волинський хлібозавод». Відповідно до рішення Загальних зборів акціонерів від 26 березня 2018 року вид та назва товариства було змінено на ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Історія про Новоград-Волинський хлібозавод починається, як уже згадувалося, у 1944 році, коли після визволення міста від німецько-фашистських загарбників проблема забезпечення хлібом для жителів міста та області стала напруженою. Тоді було вирішено розташувати підприємство на місці колишньої фабрики меблів на вулиці Радянської 10 та на території сусідньої конюшні.

Перше замовлення Новоград-Волинського хлібозаводу було підписано першим директором заводу Носою Євдокією Іванівною у січні 1944 р. У лютому того ж року працювало 12 осіб.

Іван Афанович Шульга став другим директором хлібозаводу в березні 1946 р. У 1946 - 1948 роках було проведено ремонтно-будівельні та монтажні роботи щодо планування пекарні. Будівництво велося з ремонтом, реконструкцією існуючих ділянок будівельних майданчиків, добудовою та розширенням виробничих, ремонтних, складських та побутових приміщень, які відсутні за власним бажанням, при одночасному будівництві 3 печей FTL-2 з опаленням деревини для випікання хліба на хлібі.

Наступні керівники заводу, Микола Євдокимович Черненко (з вересня 1950 р. По січень 1953 р.) та Андрій Андрійович Кот (з липня 1954 р. По березень 1960 р.) Продовжували відбудовуватися.

Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 1 Організаційно- економічна характеристика ПрАТ «Новоград- Волинський хлібозавод» та його облікова політика	Номер сторінки
Здобувач	Годун В.В.		15.04.2020		
Науковий керівник	Овдій О.В.		16.04.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		15

У 1967 році було збудовано кондитерський магазин місткістю 1 т кондитерських виробів на добу. Обладнання доповнюється, оновлюється та оновлюється щороку. На початку 1970-х років його основним технологічним обладнанням були: 3 електричні шафи ESh-Z-M, машина для збивання вершків KSM, молоток та змішувач та інше допоміжне обладнання.

З 1976 по 1997 рік фабрика входила до житомирського об'єднання «Житомирхліб».

Директора заводу Лосовського Адама Антоновича, який працював з жовтня 1984 р. по жовтень 1989 р., змінив молодий та енергійний керівник Портянко Сергій Федорович, який займає дану посаду і до нині.

В 1996 році фінансування будівництва заводу було припинено і будівництво зупинено. І як об'єкт незавершеного будівництва загальною вартістю капіталовкладень 3978,6тис.грн. з оцінкою 3694,1тис.грн, з освоєнням 280,7тис.грн. передано діючому хлібозаводу, витрати на утримання якого до 2006 року склали понад 220 тис.грн.

При проведенні у 2005 році комісією державного майна і фондового ринку Житомирської області аукціону об'єкт незавершеного будівництва був переданий фірмі «Житомирські ласощі» (акт від 08.12.2006 року).

В 1993 році почалась комп'ютеризація обліку на виробництві, в бухгалтерії, та відділі збуту.

Однак залежність Житомира від Союзу обмежувала його незалежність у вирішенні багатьох питань. З випуском заводу "Житомирхліб" у 1997 році економічна активність посилилася на шкоду як власним капіталам, так і банківським кредитам.

30 жовтня 1997 року регіональне відділення Фонду державного майна України в Житомирській області видало наказ 2 222 - Державне підприємство, згідно з яким було прийнято рішення про приватизацію державного бізнесу. І 13 квітня 1998 р. - Наказ про створення відкритого акціонерного товариства «Новоград-Волинський хлібозавод». Цим же порядком визначено правовий фонд Компанії в розмірі 387479,00 національної валюти.

На виконання робіт по бізнес - плану за рахунок прибутку витрачено в 2000р. - 99,2 тис.грн.; в 2001 - 249,9 тис.грн.; в 2002р. - 144,5 тис.грн., в 2003р. - 308,0 тис.грн. у подальші роки обсяг робіт і обсяги капіталовкладень нарощувались із залученням кредитів банку. В 2004р. при капіталовкладенні 496,4 тис.грн. залучено кредиту на 52,2 тис.грн., в 2005р. - 2000,5 тис.грн. і 476,6 тис.грн., в 2006р. - 1327,0 тис.грн. і 570 тис.грн. за 2000 - 2006р.р. загальні капіталовкладення склали 4625,5тис.грн., в т.ч. залучено банківських кредитів на 1085,5тис.грн.

21 квітня 2008 року Загальні збори акціонерів прийняли рішення збільшити затверджений капітал та закрити (приватно) власні акції, внаслідок чого затверджений капітал склав 774 958,00 грн.

У 2008-2010 роках компанія працювала в надзвичайно складних умовах із постійно зростаючими цінами на сировину та енергетичні ресурси, несприятливими для виробництва нормативно-правових актів Ради Міністрів, які адміністративно утримували оптові ціни, обмежували прибутковість, ускладнювали фінансові

відносини з постачальниками та споживачами. Дезорганізація фінансової системи стала гальмом для розвитку виробництва. В деяких місцях стало неможливо платити за продану продукцію, що створило надзвичайний стан в економіці.

У таких випадках правління вжило всіх можливих заходів для посилення режиму жорсткої економії у всій галузі діяльності, запобігання втрат та досягнення потенційної прибутковості.

Незважаючи на складні економічні умови, було зроблено значну роботу з розвитку матеріально-технічної бази компанії. Проведені значні ремонтні та будівельні роботи для розширення промислових та побутових установок у кондитерській.

Закуплено та встановлено обладнання для нарізки та пакування хлібобулочних виробів, встановлено сепаратор тіста SD-180, переглянуто духовку FTL-2, придбано паровий котел SR-500 та встановлено холодильну установку S-150.

За період 2008-2010 рр. Придбано 4 нові автомобілі «Газель». Замінено застаріле комп'ютерне обладнання.

Асортиментний ряд налічував 154 найменування продукції, в тому числі хлібобулочних виробів 35 найменувань, здобно-булочних - 39, кондитерських - 80 найменувань.

Придбано інтенсивну машину для приготування тіста Prima-160, яка була встановлена в хлібобулочному та кондитерському цеху в січні 2011 року. У пекарні було встановлено дозатор води DVS-10.

У травні 2010 року було проведено процедуру переведення існування акцій з документальної у бездокументарну форму.

У березні 2011 року Загальні збори акціонерів прийняли рішення про реструктуризацію підприємства у Публічне акціонерне товариство «Новоград-Волинський хлібозавод», відповідно до чинного законодавства.

У 2011 році було придбано борошномельну вантажівку потужністю 30 тонн. Будували нове холодильне відділення з двома камерами, реконструювали контейнер для зберігання борошна.

Протягом 2009-2011 років, внаслідок світової економічної кризи та політичної кризи в Україні, попит населення на кондитерські вироби постійно зменшувався. Виробництво тортів та тістечок стало невігідним. Але в той же час зростав попит на масло та хлібобулочні вироби. У 2011 році керівництво заводу вирішило закрити кондитерський цех та збільшити виробництво масла та хлібобулочних виробів.

З метою реалізації поставлених завдань щодо задоволення попиту на масло та хлібобулочні вироби було придбано та встановлено нову піч MIVE.

Станом на січень 2012 року асортимент заводу включає 88 продуктів, із них 32 - хлібобулочні та 56 - хлібобулочні. Реалізація здійснюється у 12 районах Житомирської області, а також у Рівненській та Хмельницькій областях. Доставка здійснюється 27 автомобілями.

Дочірнє підприємство Торгового дому ПРАТ Новоград-Волинський хлібозавод має велике значення у продажу хлібобулочних виробів у Новограді-Волинському.

Торговий дім складається з п'яти магазинів, які крім смачних хлібобулочних виробів пропонують і інші харчові продукти.

На 2018 рік товариство виробляє 79 найменувань продукції, в тому числі: 30 хлібобулочних, 49 здобно-булочних. За звітний рік освоєно 9 нових видів продукції.

Всього вироблено продукції в діючих цінах на суму 86,6 млн. грн., що на 15,8 млн. грн. або на 22,3% більше попереднього року.

Обсяг виробництва продукції в натуральному виразі зменшився на 3,9% і становить 5560 тон, в т.ч. виробництво хлібобулочних виробів зменшилось на 4,5% (вироблено 5662 тони), виробництво здобно-булочних виробів зросло на 4,2% (вироблено 398 тон).

В структурі виробництва хлібобулочні вироби займають 92,8%. Здобно-булочні - 7,2%. Зросла питома вага хліба з борошна пшеничного вищого сорту на 1,0%, булочних виробів на 0,2%, знизилась питома вага хліба змішаної валки (житньо-пшеничного) на 1,2% та хліба з борошна пшеничного 1 сорту на 0,1%.

За звітний період обсяги виробництва упакованої продукції збільшились на 4,4% та становлять 1820 тон, або 35,3%. 92% здобно-булочної продукції випускається в упакованому вигляді.

За звітний рік реалізація продукції в грошовому виразі зросла на 21,0%. На ринку нашого міста працюють 13 наших конкурентів, а саме: ТОВ "Агробізнес", ТОВ "Румянець", ПП "Люкс К", ПП "Коровай", Городницький хлібозавод, Корецький хлібозавод, Радивилівський х/з, ТОВ "Бердичівський хлібозавод", ТОВ "Золотий коровай", ТОВ "Київ-хліб", Довбишська пекарня, Андрушівський хлібозавод, ТОВ "Поділля-хліб".

Товариство реалізує свою продукцію по містах: Новоград-Волинський, Житомир, Бердичів, Олевськ, Коростень та по районах: Новоград-Волинському, Ємільчинському, Баранівському, Овруцькому, Пулинському, Коростенському, Олевському та Черняхівському.

В структурі собівартості борошно складає 31,5%. Основними постачальниками борошна являються: ТОВ "Хмельницьк-млин", ТОВ "Волинь-зерно-продукт", ПРАТ "Державна продовольчо-зернова корпорація України".

Витрати на виробництво 1 тонни продукції за звітний період зросли на 25,9%.

Зросли ціни/тарифи:

- На електроенергію на 36 коп./кВт або на 14,2%, на природний газ на 2950 грн./тис. куб. м. або на 33,3%, на газ метан на 3,2 грн/куб. м. або на 19,6%, на інші ППМ на 16-18%.
- На основну сировину: борошно пшеничне вищого гатунку на 15,3%, борошно пшеничне 1 гатунку - на 16,8%, борошно житнє обдирне - на 11,8%
- На іншу сировину: дріжджі - на 4,8%, сіль - на 14,0%.

Допоміжна сировина (дріжджі, масло рослинне, яйце) закуповувалось через ТОВ "Бакалія-Дріжджі-Сервіс", інша сировина - у приватних підприємців, з якими укладались договори.

Середня ціна 1 тонни хлібобулочних виробів на кінець 2018 року становить 15130 грн. Темп росту становить 27,5% до попереднього року. Ціна здобно-булочних виробів - зросла на 16,3% і становила 36670 грн. за 1 тону. Таке зростання відбулось за рахунок інфляційних процесів протягом року.

Структура ПРАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» належить до лінійно-функціонального типу організаційної структури. Лінійно-функціональна організаційна структура - це поєднання лінійних та функціональних структур. Ця структура заснована на принципі розподілу відповідальності та компетенцій по операції та прийняттю рішень вертикально. Лінійно-функціональна структура дозволяє організувати управління за лінійною схемою, а функціональні підрозділи допомагають лінійним менеджерам у вирішенні відповідних адміністративних функцій. Відповідну структуру можна побачити на рис. 1.1.1.

Лінійно-функціональна організаційна структура використовується для вирішення завдань, які постійно повторюються, забезпечуючи максимальну стабільність організації. Він ефективний для масового виробництва зі стабільним асортиментом продукції з невеликими (еволюційними) змінами технології виробництва.

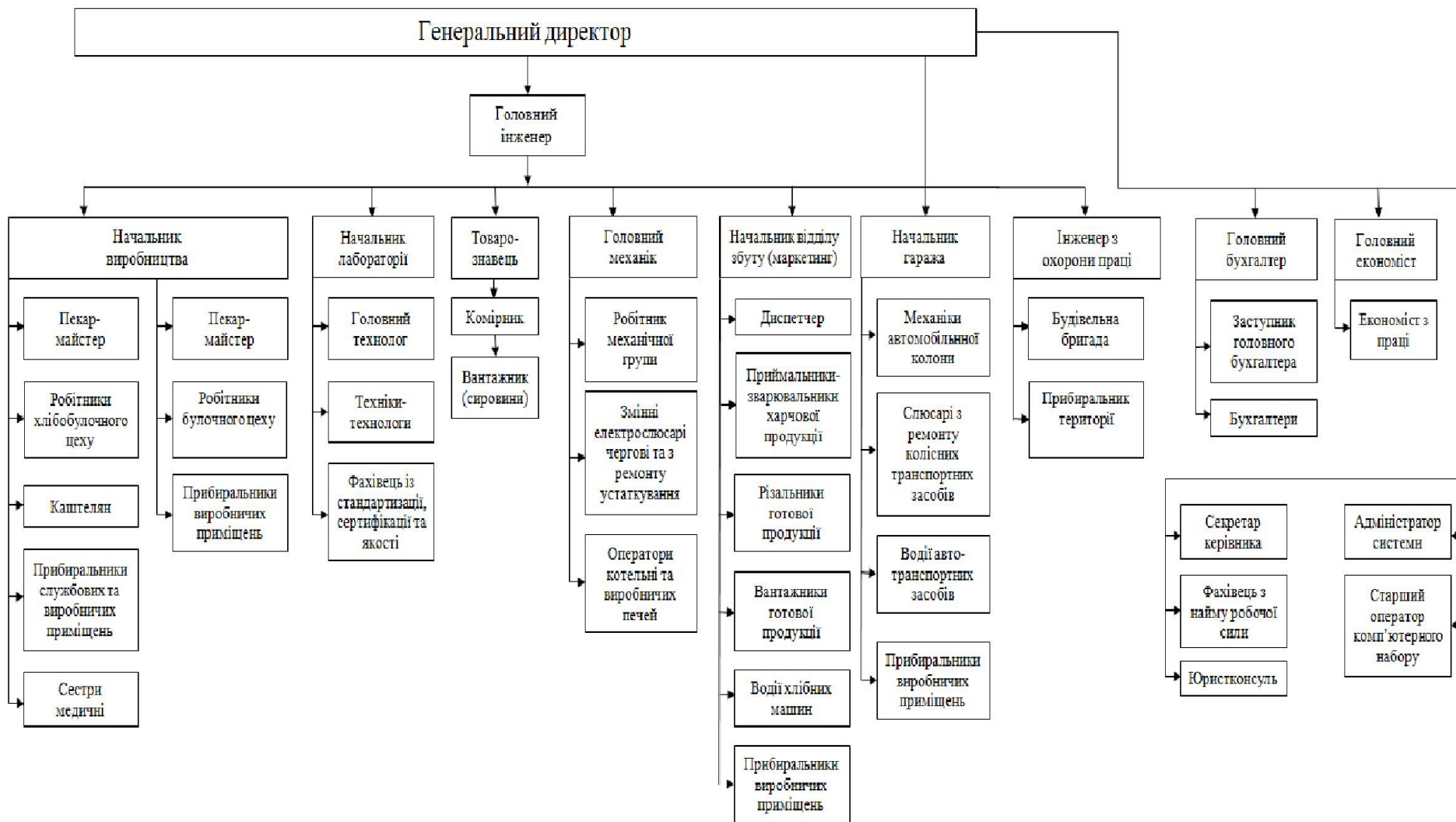

Рис. 1.1.1 Структура ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Засновники ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» є акціонерами відповідно до реєстру акціонерів. Акціонерами компанії є юридичні та фізичні особи, які набули права власності на акції товариства у встановленому законодавством порядку (включаючи його створення, додаткову емісію акцій, вторинний ринок цінних паперів тощо).

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» - це господарська компанія, має організаційно-правову форму акціонерного товариства. Тип акціонерного товариства - приватне. Компанія є юридичною особою з дня її державної реєстрації та була створена на невизначений термін, працює як малий бізнес з дня її державної реєстрації та може здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яка не суперечить чинному законодавству України. Компанія має політичні права та обов'язки, здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, Статуту та внутрішнього розпорядку Товариства. Він має незалежний баланс, банківські рахунки, включаючи іноземну валюту, штамп імені, кутові та інші марки, товарний знак та інші реквізити, притаманні юридичній особі. Компанія здійснює фінансову діяльність самостійно, проводить операції, податковий та бухгалтерський облік, складає статистичні звіти та багато іншого.

Адміністративними органами компанії є:

Вищим органом управління є загальні збори акціонерів товариства, які регулюються регламентом і мають право приймати рішення з усіх питань товариства. Щорічні загальні збори скликаються не рідше одного разу на рік і проводяться не пізніше 30 квітня року, наступного за звітним. Позачергові загальні збори скликаються Наглядовою радою: за власною ініціативою, на вимогу Генерального менеджера Компанії, у разі порушення провадження у справі про визнання банкрутства Компанії або необхідності значної операції, на вимогу акціонерів (акціонерів), які на день подання вимоги володіють колективно 10 (десять) або більше відсотків акцій Товариства, у разі неплатоспроможності Товариства, а також якщо цього вимагають інтереси Компанії в цілому; в інших випадках, визначених законодавством.

Наглядова рада - це інструмент, який захищає права акціонерів між Загальними зборами та в межах його компетенції і відповідно до Правил процедури та Статуту контролює та регулює діяльність виконавчого органу. Він підзвітний Генеральній Асамблеї, рішення якої є обов'язковими, подає Генеральній Асамблеї на затвердження щорічний звіт про свою діяльність, загальний стан компанії та заходи, що вживаються для досягнення цілей компанії. Він здійснює свою діяльність відповідно до законодавства України, вимог Статуту та внутрішніх документів Товариства. Члени Наглядової ради обираються між особами, які мають повну політичну спроможність, та / або між юридичними особами - акціонерами. Наглядова рада обирається та скликається Генеральною Асамблеєю. Члени наглядової ради обираються кумулятивним голосуванням у кількості трьох осіб строком на 3 роки.

Єдиним виконавчим органом Компанії, який здійснює управління його поточною діяльністю, є Генеральний директор. Наразі цю посаду займає Портянко Сергій Федорович.

У своїй діяльності Генеральний директор підзвітний загальним зборам та Наглядовій раді, організовує виконання їх рішень. Генеральний директор діє від імені Товариства у межах, встановлених Статутом Товариства і чинним законодавством.

Він вирішує всі питання діяльності Товариства, пов'язані з керівництвом поточною діяльністю товариства, крім питань, що належать до виключної компетенції Загальних зборів та Наглядової ради. Загальні збори можуть винести рішення про передачу частини належних їм прав до компетенції Генерального директора. Генеральний директор обирається Наглядовою радою. Строк на який обирається Генеральний директор, визначається Наглядовою радою. Питання повноважень, умов діяльності, матеріального та соціального забезпечення Генерального директора визначаються окремим рішенням Наглядової ради.

Посадовими особами органів Товариства є фізичні особи - голова та члени Наглядової ради, Генеральний директор, а також корпоративний секретар Товариства - у визначених законодавством випадках.

Система внутрішнього контролю включає адміністративний та бухгалтерський контроль.

Структуру виробництва ПРАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» представлена пекарнею, пекарнею, адміністративним персоналом. У компанії є склад і флот. Він не має дочірніх підприємств або філій. Він має 27 магазинів товарів.

Фінансовий менеджмент компанії здійснюється працівниками відділу планування та економіки та обліковується під керівництвом ради директорів.

Бухгалтерський облік організовує облік фінансово-фінансової діяльності підприємства та контролює фінансове використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів. Бухгалтерський облік бере участь у проведенні фінансового аналізу відповідно до бухгалтерського обліку та звітності з метою локалізації внутрішніх резервів, усунення збитків і втрат поза виробництвом.

Вживає заходів для запобігання нестачі незаконних капітальних витрат.

Відділ планування та економіки розробляє довгострокові та поточні бізнес-плани, а також проводить оперативне планування та визначає заплановані показники веб-сайту, здійснює контроль за виконанням плану за всіма показниками як у бізнесі в цілому, так і на веб-сайтах, виконує операційний облік їх ефективності. Показники виробництва, продуктивності праці, витрат, складає статистичні звіти для компанії, тобто має інформацію про важливі показники хлібопекарні.

Відділ продажів і закупівель організовує постачання сировини та реалізацію продукції компанії відповідно до створених планових робіт та контрактів, її відвантаження споживачам відповідно до строків та обсягів, визначених планом продажу.

Головний інженер відповідає за належну технічну політику, технологію та організацію виробництва в компанії на основі нових досягнень науки. Керує ремонтними та енергетичними послугами.

Головний інженер здійснює організаційно-технічне управління та контроль технічно правильної та безперебійної роботи обладнання та відповідає за своєчасний та якісний ремонт печей, виробничих ліній та автопарку.

Завідувач лабораторії техніко-хімічного та мікробіологічного контролю по суті є завідувачем відділу технічного контролю. До його обов'язків входить виконання функцій, пов'язаних з наглядом за якістю кінцевої продукції та рухом усього технологічного процесу.

Майстри керують колективом своїх діючих працівників (кухарі-кондитери, пекарі, працівники біля машин тощо), вони негайно організують виробничий процес відповідно до технологічної дисципліни для виробництва необхідної якості.

Інженер з техніки безпеки забезпечує дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в цілому на підприємстві.

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» здійснює діяльність за наступними видами діяльності:

10.71 - Виробництво хліба та хлібобулочних виробів, виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів та тістечок нетривалого зберігання;

10.72 - Виробництво сушених сухарів та печива, виробництво кондитерського борошна, тортів та тістечок для тривалого зберігання;

Джерелами сировини є українські виробники. Кількість постачальників основних видів сировини, які становлять 10% від загальної пропозиції - 3. Хлібобулочні вироби компанії є конкурентоспроможними на внутрішньому ринку Новограда-Волинського та області. В останні роки фабрика не лише зберегла своїх традиційних покупців, але і значно розширила ринок.

Фінансові ресурси компанії створюються за рахунок власних ЗМІ. Постійно використовуються власні кошти Компанії. Фінансові ресурси витрачаються в певних сферах для досягнення конкретних цілей прибутку.

Товариство перебуває на загальній системі оподаткування і є платником податку на додану вартість.

Основними заходами підприємства є:

- по захисту своєї діяльності – своєчасне надання якісної продукції клієнтам;
- по розширенню виробництва – освоєння виробництва нової продукції та розширення виробничого процесу, залучення новітніх технологій;
- по розширенню ринків збуту – рекламування та презентація продукції, яка виробляється.

Методи купівлі-продажу продукції - це укладання договорів на постачання продукції. Компанія співпрацює з компаніями без готівки, з населенням - за готівку. Характеристиками хлібобулочних виробів є їх якість та низька ціна.

Для досягнення високої якості, хлібозавод використовує сучасні методи зберігання, очищення та постачання сировини зі складу до виробництва, а також «класичні» методи виробництва за опарною технологією для виробництва виробів з пшеничного борошна та технологією закваски для виробів з житнього борошна (рис. 1.1.3).

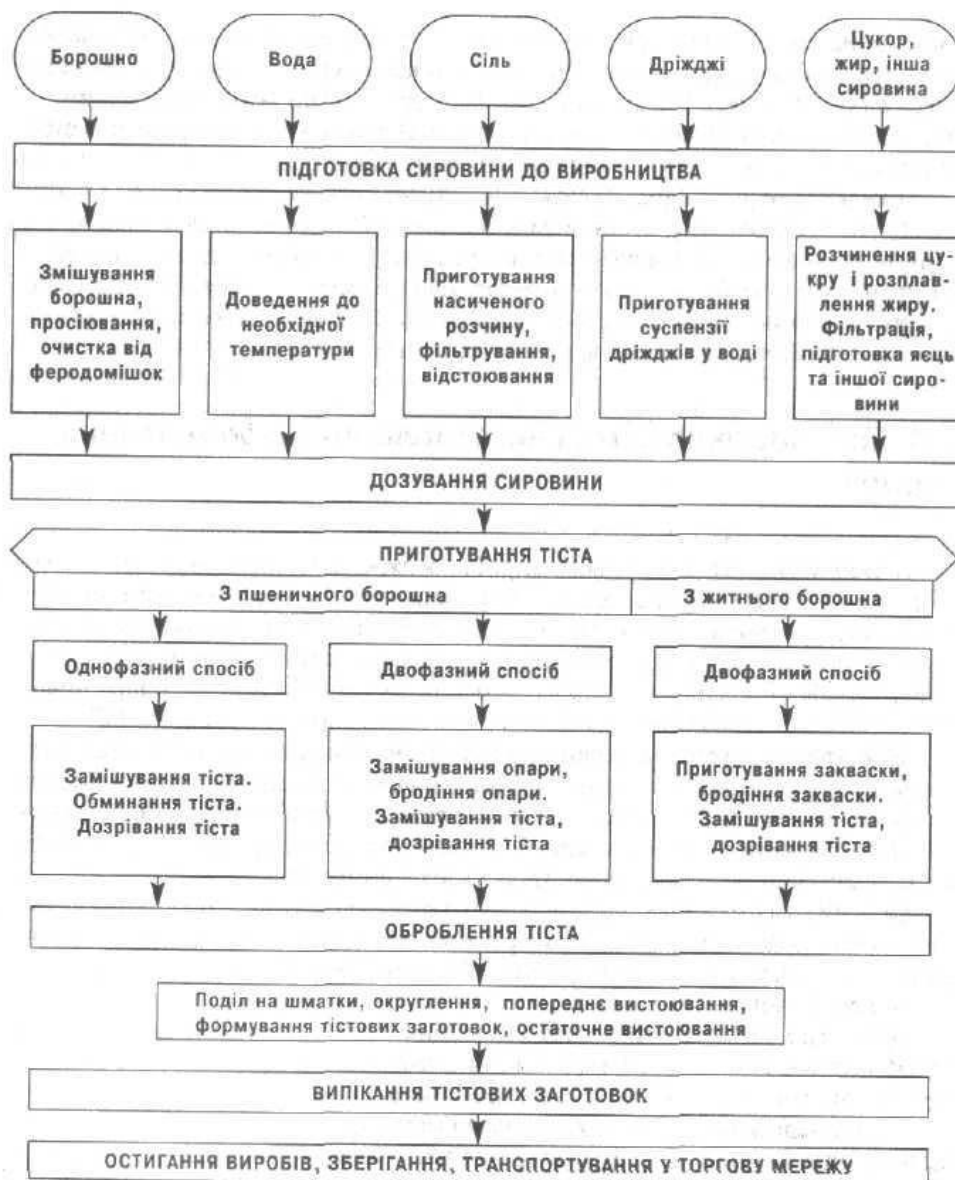

Рис. 1.1.3 Технологічна схема виробництва хлібобулочних виробів

Хлібобулочні вироби ділять на такі основні групи:

- хліб із суміші житнього та пшеничного борошна;
- хліб із житнього борошна різних виходів;
- хліб із пшеничного борошна різних видів і сортів;
- булочні і здобні вироби із пшеничного борошна (штучні);
- бубличні вироби.

Перші три групи виробів виробляють одиничними або по масі, випікають черневим (подовим) або формовим способом.

Хлібом називають вироби масою більше 500 г,

- булочні вироби – 500 г і менше випікають із пшеничного борошна,
- дрібноштучні булочні вироби – масою 200 г і менше.

Сировину, яку використовують в хлібопеченні ділять на дві групи:

- основну і
- додаткову.

До основної відносять все те, що необхідно для отримання тіста та хліба:

- борошно,
- воду,
- розпушувачі (дріжжі, закваску),
- сіль,
- цукор.

Додаткову сировину вводять в рецептуру для підвищення харчових цінностей хліба: збільшення енергетичної цінності, вмісту білків, незамінних амінокислот, вітаміну, кальцію, чи придання певних смакових якостей: аромату, забарвлення кірки, мякушки. В першому випадку додають молоко, жири, цукор, патоку, солод, яйця, вітаміни тощо, в другому — насіння ефіроолійних рослин, корицю, ваніль.

Технологія виробництва хліба складається з таких основних стадій:

1. Зберігання і підготовка сировини до виробництва
2. Приготування тіста (замішування, бродіння, обминання, бродіння)
3. Розробка тіста (розподіл тіста на шматки, округлення шматків, попереднє розстоювання, формування тістових заготовок, остаточне відстоювання)
4. Випікання хліба
5. Охолодження хліба
6. Зберігання хліба

Схема виробництва має наступний вигляд, що подано на рис. 1.1.2.

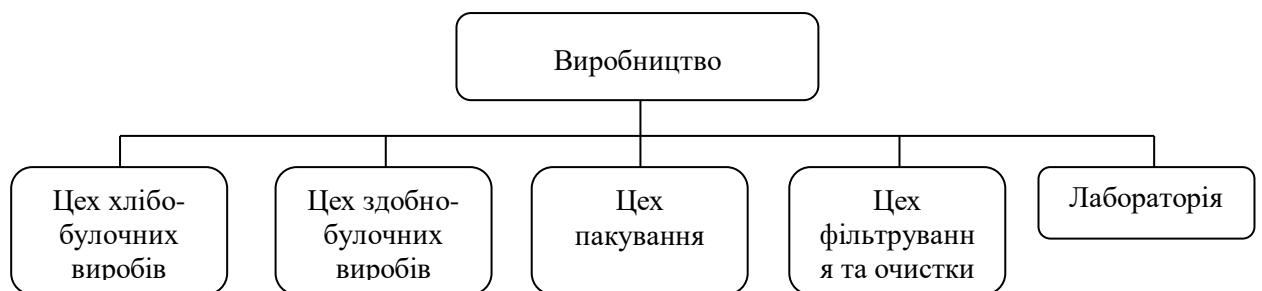

Рис. 1.1.2 Схема виробництва продукції хлібозаводу

Як тільки постачають до хлібозаводу сировину, її розміщують і зберігають в спеціально відведених та облаштованих складських приміщеннях з відповідними температурними режимами, вентиляцією, вологістю та іншими технологічними параметрами.

Згодом сировина проходить стадію очищення та фільтрації через відповідне обладнання, якщо це необхідно (борошно в обов'язковому порядку фільтрується та очищається від сторонніх сумішей а також металевих частинок). Також лабораторія аналізує якість усіх інгредієнтів та формує відповідний висновок про відповідність стандартам ISO.

Після процесу очищення і фільтрації сировина надходить до цехів, де її формують у опару або закваску, відповідно до типу борошна, після 6-8 часового настоювання готову суміш формують у відповідності до виробу за формою та передають в піч.

Після випікання, готову продукцію, якщо це необхідно передають до цеху пакування і завантажують до автомобілей та транспортують відповідно до графіків та подорожніх листів. В зв'язку з останніми обставинами в світі, а також в Україні, задля запобігання поширенню пандемії вірусу COVID-19, хлібозавод випускає продукцію виключно в захисному поліетиленовому пакеті або поліетиленовій плівці.

Великим попитом у споживачів користуються так звані «домашні» хлібобулочні вироби, рецепти яких були розроблені самими пекарнями на основі перевірених домашніх виробів та «бабусиних» рецептів. Його запікають з маком, джемом, варенням, а також свіжими фруктами.

Експерти також наполегливо працювали над покращенням зовнішнього вигляду хлібобулочних виробів. Пакувальні матеріали були повністю оновлені в компанії, всі отримали необхідні ліцензії та санітарні дозволи від медичної та епідеміологічної служби. Дизайн також є важливою складовою продуктового дизайну для його активного просування на ринку. ПРАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» розробило власний логотип і зараз є у кожній упаковці. Це ще не бренд, але покупці визнають новоградські хлібобулочні вироби з цим яскравим логотипом. Адже для покупця дуже важливо, щоб хліб був смачним, малиновим і навіть упакованим у безпечну яскраву обгортку.

В повній мірі оновлений асортимент хлібобулочних виробів. Він представлений у виробництві більше різновидів пісень із хлібів, які дешевші, ніж зазвичай. Перспективними планами розвитку Товариства є збереження та збільшення обсягів виробництва продукції, покращення її якості, розширення ринків збуту. У прогнозуванні розширення виробництва, реконструкції, поліпшенні фінансового стану на наступні роки є впровадження високої технології, модернізування основних виробничих засобів та вирішення соціальних завдань.

Проблеми, які впливають на діяльність підприємства, виходять із важкого фінансового стану галузі, а також через нестабільність якісного та своєчасного постачання основних видів сировини, нестабільності цінової політики на сировину і енергоносії, нестабільність ринку збуту, складність економічних процесів. Підприємство є залежним від законодавчих та економічних обмежень.

1.2 Організація аналітичної роботи підприємства «ПРАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Облікова політика на підприємстві здійснюється у відповідності до наказу про облікову політику від 01.01.2018 року, Закону України про бухгалтерський облік, Національних стандартів бухгалтерського обліку та ін.

Визнання та оцінка основних засобів для цілей бухгалтерського обліку здійснюється відповідно до П(С)БО 7 "Основні засоби". Одиницею обліку – є окремих об'єкт основних засобів. Аналітичний облік наявності та руку об'єктів основних засобів проводиться згідно з вимогами інструкції про застосування плану

рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язання та господарських операцій підприємств та організацій, затверджений згідно наказу Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291.

Для відокремлення в складі основних засобів малоцінних необоротних матеріальних активів встановлена вартісна межа без податку на додану вартість в сумі 6000 грн.

Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів нараховується в першому місяці їх використання у розмірі 100% їх вартості.

Амортизація об'єктів основних засобів нараховується прямолінійним методом відповідно до Податкового кодексу України від 02.12.2010р. №2755-VI зі змінами внесеними згідно із Законами.

Визнання і оцінка нематеріальних активів здійснюється відповідно до П(С)БО 8 "Нематеріальні активи". Одиницею обліку визначено окремих об'єкт нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів нараховується прямолінійним методом, термін корисного використання кожного об'єкта і чинники, що впливають на нього, відображаються в акті, складеному комісією. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів прийнято рівною нулю.

Облік запасів на підприємстві проводиться відповідно до П(С) БО №9 "Запаси". Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають:

- основну та допоміжну сировину, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, розподілу, передачі, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
- готову продукцію, що виготовлена на підприємстві і призначена для продажу;
- товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) з метою подальшого продажу;
- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року.

Одиницею бухгалтерського обліку запасів є найменування або однорідна група (вид).

Придбані або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

Первісна вартість запасів що придбані за плату, є собівартість запасів, яка складається з таких витрат:

- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахованням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються підприємству;
- транспортно-заготівельних витрат пов'язаних з доставкою придбаних запасів (товарно-матеріальних цінностей), які відображають у складі собівартості

одиниці запасів, а у випадку неможливості віднесення таких витрат до конкретних одиниць запасів - накопичують на окремому субрахунку обліку запасів (рахунок 201/3) і розподіляють на рахунки витрат пропорційно вартості запасів, що вибули;

- інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придані для використання в запланованих цілях.

Первісною вартістю запасів, що виготовляються власними силами підприємства, визнається їхня виробнича собівартість, відповідно до П(С)БО 16 "Витрати".

Не включаються до первісної вартості запасів, а належать до витрат того періоду, в якому вони були здійснені (встановлені):

- понаднормові витрати і нестачі запасів;
- фінансові витрати (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 "Фінансові витрати");
- витрати на збут;
- загальногосподарські та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою запасів та приведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Оцінка вибуття запасів (сировини, матеріалів, напівфабрикатів, інших товарно-матеріальних цінностей) здійснюється за методом середньозваженої собівартості.

Предмети, строком використання менше одного року, або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року, що супроводжують виробничий процес протягом звітного періоду обліковується на рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети", та у момент передачі таких активів в експлуатацію списується з балансу з одночасною організацією їх оперативного кількісного обліку за місцем експлуатації і матеріально-відповідальними особами протягом строку фактичного використання таких предметів.

Готову продукцію та незавершене виробництво відображається в бухгалтерському обліку та балансі за фактичною виробничою собівартістю.

Визнання, оцінка та облік дебіторської заборгованості здійснюється відповідно до П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість".

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума.

Величину резерву сумнівних боргів визначається за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості на підставі аналізу платоспроможності окремих дебіторів. Нарахування суми резерву сумнівних боргів за звітний період здійснюється станом на початок звітного періоду та відображається у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат.

Виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів здійснюється з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійна дебіторська заборгованість списується з активів на інші операційні витрати. Суму відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.

Поточну дебіторську заборгованість, щодо якої створення резерву сумнівних боргів не передбачено, у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі інших операційних витрат.

Кошти та інші активи, не вказані вище, відображаються в обліку і звітності згідно з вимогами відповідних П(С)БО.

Облік касових операцій здійснюється відповідно до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого Постановою Правління НБУ від 29.12.2017р. №148.

Під час роботи з готівкою касири керуються правилами визначення платіжності банкнот і монет Національного банку України.

Визнання, оцінку та облік зобов'язання здійснюється відповідно до П(С)БО 11 "Зобов'язання".

Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.

З метою бухгалтерського обліку та П(С)БО 11 зобов'язання поділяють на:

- довгострокові зобов'язання;
- поточні зобов'язання;
- непередбачені зобов'язання;
- доходи майбутніх періодів.

Для виплати відпускних працівникам в майбутніх періодах на підприємстві створене відповідне забезпечення. Суми забезпечень визнаються витратами у тому періоді, в якому вони були нараховані, за статтями витрат у відповідності підрозділів працівників, для виплати відпускних яким формується дане забезпечення. Сума забезпечення на виплату відпусток визначається щомісяця як добуток фактично нарахованої заробітної плати працівникам і відсотка, обчисленого як відношення річної планової суми на оплату відпусток до загального планового фонду оплати праці з урахуванням відповідної суми відрахувань на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Залишок забезпечення переглядається на дату балансу та, у разі потреби, коригується.

Фінансові інвестиції відображаються здійснюється в обліку та звітності відповідно до П(С)БО 12 "Фінансові інвестиції", з урахуванням П(С)БО 13 "Фінансові інструменти".

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про оренду необоротних активів та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється відповідно до П(С)БО 14.

Визнання та класифікація доходу здійснюється у відповідності до П(С)БО 15 "Дохід".

Визнання та відображення в бухгалтерському обліку витрат здійснюється відповідно до вимог П(С)БО №16 "Витрати".

Для забезпечення складу звіту про фінансові результати за формою передбаченою П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати", облік витрат проводиться за допомогою рахунків класу 9 "Витрати діяльності", відповідно до плану рахунків затвердженого наказом Міністерством Фінансів України від 30.11.1999р. №291.

Калькулювання фактичної собівартості продукції на підприємстві проводиться згідно методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у хлібопекарській промисловості затверджених наказом Державного департаменту продовольства Міністерства аграрної політики України №17 від 20.04.2004р.

Розрахунок виробничої собівартості здійснюється для кожного об'єкту витрат.

До виробничої собівартості продукції належать:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;

Змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

Змінні загальновиробничі витрати:

- основна і додаткова зарплата допоміжного виробничого персоналу;
 - відрахування на соціальне страхування допоміжному виробничому персоналу;
 - витрати на водопостачання для технологічного процесу;
 - витрати, пов'язані з енергозабезпеченням технологічного процесу.
- Постійні загальновиробничі витрати:
- заробітна плата та інші виплати апарату управління цеху;
 - відрахування на соціальне страхування апарату управління цеху;
 - витрати на опалення, освітлення, водопостачання та інші посади третіх осіб на утримання виробничих приміщень;
 - операційна оренда основних засобів виробничого призначення;
 - амортизація основних засобів виробничого призначення;
 - амортизація нематеріальних активів виробничого призначення;
 - витрати на поточний ремонт та технічне обслуговування обладнання цехів.

Оцінку залишків незавершеного виробництва здійснюється по кожному з видів готової продукції та статей калькуляції з визначенням фактичної вартості залишків сировини та матеріалів і розрахунком вартості витрат інших статей калькуляції пропорційно вартості сировини та матеріалів.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій діяльності здійснюється на підставі П(С)БО 17 "Податок на прибуток". Зобов'язання по сплаті податку на прибуток підприємства до бюджету визначати з врахуванням ПКУ №2755-VI від 2 грудня 2010р. з врахуванням змін, внесеними згідно із законами.

Для визначення прибутку підприємства згідно ПКУ, об'єктом оподаткування є: прибуток підприємства із джерелом надходження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового

результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеною у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці які виникають відповідно до положень розділу III ПКУ.

Відповідно до П(С)БО 21 "Вплив змін валютних курсів" формується в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформація про операції в іноземних валютах та відображаються показники статей фінансової звітності господарських одиниць за межами України в грошовій одиниці України.

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на дату здійснення господарської операції.

Господарські операції з застосуванням іноземної валюти проводяться відповідно до декрету КМУ "Про систему валютного регулювання та валютного контролю" №15-93 від 19.02.1993р. із змінами, внесеними згідно із законами.

Виплати заробітної плати та інших виплат, пов'язаних із виконанням своїх посадових обов'язків працівниками проводяться відповідно до П(С)БО 26 "Виплати працівникам", а також відповідно до колективного договору:

- за окладом - для спеціалістів, фахівців і службовців;
- за відрядною системою оплати праці за тарифами - для робітників основного виробництва (хлібобулочний (піч №1, №4), булочний цехи);
- за погодинною системою оплати праці за тарифами - для робітників допоміжних служб;
- за відрядною системою оплати праці вантажникам готової продукції, різальникам харчової продукції;
- за погодинною системою оплати праці робітникам хлібобулочного цеху, транспортної дільниці, механічній та будівельній групам, приймальникам-здавальникам харчової продукції, працівникам допоміжного виробництва, медсестрам, відділу постачання.

Включається до системи оплати праці перелік витрат на виплату основної та додаткової заробітної плати, інших видів заохочень і виплат, виходячи з тарифних ставок, у вигляді премій; виплати за виконання робіт (послуг) за договорами цивільно-правового характеру; будь-які інші виплати в грошовій чи натуральній формі які можуть бути встановлені за домовленістю сторін.

Виплата заробітної плати проводиться двічі на місяць через карткові рахунки працівників, відкритих в банках. Новоприйнятим працівникам, тимчасово до отримання платіжних карток, дозволяється здійснювати видачу заробітної плати через касу підприємства за видатковими касовими ордерами або видатковими відомостями.

За працівниками, направленими у відрядження, зберігається заробітна плата, яка нараховується з дотриманням вимог ст.121 КЗпП України. Якщо середня заробітна плата менша в порівнянні з тією, як би працівник перебував на своєму робочому місці, то заробітна плата за дні відрядження оплачується як за звичайні дні.

Облік розрахунків з підзвітними особами ведеться відповідно до наказу Міністерства фінансів України "Про затвердження інструкції про службові

відрядження в межах України та за кордон" №59 від 13.09.1998р. зі змінами, та наказу по підприємству про направлення працівників у службове відрядження.

Фінансові витрати згідно П(С)БО 31 "Фінансові витрати" з 01.01.2018р. визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були нараховані, а фінансові витрати при придбанні необоротних активів (основних засобів) капіталізуються до терміну введення в експлуатацію таких основних засобів. Після введення в експлуатацію основних засобів фінансові витрати визнаються витратами того звітного періоду, в якому вони були нараховані (стягнені).

1.3 Структура бухгалтерії та організація бухгалтерського обліку «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Відділ бухгалтерії створюється як структурний підрозділ, призначений для виконання конкретних функцій, а також наділений правами та обов'язками. Персонал бухгалтерії повинен забезпечити виконання завдань якнайшвидше та якісніше, що вимагає оптимальної організації їх роботи. Така організація повинна забезпечити комплексне вирішення всіх питань, пов'язаних з розподілом та кооперацією роботи, створенням бухгалтерії конкретної форми та структури, чітке визначення функцій, обов'язків, відповідальності та прав на облік у всього та кожного бухгалтера.

Бухгалтерія ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» має централізовану форму побудови, тобто створена головна бухгалтерія, у якій ведеться облікова робота. Апарат бухгалтерії розташовується сконцентровано у приміщенні адміністрації і як методично, так і адміністративно підпорядковується головному бухгалтеру. Організаційна побудова має лінійний тип, тобто бухгалтера підпорядковуються головному бухгалтеру, який контролює роботу кожного виконавця.

Для професійного і технічного поділу праці, досягнення його високої продуктивності і персональної відповідальності за якість і терміни виконання облікових робіт на кожній посаді відповідно до штатного розпису розроблена посадова інструкція на підставі Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Посадові інструкції складаються із розділів: загальні положення, завдання та обов'язки, права, відповідальність, повинен знати, кваліфікаційні вимоги та взаємовідносини (зв'язки) за посадою. У заголовку посадової інструкції наводиться повна назва посади в родовому відмінку, яка відповідає професійній назві роботи, передбаченій Класифікатором професій ДК 003-95, зі змінами та доповненнями. Посадові інструкції затверджені керівником підприємства та доведені до працівників під розписку. Зміни, доповнення до посадових інструкцій вносяться лише на підставі наказу керівника підприємства за згодою працівника. Наказ про внесення змін, доповнень до посадової інструкції видається у разі перерозподілу обов'язків між працівниками у зв'язку зі скороченням їх чисельності, або необхідністю більш раціонального розподілу ніж ними посадових обов'язків.

У штат бухгалтерії ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» входять: головний бухгалтер, заступник головного бухгалтера та двоє бухгалтерів (див. рис.

1.3.1).

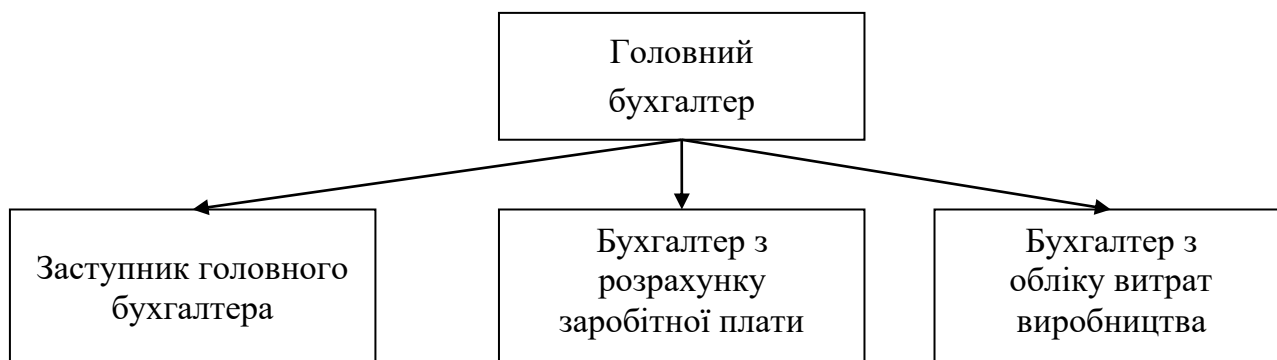

Рис. 1.3.1 Організаційна структура бухгалтерії ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Розподіл обов'язків між працівниками бухгалтерії регламентується посадовими інструкціями, згідно яких:

1. Головний бухгалтер здійснює загальне керівництво бухгалтерією, організовує бухгалтерський облік на основі встановлених правил його ведення; зобов'язаний забезпечити: повний облік грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей та основних засобів, а також своєчасне відображення в обліку операцій з їх руху; достовірний облік прибутків і збитків; точний облік фінансово-господарської діяльності товариства, своєчасне перерахування платежів у бюджет і позабюджетні фонди; складання достовірної бухгалтерської звітності на основі первинних документів, подання її в установлені терміни відповідним органам, складання форм квартальної та річної звітності, прийом і обробку авансових звітів, обробку виписок банку.

2. Заступник головного бухгалтера проводить облік розрахунків з постачальниками і підрядниками, веде роботу по оборотах основних засобів, їх руху від постачальників, а також передачі стороннім організаціям за рахунками на основі документів; веде облік надходження сировини, матеріалів, їх відпуск, ведення комп'ютерної розробки журналу, картки обліку руху матеріальних засобів по постачальникам і підрядникам; веде облік витрат на надані послуги підприємству, відпуску послуг з постачальникам і підрядникам (послуги на електроенергію, воду, газ, теплоенергію, зв'язок, спецавтогосподарства, інкасацію і т.д.); веде документальний облік витрат на виробництво по відповідних рахунках, веде підготовку даних для собівартості; веде перевірку правильності рознесення в комп'ютері руху грошових коштів по касі та банку відповідно з первинною документацією по постачальникам і підрядникам; веде рознесення ПДВ; веде складання на комп'ютері оборотно-сальдової відомості по постачальникам і підрядникам щомісячно; веде взаєморозрахунки між підприємствами; щомісячна звірка взаєморозрахунків між заводом з постачальниками і підрядниками по руху оборотних засобів з обов'язковим актування, звірка сальдових залишків; веде цілеспрямовану роботу з юристом в оформленні арбітражних документів, листування з організаціями, складання проектів наказів, що відносяться до ділянки робіт.

3. Бухгалтер по зарплаті здійснює прийом і контроль первинної документації (табелів, нарядів) з усіх відповідних дільниць і готує їх до комп'ютерній обробці; відображає в бухгалтерському обліку операції, пов'язані з рухом грошових коштів; проводить нарахування заробітної плати; робить нарахування виплат за рахунок соціального страхування, лікарняних, пенсій та дитячих виплат; проводить нарахування та перерахування платежів, внесків на державне соціальне страхування, податків та інших виплат та платежів в інші фонди; готує дані по ділянці за складанням звітів, здійснює контроль за веденням бухгалтерських документів, готує їх у встановленому порядку передачі до справи, виконує роботи з надходження, обліку, видачі та зберігання готівкових цінних паперів та цінних паперів з дотриманням правил; документи, касові рахунки та облігації в установах банку для виплати працівникам та службовцям зарплат, премій, витрат на відрядження та інших витрат; Веде касову книгу на підставі документів про доходи, перевіряє підготовку касової звітності; виконує роботу з обробки виробничих звітів: (хлібобулочний цех, здобнобулочний цех, склад); випишує видаткові накладні зі складу на виробництво; бере участь у проведенні інвентаризації та щомісячних інвентаризацій залишків на 1-е число по різних ділянках заводу); виводить і погоджує з майстрами даних цехів залишки по цих рахунках бухгалтерського обліку на 1-е число кожного місяця; відображає в бухгалтерському обліку операції грошових коштів, товарно-матеріальних цінностей, витрат на виробництво; готує дані по виробничих звітів для складання звітності.

4. Бухгалтер по обліку виробництва проводить щомісячну звірку розрахунків з фірмовими магазинами і хлібними відділами; здійснює прийом і контроль первинної документації всієї реалізованої продукції і готує їх до обробки; виявляє джерела утворення втрат і непродуктивних витрат, готує пропозиції щодо їх попередження; проводить щоденну звірку документів експедиторів, веде складський облік, відповідає за прийняття звітів від матеріально-відповідальних осіб, звітів складів ПММ, МШП, ТМЦ; звітів по виробництву; виписка та контроль доручень на ТМЦ, списання згідно актів по всіх матеріально відповідальних особах, виписка накладних на іншу реалізацію; бере участь у інвентаризаціях товарно-матеріальних цінностей у торгових точках та фірмових магазинах товариства, здійснює аналітичний та синтетичний облік відповідно до первинної документації.

Всі працівники бухгалтерії повинні знати постанови, розпорядження, накази вищестоящих органів, основи складання звітності, правила внутрішнього трудового розпорядку, основи трудового законодавства, правила і норми охорони праці, техніки безпеки.

Бухгалтер має право:

- Ознайомитись з планами управління керівництва компанії, пов'язаними з його діяльністю.
- Вносять пропозиції до головного бухгалтера щодо вдосконалення роботи, пов'язаної з обов'язками, описаними в описі посади.
- У контексті своєї компетенції інформувати головного бухгалтера про всі виявлені недоліки в діяльності компанії та подавати пропозиції щодо їх усунення.
- запитувати та отримувати особисто або від імені головного бухгалтера від працівників компанії інформацію та документи, необхідні для виконання своїх обов'язків.

– прохання керівництва компанії надати відповідну допомогу у виконанні своїх обов'язків.

Бухгалтер несе відповідальність за:

– за невідповідне виконання або невиконання своїх обов'язків, передбачених посадовою інструкцією, в межах, встановлених чинним законодавством про працю України.

– за правопорушення, вчинені під час їх діяльності, у межах, встановлених чинним законодавством України, адміністративного, кримінального та цивільного законодавства.

– За роботу матеріального збитку - в межах, встановлених чинним цивільним законодавством та трудовим законодавством України.

Програма документообігу в компанії, в установі забезпечує оптимальну кількість підрозділів та виконавців, через які проходить кожен оригінальний документ, визначає мінімальний термін перебування в підрозділі, а також покращує облік, посилює функції контролю бухгалтерського обліку, збільшує комп'ютеризацію та її автоматизація.

Рис. 1.3.2 Загальні стадії документообігу

Потік документів у кожному підприємстві визначається головним бухгалтером і є обов'язковим для всіх працівників компанії.

Порядок оформлення документів залежить від характеру та особливостей господарських операцій та їх обліку, а також від структури бізнесу та його бухгалтерії (бухгалтерії).

	Вид робіт	Назва документа		
		Акт прийняття-передачі основних засобів (ф. 03-1)	Накладна-вимога (ф. 434)	Акт про списання основних засобів (ф. 03-3)
Створення та передача	Кількість примірників	2	2	2
	Особи, що здійснили складання	Член комісії з прийняття необоротних активів	Бухгалтер матеріального сектора	Член комісії зі списання матеріальних цінностей установи
	Відповідальний за оформлення	Керівник установи (підпис)	Керівник установи (підпис)	Керівник установи (підпис)
	Відповідальний за виконання	Комісія з прийняття необоротних активів	Бухгалтер матеріального сектора	Комісія зі списання необоротних активів
	Термін виконання	У день надходження необоротних активів	У день рішення про видачу об'єкта необоротних активів	У день проведення робіт з визначення непридатності об'єкта
	Кому передається	В бухгалтерію установи, установі-постачальнику	Матеріально відповідальній особі структурного підрозділу	У матеріальний сектор бухгалтерії; матеріально відповідальній особі
Перевірка та обробка	Відповідальний за перевірку і обробку	Бухгалтер матеріального сектора	Матеріально відповідальна особа зі складу	Бухгалтер матеріального сектора
	Час прийняття документів	Щодня до 16 ⁰⁰	Щодня з 10 ⁰⁰ до 12 ⁰⁰	Щодня до 16 ⁰⁰
	Зміст операцій	Контроль за якісними і кількісними характеристиками; запис в обліковій реєстрі	Контроль за правильністю і достовірністю записів в реєстрах інвентарного обліку	Контроль за якісними і кількісними характеристиками; запис в обліковій реєстрі
	Кому передають після операцій	До архіву установи	В бухгалтерію з реєстром; матеріально відповідальній особі структурного підрозділу	До архіву установи
Зберігання	Відповідальний за зберігання	Архіваріус	Архіваріус	Архіваріус
	Строк надходження документа	5 числа кожного місяця	5 числа кожного місяця	5 числа кожного місяця

Рис. 1.3.3 Графік руху первинних документів за напрямом «Облік основних засобів»

Графік документообігу складається у вигляді схеми або каталогу проектів створення, контролю та обробки документів, що виконуються кожним відділом компанії, установкою, а також усіма виконавцями із зазначенням взаємозв'язку та тривалості виконаних робіт.

Співробітники компаній та установ створюють та подають первинні документи, що належать до сфери їх діяльності, відповідно до програми документообігу. Для цього кожен виконавець має уривок із програми. Витяг містить перелік документів, що стосуються функціональних обов'язків виконавця, граничного строку їх подання та підрозділу бізнесу, установи, до якої подаються ці документи. Витяги з часової шкали документів компанії у сфері фіксованого обліку містяться в таблиці 1.3.1.

РОЗДІЛ 2 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК РЕМОНТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ «ПрАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД»

2.1 Аналітичний і синтетичний облік ремонтів основних засобів «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Поняття «поліпшення основних засобів» вперше з'явилося в ЗУ «Про оподаткування прибутку підприємств», але, як термін, не було визначено. Наразі норми Податкового Кодексу України також не визначають даного терміну. Однак, податкове законодавство визначає поліпшення як поточний та капітальний ремонт, реконструкцію, модернізацію, технічне обладнання та інші види робіт, що покращують стан основних засобів.

У загальному плані під «ремонтом» розуміють комплекс операцій щодо відновлення справності або працездатності виробів та відновлення ресурсів виробів чи їх частин, тобто після операцій виріб (об'єкт) має бути здатним виконувати задані функції та відповідати вимогам нормативно-технічної документації.

Таке розуміння ремонту певною мірою застосовується і до ремонту основних засобів – це комплекс робіт щодо підтримування основних засобів у робочому стані протягом їх корисної експлуатації.

Найпоширенішою ознакою, за якою класифікують ремонт основних засобів, це залежно від ролі у відтворенні та оновленні засобів, за якою ремонт поділяють на поточний, капітальний та середній.

Поточний ремонт - ремонт, що проводиться для забезпечення або відновлення виробу і складається із заміни та (або) ремонту окремих деталей (може бути виконаний на замовлення або в результаті діагностики загальних, безособових та інших методів). За допомогою поточного ремонту усуваються дрібні неполадки та пошкодження, замінюються окремі компоненти та попереджується прогресивний фізичний знос.

Таким чином, поточний ремонт не відновлює основні засоби, а підтримує їх в експлуатації.

Поточні ремонти за типом робіт поділяються на: поточні профілактичні ремонти, які плануються заздалегідь на певний час, обсяг та вартість ремонту, та поточні непередбачувані ремонти, які виявляються під час експлуатації та виконуються терміново.

Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 2 Бухгалтерський облік ремонтів основних засобів ПрАТ «Новоград- Волинський хлібозавод»	Номер сторінки
Здобувач	Годун В.В.		08.05.2020		
Науковий керівник	Овдій О.В.		09.05.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		

Як правило, на виконання поточних профілактичних ремонтів планується до 75-80% коштів, наявних на поточний ремонт. Річні та квартальні програми поточного профілактичного ремонту базуються на результатах технічного огляду та на основі опису виконуваних робіт. Для проведення поточного непередбачуваного ремонту передбачено додаткові 20-25% витрат, наявних на поточний ремонт.

Капітальний ремонт відбувається за рахунок нормального фізичного зносу основних засобів, що призводить до оновлення основних засобів і на відміну від поточного, складнішого за обсягом виконаних робіт, вимагає значних разових витрат і набагато рідше здійснюється, аніж поточний.

Капітальний ремонт - це форма, яка спрямована на відтворення основних засобів і складний вид ремонту. Її реалізація включає комплекс проектів відновлення збереження основних засобів, їх повного демонтажу, заміни вживаних запчастин та комплектуючих, важливих деталей та основних конструкцій. Ремонт передбачає повне відключення обладнання на тривалий час. Він зберігається з інтервалом більше одного року з інтенсивністю, що залежить від умов експлуатації нерухомих елементів. Фінансова доцільність огляду визначається порівнянням вартості ремонту з вартістю об'єкта, що ремонтується.

Капітальний ремонт поділяється на: комплексний ремонт, який проводиться по всій будівлі в цілому і включає одночасне відновлення зношених конструктивних елементів, загалом обладнання; та селективний ремонт, який замінює або зміцнює конструкції та обладнання, вихід з ладу яких може погіршити стан сусідніх споруд.

Середній ремонт - це ремонт, при якому замінюються зношені деталі, комплекси, конструкції обмеженого діапазону без повного розбирання предмета.

Існують такі способи здійснення ремонту основних засобів: фінансовий, контрактний та валовий. У фінансовому методі всі роботи з ремонту основних засобів здійснюються суб'єктом господарювання та оплачуються основною діяльністю суб'єкта господарювання. Контрактний метод - це метод, за допомогою якого ремонтні роботи виконує підрядник для замовника, заснований на договорі ремонту, укладеному між підрядником та замовником. І змішаний спосіб, яким частина ремонту виконується економно, а частково - за контрактом.

Облік витрат, пов'язаних з ремонтом та вдосконаленням основних засобів, регламентується в ПСБО 7 «Основні засоби» та в розділі 6 «Методичних рекомендацій щодо обліку основних засобів», а також у пункті 146.11 та пункт 146.12 Податкового кодексу України.

Законодавством визначено, що початкова (скоригована) вартість основних засобів може збільшуватися на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням та ремонтом об'єкта, як це визначено податковим законодавством. Тобто вартість ремонту можна розділити так:

- витрати на ремонт в розмірі 10% від загальної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації на початок звітного року, включаються до витрат відповідного звітного періоду;
- решта витрат - відноситься на збільшенням вартості основних засобів і амортизується.

Порядок відображення витрат на ремонт Основних засобів

Вид робіт	Порядок відображення витрат в обліку
Ремонт — заходи, спрямовані на підтримання об'єкта ОЗ в робочому стані (зумовлюють отримання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від використання об'єкта ОЗ)	Витрати включають у витрати періоду — залежно від напряму використання об'єкта ОЗ: Дт 23, 91, 92, 93, 94 — Кт 20, 22, 13, 66, 65, 63, 68 (<i>п. 15 П(С)БО 7</i>). При проведенні ремонтних робіт господарським способом для акумуляції понесених ремонтних витрат, зазвичай, використовують субрахунок другого порядку до рахунку 23 «Виробництво» («Допоміжне виробництво», «Ремонтний цех» тощо). За підсумками звітного місяця такі витрати розподіляють і списують з кредиту цього субрахунку у витрати звітного періоду (залежно від напряму використання відремонтованих ОЗ). Витрати на ремонт виробничого устаткування й об'єктів загальновиробничого призначення включають до складу загальновиробничих витрат з подальшим їх розподілом за правилами, встановленим <i>П(С)БО 16 «Витрати»</i>. Витрати на ремонт адміністративних об'єктів, а також ОЗ, задіяних у сфері збуту й іншої діяльності підприємства, списують у витрати звітного періоду відразу в періоді їх здійснення
Поліпшення — заходи зумовлюють збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта ОЗ	Витрати капіталізують — відносять на збільшення первісної вартості об'єкта ОЗ: Дт 15 — Кт 20, 22, 13, 66, 65, 63, 68 (<i>п. 14 П(С)БО 7</i>). Після закінчення ремонту (поліпшення) зібрані витрати списують записом Дт 10 — Кт 15 і з наступного місяця амортизують

Таким чином, вартість ремонту може бути негайно віднесена до собівартості або частково включена до собівартості та знецінена.

Розподіл та відображення в обчисленні витрат на поліпшення та ремонт основних засобів згідно ПСБО 7 здійснюється за такими напрямками:

1) витрати, пов'язані з благоустроєм об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, обладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх фінансових вигод, спочатку очікуваних від використання основних засобів;

2) витрати на утримання об'єкта в експлуатації (технічний огляд, нагляд, обслуговування, ремонт тощо) та на придбання первісно визначеної суми майбутніх фінансових вигод від його використання.

Витрати, пов'язані з поліпшенням основних засобів, повинні бути акумульовані за рахунком рахунку 15 "Капітальні інвестиції" на окремих вторинних рахунках (631, 685, 377, 66, 65) та в кінці всіх робіт бути видаленими з кредит рахунку 15 на дебет рахунку 10 "Основні засоби" відповідно до кожного предмета, що підлягає поліпшенню.

Чітка класифікація обслуговування, технічного огляду та нагляду за основними фондами бізнесу може бути розроблена самостійно. У бухгалтерському обліку витрати на ремонт відображаються на дебетовому рахунку 23 "Виробництво" або на рахунках класу 8 "Витрати за позицію" (80, 81, 82, 84) та 9 класу "Операційні витрати" (92, 93, 94) та в податковому обліку Бухгалтерський облік згідно з Кодексом може включатися до загальних витрат на виробництво (с.138.10.1), до адміністративних витрат, спрямованих на утримання та управління бізнесом (п.138.10.2), та до складу витрат на продаж (с. .138.10.3).

Згідно з податковим кодексом України, суми витрат, пов'язаних з ремонтом та поліпшеннями, на суму, що не перевищує 10% від загальної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, включаються у поточний референтний період. Варто зазначити, що в податковому обліку покращення основних засобів включає як поточний, так і капітальний ремонт.

Аналітичний облік витрат на капітальний ремонт господарським чином стосується як двох типів витрат, так і для кожного елемента методу без зовнішнього призначення в частині даних про витрати, згідно з контрактним методом, вартість поточного ремонту та обслуговування безпосередньо пов'язана з їх об'єкти.

Рекомендується врахувати вартість ремонту не тільки типу, але і його вартість. Адже навіть невеликий ремонт пошкоджень шляхом заміни запчастин може вплинути на фінансовий результат періоду, в якому він відбувся. Тому кожна компанія повинна, враховуючи своє економічне та фінансове становище та специфіку діяльності, встановити ліміт витрат на ремонт. Якщо вартість ремонту менше зазначеного критерію, повну суму можна негайно віднести до експлуатаційних витрат. якщо більше - то розподіліть рівні частинки між сусідніми періодами.

Але якщо ці витрати у разі перевищення 10% ліміту були розподілені пропорційно сумі, яка фактично подана платником податку для поліпшення основних засобів груп 2, 3, 4 або окремих основних засобів групи 1, то згідно з Кодексом він більше не повинен розподілятися, а включати конкретні суми на предмет нерухомості, споруди та обладнання, на які проводиться ремонт чи поліпшення. Тобто кожен суму поліпшення необхідно ототожнювати з об'єктом, для чого потрібно зробити відповідну кошторис на ремонт конкретного об'єкта. Ця оцінка повинна включати матеріали, які використовуються в ремонті, послуги сторонніх виробників або зарплату із нарахованими йому, тими ж співробітниками, які брали участь у здійсненні такого ремонту. Якщо неможливо скласти кошторис для визначення ремонту, можна чітко вказати об'єкт ремонту в таких документах, як: Закон про вивезення матеріалів, вимоги щодо випуску матеріалів зі складу та інші первинні документи, які можуть бути визначені компанія, яка несе відповідальність за проведення ремонту основних засобів та буде своєчасно подана до бухгалтерії для відображення їх у бухгалтерському та податковому обліку.

Суб'єкти господарювання можуть використовувати типові форми, затверджені наказом Міністерства «Про затвердження типових форм первинного обліку» від

29.12.1995 № 352 (далі — Наказ № 352). До того ж Мінфін дозволяє користуватися і власноруч розробленими формами. Головне, щоб такі документи відображали суть операції і містили обов'язкові реквізити, передбачені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV та Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженим наказом Мінфіну від 24.05.1995 № 88. Отже, витрати на ремонт ОЗ відображаються в бухобліку на підставі таких первинних документів (див. Таблицю 2.5)

Таблиця 2.1.5

Первинні документи для оформлення ремонту основних засобів

Типові форми, затвержені Наказом № 818	Аналог із Наказу № 352
Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів: для оформлення передачі ОЗ на ремонт, реконструкцію чи модернізацію. Якщо одночасно передають кілька об'єктів ОЗ, в акті зазначають їх кількість	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів (форма № ОЗ-2)
Акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів: для оформлення приймання ОЗ після ремонту, реконструкції та модернізації. В окремому розділі акта записують інформацію про отримані матеріальні цінності	
Інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів: містить коротку характеристику об'єкта ОЗ, якісні показники, не наведені у технічній документації, дані про пристосування і приладдя, що належать до об'єкта ОЗ, а також дані щодо дорогоцінних металів	Інвентарна картка обліку основних засобів (форма № ОЗ-6)

А тепер порядок обліку різних витрат на ремонт і поліпшення ОЗ розглянемо на умовних прикладах.

Приклад 1. Витрати підприємства на ремонт автомобіля, що потрапив у ДТП, склали:

- вартість запчастин — 6000 грн.;
- зарплата автомеханіка, зайнятого ремонтом постраждалого в ДТП автомобіля, — 3500 грн.;
- сума ЄСВ, нарахованого на зарплату працівника, який здійснював ремонт — 770 грн.

Автомобіль використовується для доставки готової продукції покупцям.

В обліку ці операції відображають таким чином (див. табл. 2.1.2).

Таблиця 2.1.2

Ремонт власних основних засобів господарським способом

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.	Підстава
		дебет	кредит		
1.	Списана вартість запчастин, використаних при проведенні ремонту автомобіля	93	207	6000	Накладна внутрішнього переміщення
2.	Нарахована зарплата автомеханіка, зайнятого ремонтом	93	661	3500	Розрахунково-платіжна відомість
3.	Нарахований ЄСВ на зарплату автомеханіка	93	651	770	
4.	Списані витрати на фінансовий результат	791	93	10270	Бухгалтерська довідка

Приклад 2. Підприємство здійснило поточний ремонт адміністративної будівлі підрядним способом. Вартість ремонтних робіт склала 63000 грн., у тому числі ПДВ — 10500 грн.

В обліку цю операцію відображають таким чином (див. табл. 2.1.3).

Таблиця 2.1.3

Ремонт власних основних засобів підрядним способом

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.	Підстава
		дебет	кредит		
1.	Перерахована передоплата за ремонтні роботи, виконані підрядною організацією	371	311	63000	Платіжне доручення
2.	Відображена сума «вхідного» ПДВ (ПН зареєстрована у ЄРПН)	641/ПДВ	644/2	10500	Податкова накладна

3.	Підписаний акт виконаних робіт з підрядною організацією і відображені витрати на ремонт адміністративної будівлі	92	631	52500	Акт виконаних робіт
4.	Відображений податковий кредит з ПДВ	644/2	631	10500	
5.	Відображений залік заборгованостей	631	371	63000	Бухгалтерська довідка

Приклад 3. Виробниче підприємство здійснило прибудову до будівлі виробничого цеху з метою розширення виробничих потужностей і збільшення обсягу продукції, що випускається. Поліпшення будівлі здійснювалося:

Варіант 1 — підрядним способом.

Вартість поліпшень склала 300000 грн. (у тому числі ПДВ — 50000 грн.), з них:

- вартість послуг підрядної організації — 252000 грн. (у тому числі ПДВ — 42000 грн.);
- інші витрати — 48000 грн. (у тому числі ПДВ — 8000 грн.).

Варіант 2 — господарським способом.

Вартість поліпшень склала 270980 грн. (у тому числі ПДВ — 4000 грн.), з них:

- балансова вартість будівельних матеріалів, МШП та інших ТМЦ, придбаних для будівництва, — 140000 грн.;
- витрати на оплату праці робітників, зайнятих на будівництві прибудови, — 90000 грн.;
- сума ЄСВ, нарахованого на фонд оплати праці робітників, зайнятих будівництвом прибудови, — 1980 грн.;
- вартість послуг сторонніх організацій — 24000 грн. (у тому числі ПДВ — 4000 грн.);
- амортизація ОЗ та інших необоротних матеріальних активів, використаних при будівництві, — 15000 грн.

У бухобліку операції з поліпшення об'єкта ОЗ будуть відображені таким чином (див. табл. 2.1.4).

Таблиця 2.1.4

Поліпшення основних засобів

№ п/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.	Підстава
		дебет	кредит		
Варіант 1. Поліпшення об'єкта ОЗ підрядним способом					
1	2	3	4	5	6
1.	Перерахована передоплата вартості послуг підрядної організації	371	311	252000	Платіжне доручення
2.	Відображена сума «вхідного» ПДВ (ПН зареєстрована у ЄРПН)	641/ПДВ	644/2	42000	Податкова накладна
3.	Підписаний акт виконаних робіт з підрядною організацією, що здійснювала прибудову до будівлі цеху	151	631	210000	Акт виконаних робіт
4.	Відображений податковий кредит з ПДВ	644/2	631	42000	
5.	Зроблений залік заборгованостей	631	371	252000	Бухгалтерська довідка
6.	Відображена сума інших витрат, понесених підприємством у зв'язку з добудовою будівлі виробничого цеху	151	63, 68	40000	Акт виконаних робіт
7.	Відображений податковий кредит з ПДВ (за наявності ПН, зареєстрованої у ЄРПН)	641/ПДВ	63, 68	8000	Податкова накладна
8.	Сплачені інші витрати, понесені підприємством у зв'язку з добудовою будівлі цеху	63, 68	311	48000	Платіжне доручення
9.	Збільшена первісна вартість будівлі на суму витрат на поліпшення об'єкта ОЗ (210000 грн. + 40000 грн.)	103	151	250000	Акт приймання-здачі відремонтованих об'єктів
10.	Зменшений залишок за рахунком 09	—	09	250000	Бухгалтерська довідка

Варіант 2. Поліпшення об'єкта ОЗ господарським способом					
1	2	3	4	5	6
1.	Списана вартість будматеріалів, використаних при проведенні будівництва	151	205	140000	Накладна внутрішнього переміщення
2.	Нарахована зарплата робітникам, зайнятим будівництвом прибудови до будівлі цеху	151	661	90000	Розрахунково-платіжна відомість
3.	Нарахований ЄСВ на фонд оплати праці працівників, зайнятих на будівництві об'єкта ОЗ	151	651	19800	
4.	Відображена вартість послуг сторонніх організацій	151	631	20000	Акт виконаних робіт
5.	Відображений податковий кредит з ПДВ (ПН зареєстрована у ЄРПН)	641/ ПДВ	631	4000	Податкова накладна
6.	Сплачена вартість послуг сторонніх організацій	631	311	24000	Платіжне доручення
7.	Нарахована амортизація ОЗ та інших необоротних матеріальних активів, використовуваних при будівництві прибудови до будівлі цеху	151	131, 132	15000	Розрахунок амортизації
8.	Збільшений залишок на позабалансовому рахунку 09	09	—	15000	Бухгалтерська довідка
9.	Збільшена первісна вартість будівлі на суму витрат на поліпшення об'єкта ОЗ	103	151	266980	Акт приймання-здачі відремонтованих об'єктів
10.	Зменшений залишок на позабалансовому рахунку 09	—	09	266980	Бухгалтерська довідка

Досліджуючи кореспонденцію рахунків, можемо зробити наступні висновки:

- 1) в основному ремонт і поліпшення основних засобів виконується двома методами: підрядним і господарським методами;
- 2) витрати на поліпшення, що призведе до отримання в майбутньому економічних вигід обліковують на рахунку 15 і згодом списують акумульовані витрати на рахунок 10, збільшуючи первісну вартість основних засобів;
- 3) витрати на ремонт, що не призведе до отримання в майбутньому економічних вигід обліковують на рахунках витрат, відповідно до сфери використання основного засобу (рахунки: 23,91,92,93,94) і згодом списують до витрат звітнього періоду.

Найважливішим моментом в обліку основних засобів, зокрема ремонту основних засобів є документальне оформлення операцій з ними. Первинні документи мають містити достатньо інформації, що характеризують об'єкт і мають бути підставою для проведення записів у бухгалтерському обліку. В той же час документи повинні слугувати юридичною підставою щодо доказовості наявності об'єктів та здійснення різного роду операцій з ними.

Надходження, внутрішнє переміщення, списання, ліквідація, ремонт, реалізація та інші операції з основними засобами оформляють відповідними первинними документами, перелік яких був затверджений наказом Міністерства статистики України від 29.12.1995р. № 352 "Про затвердження типових форм первинного обліку" (табл. 2.1.5).

Таблиця 2.1.5

Типові форми первинної облікової документації з обліку основних засобів

№ з/п	Назва форми	Призначення
1.	ОЗ-1 "Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів"	Застосовується для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів, для обліку вводу їх в експлуатацію, для оформлення внутрішнього переміщення основних засобів із одного підрозділу підприємства в інший, для оформлення передачі основних засобів зі складу (із запасу) в експлуатацію, а також для виключення із складу основних засобів при передачі іншому підприємству.
2.	ОЗ-2 "Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів"	Застосовується для оформлення приймання-здачі основних засобів із ремонту, реконструкції та модернізації. До технічного паспорта відповідного об'єкта основних засобів повинні бути внесені необхідні зміни до характеристики об'єкта, пов'язані із капітальним ремонтом, реконструкцією та модернізацією.
3.	ОЗ-3 "Акт на списання основних засобів"	Застосовується для оформлення вибуття основних засобів (крім автотранспортних засобів) при повному або частковому їх списанні.
4.	ОЗ-4 "Акт на списання автотранспортних засобів"	Застосовується для оформлення списання автомобіля вантажного чи легкового, причепа чи напівпричепа при їх ліквідації.

5.	ОЗ-5 "Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини"	Застосовується в будівельно-монтажних організаціях для оформлення передачі, установки та пуску будівельних машин та наступного їх демонтажу і передачі машинопрокатній базі.
6.	ОЗ-6 "Інвентарна картка обліку основних засобів"	Застосовується для обліку всіх видів основних засобів, а також для групового обліку однотипних об'єктів основних засобів, що надійшли в експлуатацію в одному календарному місяці, та таких, що мають одне і те ж виробничо-господарське призначення, технічну характеристику та вартість. Інвентарна картка ведеться в бухгалтерії на кожний об'єкт чи групу об'єктів. У випадку групового обліку картка заповнюється шляхом позиційних записів окремих об'єктів основних засобів.
7.	ОЗ-7 "Опис інвентарних карток по обліку основних засобів"	Застосовується для реєстрації інвентарних карток обліку основних засобів. Опис складається в одному примірнику бухгалтерією в цілях контролю за зберіганням інвентарних карток. Записи ведуться в розрізі класифікаційних груп (видів) основних засобів.
8.	ОЗ-8 "Картка обліку руху основних засобів"	Застосовується для обліку руху основних засобів по класифікаційних групах при ручній обробці облікової документації. Заповнюється на основі даних інвентарних карток відповідних груп (видів) основних засобів та звіряється з даними синтетичного обліку основних засобів. На основі підсумкових даних цих карток заповнюються звітні форми з руху основних засобів.
9.	ОЗ-9 "Інвентарний список основних засобів"	Застосовується для пооб'єктного обліку основних засобів за місцем їх знаходження (експлуатації) по матеріально відповідальних особах. Дані пооб'єктного обліку основних засобів за місцями їх знаходження (експлуатації) повинні бути тотожні записам в інвентарних картках обліку основних засобів, що ведуться в бухгалтерії.
10.	ОЗ-14 "Розрахунок амортизації основних засобів" (для промислових підприємств) ОЗ-15 "Розрахунок амортизації основних засобів" (для будівельних організацій) ОЗ-16 "Розрахунок амортизації по автотранспорту"	Застосовуються для визначення суми амортизації основних засобів, що належить до нарахування у звітному місяці.

Перевірка на практиці порядку заповнення цих документів свідчить, що в основному в господарствах його дотримуються, але допускається запізнення у часі.

Досить часто виникають суперечки щодо поняття об'єкту основних засобів. Так, за П(с)БО 7 "Основні засоби" під об'єктом основних засобів розуміють закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладами до нього або окремих конструктивно відокремлений предмет, що призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів одного або різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, прилади, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно.

В методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 року № 561 дається наступне пояснення: якщо один об'єкт основних засобів складається з частин (компонентів), які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна з цих частин може визначатися у бухгалтерському обліку як окремих об'єкт основних засобів.

Отже, підприємство може робити вибір у межах, встановлених ПСБО 7, враховуючи наступні обставини:

- 1) визначати, чи є реальним самостійне функціонування об'єкту основних засобів при найбільш можливому його відокремленні від інших об'єктів;
- 2) встановлювати, чи можливо розчленити агрегат з точки зору його функцій в процесі виробництва, чи це зробити неможливо, а тому потрібне укрупнення інвентарних об'єктів;
- 3) допускати прийняття за інвентарний об'єкт партії масово однорідного обладнання, наприклад, для переробки сільськогосподарської продукції, якщо це обладнання має досить короткий термін експлуатації (два-три роки), при цьому облік кожного об'єкта у партії зберігається.

Таким чином, комісія з оприбуткування основних засобів за погодженням з відповідними службами приймає рішення щодо порядку окремого документального оформлення кожного об'єкта, що в подальшому може слугувати підставою для ведення аналітичного обліку основних засобів. Для цього згідно наведеного вище наказу Державного комітету статистики мають використовуватися інвентарна картка обліку основних засобів (форма ОЗ-6), опис інвентарних карток (форма ОЗ-7), картка обліку переміщення основних засобів (форма ОЗ-8), інвентарний список основних засобів (форма ОЗ-9).

Наступною, не менш важливою передумовою правильної організації обліку основних засобів є присвоєння інвентарних номерів окремим об'єктам, що дає змогу посилити контроль за збереженням кожного об'єкту основних засобів, оскільки одиницею їх обліку є окремих інвентарний об'єкт.

Для формування інформації про наявність і рух основних засобів використовують інвентарну картку обліку руху основних засобів (ОЗ – 6) та опис інвентарних карток з обліку основних засобів (ОЗ – 7), які дозволяють формувати інформацію у відповідності до вимог синтетичного обліку основних засобів в розрізі субрахунків.

В технічні паспорти, інвентарні картки або інші реєстри аналітичного обліку відповідних об'єктів основних засобів заносяться дані про змінені техніко-економічні характеристики (вартість, потужність, площа тощо) в результаті їх поліпшення.

Відповідно до Наказу Державної служби статистики України «Про затвердження форм державних статистичних спостережень зі статистики капітальних інвестицій та основних засобів» №205 від 10.06.2019 затверджена типова форма статистичного звіту - № 2-ОЗ ІНВ (річна) "Звіт про наявність і рух необоротних активів, амортизацію та капітальні інвестиції".

В розділі 1. Наявність і рух необоротних активів, амортизація, відображається: первісна вартість, переоцінка, вартість активів, що надійшли, вартість активів, що вибули, залишкова вартість та амортизація.

В розділі 2. Розподіл капітальних інвестицій за видами активів, відображаються капітальні інвестиції (графіа 1), у тому числі витрати на: створення нових активів (графіа 2), придбання активів, які були у використанні (графіа 3), поліпшення, вдосконалення, реконструкцію, модернізацію (графіа 4), капітальний ремонт (графіа 5) та вартість активів, придбаних за договором фінансового лізингу.

Також має місце відображення інформації в наступних розділах відповідні дані:

- Розділі 3. Розподіл капітальних інвестицій за джерелами фінансування
- Розділ 4. Витрати на будівництво за окремими видами будівель і споруд
- Розділ 5. Податок на додану вартість за окремими видами активів

Синтетичний облік витрат на ремонт та поліпшення основних засобів ведеться в Журнал-головній книзі, що узгоджується з реєстрами аналітичного обліку - оборотною відомістю та інвентарними картками. Послідовність відображення синтетичного обліку зображено на рис. 2.1.1.

Дані обліку необоротних активів у матеріально-відповідальних осіб повинні відповідати даним обліку в бухгалтерії.

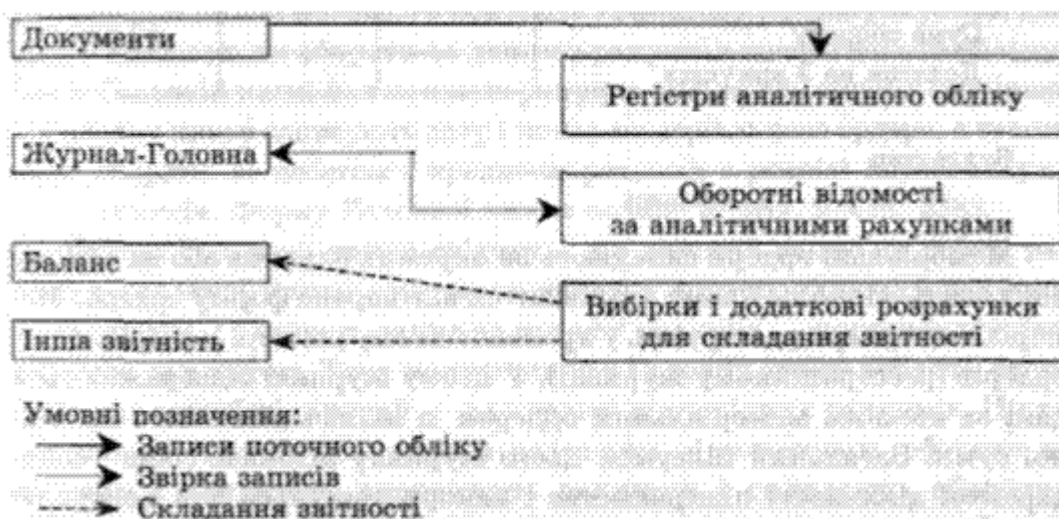

Рис. 2.1.1 Послідовність відображення записів синтетичного обліку

Для систематизації інформації про наявність, рух і знос необоротних активів (основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів), про капітальні і фінансові інвестиції та інші необоротні активи ведеться Відомість 4-М.

У Відомості 4-М відображаються обороти за дебетом і кредитом рахунків:

- у розділі I “Облік необоротних активів та зносу” — 10 “Основні засоби” і 13 “Знос необоротних активів”;

- у розділі II “Облік капітальних та фінансових інвестицій та інших необоротних активів” — 14 “Довгострокові фінансові інвестиції”, 15 “Капітальні інвестиції”, 18 “Інші необоротні активи”, 35 “Поточні фінансові інвестиції”.

У розділі I Відомості 4-М здійснюються записи на підставі первинних і зведених облікових документі (актів приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, актів списання, розрахунку амортизації тощо).

У розділі II Відомості 4-М ведеться бухгалтерський облік капітальних і фінансових інвестицій, інших необоротних активів. Записи у розділі II групуються за рахунками 14, 15, 18 і 35 шляхом вписування перед початком записів у графі 2 коду і назви відповідного рахунку бухгалтерського обліку, щодо якого далі здійснюються записи.

Журнали № 5, № 5А використовуються для обліку витрат.

Розділ I Журналів № 5, № 5А ведеться за кредитом рахунків 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99.

Розділ II Журналів № 5, № 5А ведеться за кредитом рахунків з Журналів № 1, № 2, № 3, № 4, № 6.

Розділ III Журналу № 5 ведеться за кредитом рахунків 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 39, 65, 66, 91.

Розділ III А Журналу № 5А ведеться за кредитом рахунків 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 39, 65, 66, 80, 81, 82, 83, 84, 91.

Розділ III Б Журналу № 5А ведеться за кредитом рахунків 20, 22, 39, 65, 66.

Розділ IV Журналів № 5, № 5А ведеться за аналітичними даними до рахунку 28.

До Журналів № 5, № 5А ведеться допоміжна відомість № 5.1 “Відомість аналітичного обліку запасів”.

Підсумовуючи, можемо сказати наступне: для обліку витрат на ремонт та поліпшення в загальному використовуються два облікових реєстри – Журнал 4 та Журнал 5. В Журналі 4 має місце відображення витрат на поліпшення, які призведуть до збільшення в майбутньому економічних вигід, та віднесення таких витрат до первісної вартості основних засобів. В Журналі 5 відображаються витрати на ремонт основного засобу, в залежності від сфери використання, тобто якщо ОЗ використовується в основному виробництві – рахунок 23 «Виробництво» і так відповідно на інших рахунках витрат (8 або 9 клас витрат).

2.2 Розкриття інформації у звітності щодо обліку ремонтів основних засобів «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Згідно з принципом повного висвітлення фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні і потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі. Інформація, що підлягає

розкриттю, наводиться безпосередньо у фінансових звітах та у примітках до них, обов'язковість складання яких як складової частини річної фінансової звітності визначається ст. 11 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Вимоги до складання фінзвітності містить НП(С)БО 1. Він поширюється як на звичайні підприємства, так і на суб'єктів малого підприємництва, що звітують за П(С)БО 25.

Під час заповнення фінансової звітності слід керуватися Методрекомендаціями № 433.

Показники, що стосуються витрат і збитків, вирахувань з доходу, податку на прибуток, зменшення складових власного капіталу, вибуття коштів наводяться не зі знаком "мінус", а в дужках.

Неприпустимо згортати статті активів і зобов'язань, доходів та витрат, окрім випадків, передбачених відповідними НП(С)БО або МСФЗ. Це врегульовано пунктом 3 розділу IV НП(С)БО 1 та пунктом 5 розділу I НП(С)БО 25.

Підписується *фінансова звітність* керівником та бухгалтером (ч. 1 ст. 11 Закону про бухоблік). Якщо облік веде не бухгалтер підприємства, а інша юридична особа, то звітність підписує замість головного бухгалтера керівник аудиторської (бухгалтерської) фірми або ж уповноважена особа.

Так як ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» є суб'єктом малого підприємництва, бухгалтерія звітує двома «малими» формами:

- Форма №1-м «Баланс»;
- Форма №2-м «Звіт про фінансові результати».

Розкриття інформації щодо ремонту основних засобів має місце в двох формах. Вибірка статей Балансу пов'язаних з ремонтом основних засобів (див. Таблицю 2.2.1)

Таблиця 2.2.1

Відображення інформації у активі Балансу щодо ремонту основних засобів

Стаття	Код рядка	З чого формується
I. Необоротні активи		
Незавершені капітальні інвестиції	1005	Сальдо Дт рахунка 15
Основні засоби:	1010	рядок 1011 - рядок 1012 + сальдо Дт рахунка 100 (стосовно інвестиційної нерухомості, що обліковується за справедливою вартістю)

первісна вартість	1011	Сальдо Дт рахунків 10, 11 - сальдо Дт рахунка 100 (у підсумок балансу не включається)
знос	1012	Сальдо Дт субрахунків 131, 132, 135 (наводиться в дужках, у підсумок балансу не включається)

До складу рядка 1005 «Незавершені капітальні інвестиції», включаються незавершені капітальні інвестиції в необоротні як матеріальні активи, так і нематеріальні. Адже на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» обліковуються відповідні витрати. Тут же відбиваються витрати на придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів. Також, якщо компанія вдосконалює основні засоби, витрати, пов'язані із застосуванням такого заходу, спочатку акумулюються за рахунок стягнення вторинних рахунків 151 "Капітальне будівництво", 152 "Придбання (будівництво) основних засобів" або 153 "Придбання (будівництво) інших" необоротні матеріальні активи ". Після завершення робіт з поліпшення, витрати нараховується на дебет рахунків 10 "Основні засоби" або 11 "Інші необоротні матеріальні активи".

Рядок 1010 «Основні засоби» призначена для відображення власних та отриманих на умовах фінансового лізингу, довірчого управління об'єктів та орендованих цілісних державних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів. Тут же державні і комунальні підприємства відображають вартість майна, отриманого на праві господарського ведення або оперативного управління. Тут же відображається і вартість нематеріальних активів.

Таблиця 2.2.2

Відображення інформації у пасиві Балансу щодо ремонту основних засобів

Стаття	Код рядка	Примітки
Поточна кредиторська заборгованість за:		
товари, роботи, послуги	1615	У статті 1615 відображається сума заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи та отримані послуги, включаючи заборгованість, забезпечену вексями: сальдо за Кт 62, 63, 685
розрахунками з бюджетом	1620	У статті 1620 відображається заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи суму податку з працівників підприємства (п. 2.26 розд. II НП(С)БО 25): сальдо Кт 641 та 642

розрахунками з оплати праці	1630	У статті 1630 відображається заборгованість за нарахованою, але ще не сплаченою сумою оплати праці, а також за депонованою заробітною платою (п. 2.29 розд. II НП(С)БО 25): сальдо Кт 66

Рядок 1615 – кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги відображає витрати, понесені при підрядному ремонті, а саме відображаються розрахунки з підрядниками за рахунком 63, а також відображається за рядком 1612 – сума ПДВ за договором підряду.

Під час ремонту власними силами, тобто господарським методом, витрати з оплати праці відображаються в рядку 1630.

Вибірка статей Форми №2-м пов'язаних з ремонтом основних засобів (див. Таблицю 2.2.3)

Таблиця 2.2.3

Відображення інформації у Звіті про фінансовий результат щодо ремонту основних засобів

Стаття	Код рядка	Джерело формування показника статті
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Оборот Дт субрахунка 791 Кт рахунка 90 (наводиться в дужках)
Інші операційні витрати	2180	Обороти Дт субрахунка 791 Кт рахунків 92, 93, 94 (наводиться в дужках)

У рядку 2050 відображається собівартість реалізації, визначена згідно пункту 10 та 11 П(с)БО-16. Також відображаються витрати з поточного ремонту, які були списані на рахунок 23 «Виробництво» або 91 «Загальновиробничі витрати».

У рядку 2180 «Інші операційні витрати» відображають витрати на ремонт у різних сферах витрат: адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати, пов'язані з операційною діяльністю. Також в цьому рядку відображається сума витрат, визнаних при створенні резерву сумнівних боргів; сума списаних безнадійних боргів; втрати від знецінення виробничих запасів; втрати від операційних курсових різниць; визнані економічні санкції.

Типова форма фінансової звітності № 5 «Примітки до річної фінансової звітності», затверджена наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. №

302 (і змінами і доповненнями), не застосовується банками, бюджетними установами, представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності, суб'єктами малого підприємництва, визнаними такими відповідно до законодавства, та підприємствами, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Примітки до річної фінансової звітності за формою № 5, є складовою річної звітності підприємств (крім суб'єктів малого підприємництва), яка складається з метою надання повної, правдивої, деталізованої інформації про окремі об'єкти бухгалтерського обліку. Інформація про витрати на ремонт та поліпшення основних засобів має місце в трьох розділах Форми 5, а саме:

- Розділ II. Основні засоби (р. 100-268);
- Розділ III. Капітальні інвестиції (р.280-340);
- Розділ V. Доходи і витрати (р.440-632);

Розділ II «Основні засоби», заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунків 10 «Основні засоби» і 11 «Інші необоротні матеріальні активи» та субрахунків 131 «Знос основних засобів», 132 «Знос інших необоротних активів». Наводиться інформація про стан і склад основних засобів за їх видами і зміни, які сталися за рік. Із залишку на кінець року розкривається інформація про первісну (переоцінену) вартість і знос основних засобів, одержаних у фінансову оренду і переданих у оперативну оренду. Також у рядках 261-268 показується вартість основних засобів щодо яких існує обмеження прав власності тощо.

По земельних ділянках і капітальних витратах на поліпшення земель знос не нараховується.

Цей розділ деталізує інформацію, яка наведена в балансі (звіті про фінансовий стан) за рядками 1011 і 1012.

Розділ III «Капітальні інвестиції» заповнюється на підставі даних бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунку 15 «Капітальні інвестиції», де розкриваються склад капітальних інвестицій, сума витрат за рік і незавершеного будівництва на кінець року.

Розділ V «Доходи і витрати» заповнюється за даними бухгалтерського обліку за субрахунками до рахунків 71, 72, 73, 74 і 94, 95, 96, 97. Тут розшифровуються інші операційні доходи і витрати та фінансові і інвестиційні доходи і витрати з урахуванням принципу суттєвості. Методичні рекомендації щодо застосування суттєвості у бухгалтерському обліку визначають, що доходи і витрати, величина яких дорівнює або перевищила 2% чистого прибутку підприємства є суттєвою. Тобто, в цьому розділі деталізується інформація про доходи і витрати, які відображені у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) у рядках 2120, 2180, 2200-2270.

Підсумовуючи відображення інформації по витратам на ремонт та поліпшення основних засобів у формі №5 «Примітки до річної фінансової звітності» можемо сказати наступне:

- в розділі 2 відображаються суми витрат на поліпшення основних засобів, які згодом збільшили первісну вартість на рахунку 10 «Основні засоби», а також нарахування амортизації за рахунком 131 «Знос основних засобів»;

- в розділі 3 відображаються витрати на капітальний ремонт або інші види поліпшень, які акумулюються на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», де розкривається склад капітальних інвестицій та сума витрат;

- в розділі 5 заповнюються дані за рахунками бухгалтерського обліку, що відображають доходи і витрати підприємства та їх деталізація, а саме за рахунками 9 класу відображення витрат на ремонт основних засобів.

2.3 Інформаційні технології обліку ремонтів основних засобів.

В процесі експлуатації об'єктів основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» несе витрати, які діляться на дві групи, кожна з яких має свої правила відображення в обліку.

У новій редакції ПКУ, як і в бухгалтерському обліку, розрізняються поняття модернізації (капітального ремонту) і поточного ремонту. Витрати на модернізацію ОЗ збільшують балансову вартість ОЗ; витрати на поточний ремонт повністю відносяться на витрати періоду.

Порядок обліку витрат, пов'язаних з ремонтом основних засобів, описаний в п.15 П (С) БО 7: «Витрати, понесені на утримання об'єкта в експлуатації (технічний огляд, нагляд, обслуговування, ремонт тощо) та на придбання первісно визначеної суми майбутніх фінансових вигод від його використання включаються до складу витрат».

Накопичення таких витрат у конфігурації відображається на 235 рахунку.

Облік витрат на поточний ремонт починаючи з 01.01.2015 року можна вести без використання рахунку 235: відразу відображати такі витрати на рахунках 9-го класу, субрахунками 23 рахунку. Але ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» продовжує використовувати ту ж схему обліку, що і в 2014 році: накопичувати витрати на рахунку 235 і оформляти документ «Модернізація та ремонт ОЗ».

Накопичення будь-яких витрат проводиться в розрізі об'єктів будівництва і статей витрат. Перелік об'єктів будівництва ведеться на базі довідника «Об'єкти будівництва» (рис. 2.3.1).

Код	Наименование	Налоговое назнач...
000000...	Капитальный ремонт токарного станка	Опод. ПДВ
000000...	Модернизация тележек гидравлических	Опод. ПДВ
000000...	Строительство здания склада	Опод. ПДВ
000000...	Текущий ремонт оборудования	Опод. ПДВ

Рис. 2.3.1 Довідник «Об'єкти будівництва»

У підсистемі обліку основних засобів він використовується для ведення аналітичного обліку по модернізованим об'єктам основних засобів, а також ремонтваним і обслуговуваним об'єктам основних засобів.

Нижче представлений приклад оформлення поточного ремонту об'єкта основних засобів.

Накопичення витрат з поточного ремонту сторонніх організацій відображається документом «Надходження товарів і послуг»:

– з видом операції «Покупка, комісія». У цьому випадку на закладці «Послуги» відображається сума поточного ремонту складського приміщення, наданого сторонньою організацією, рахунок 235 «Обслуговування та ремонт необоротних активів» і об'єкт будівництва з довідника «Об'єкти будівництва» (рис. 2.3.2, рис. 2.3.3);

– з видом операції «Об'єкт будівництва». У цьому випадку сума витрат на проведення робіт з поточного ремонту об'єкта основних засобів сторонньою організацією відбивається на закладці «Об'єкт будівництва».

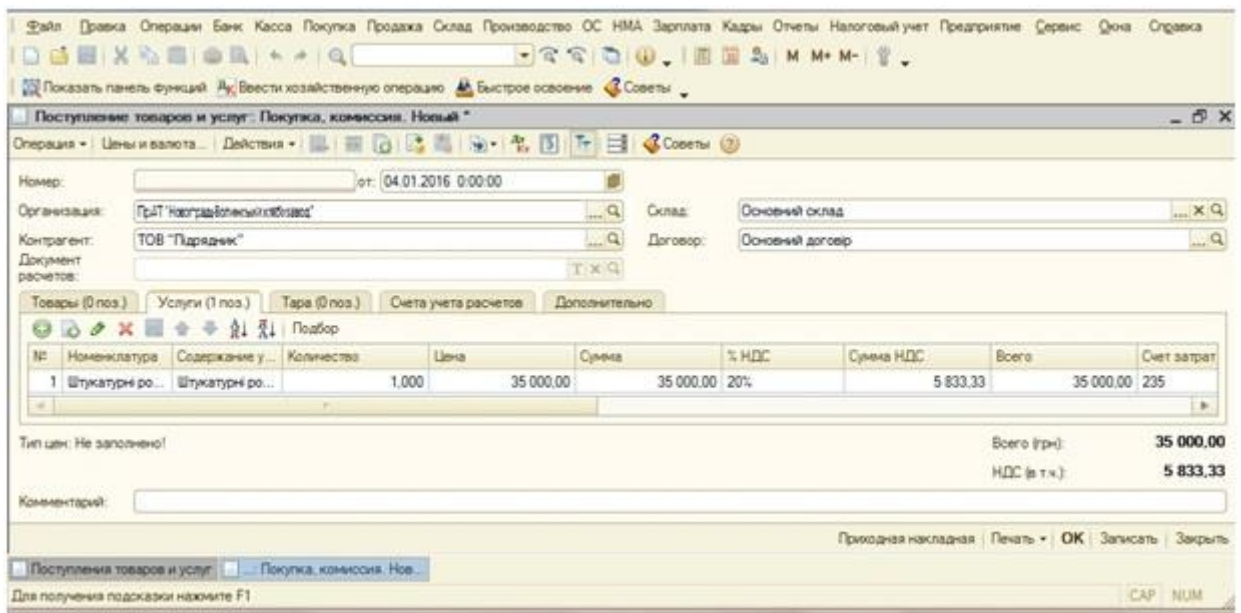

Рис. 2.3.2 Заповнення документу «Надходження товарів і послуг» з видом операції «Покупка, комісія» на закладці «Послуги»

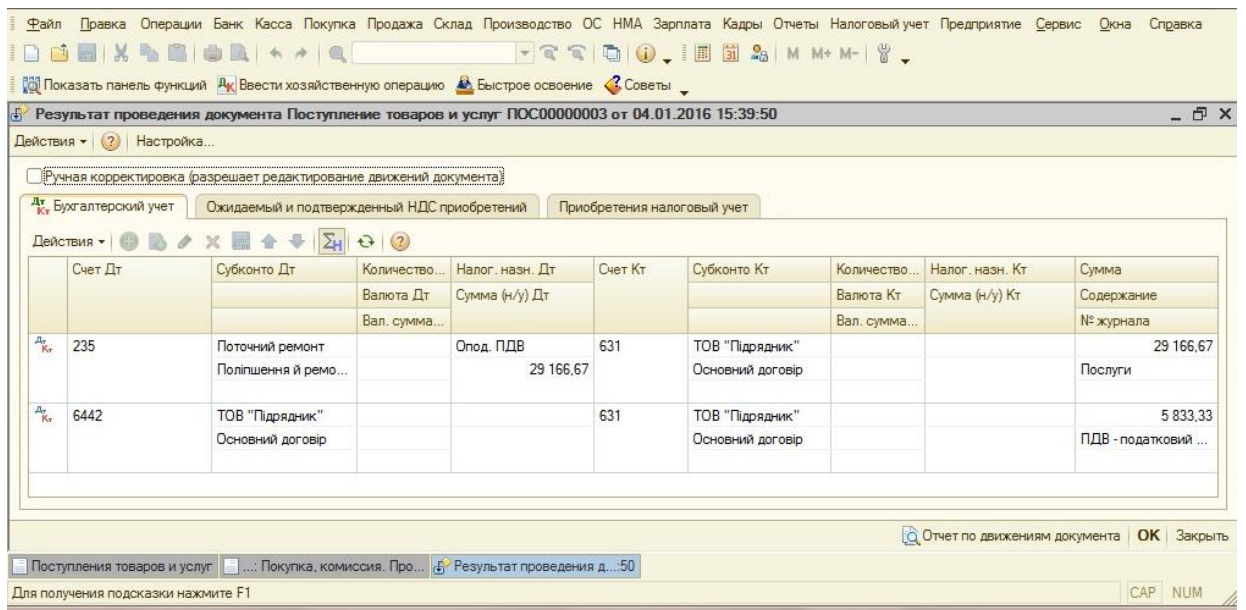

Рис. 2.3.3 Результат проведения документа «Надходження товарів і послуг»

Документом «Вимога-накладна» відображається відпуск ТМЦ для проведення робіт з поточного ремонту складського приміщення (рис. 2.3.4, рис. 2.3.5).

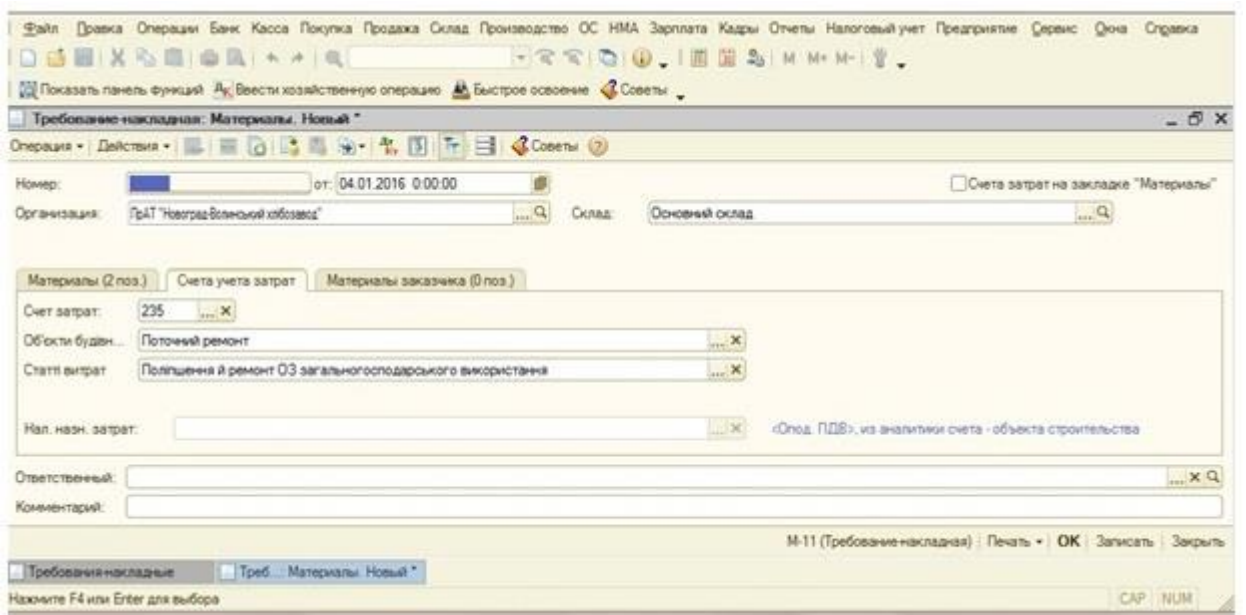

Рис. 2.3.4 Заповнення документа «Вимога-накладна» з видом операції «Матеріали» на закладці «Рахунки обліку витрат»

При відображенні операції списання ТМЦ на проведення робіт з поточного ремонту об'єкта основних засобів, у документі «Вимога-накладна» на закладці «Рахунки обліку витрат» необхідно:

- вказати рахунок витрат 235 «Обслуговування та ремонт необоротних активів»;
- заповнити відповідну аналітику, вибравши елемент довідника «Об'єкти будівництва», на якому «збираються» витрати, і статтю витрат.

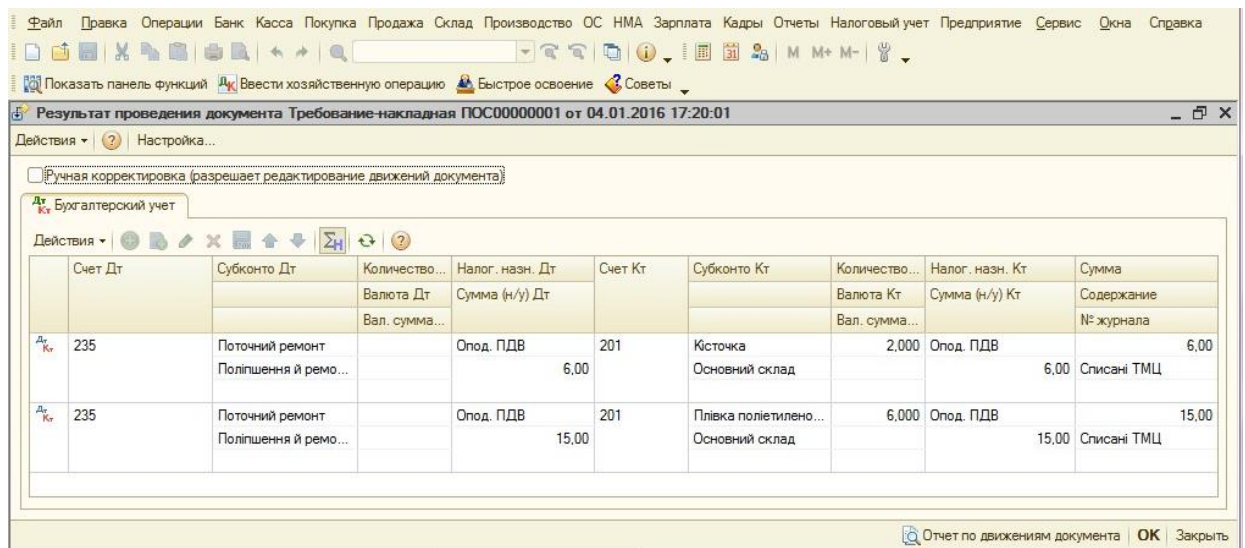

Рис. 2.3.5 Результат проведения документа «Вимога-накладна»

Документом «Звіт виробництва за зміну» оформляється операція включення вартості послуг внутрішніх підрозділів у вартість об'єкта будівництва (рис. 2.3.6, рис. 2.3.7).

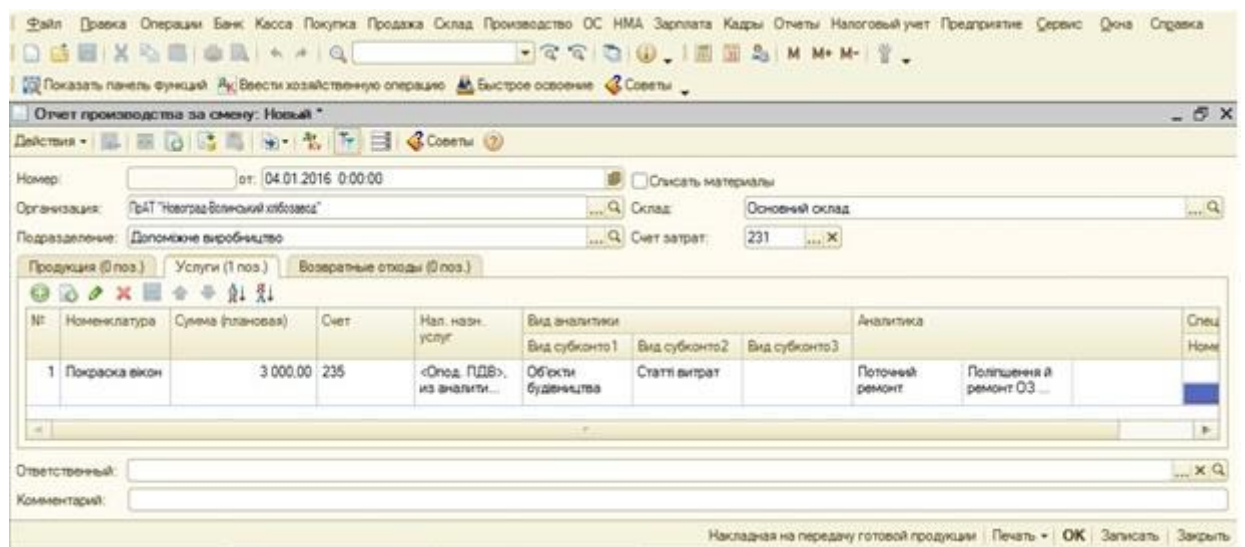

Рис. 2.3.6 Заполнения документа «Звіт виробництва за зміну» на закладці «Послуги»

Для коректного віднесення вартості послуг власних підрозділів на проведення робіт з поточного ремонту об'єкта основних засобів необхідно:

- вказати рахунок 235 «Обслуговування та ремонт необоротних активів»;
- заповнити відповідну аналітику, вибравши елемент довідника «Об'єкти будівництва», на якому «збираються» витрати, і статтю витрат.

Счет Дт	Субконто Дт	Количество...	Налог. назн. Дт	Счет Кт	Субконто Кт	Количество...	Налог. назн. Кт	Сумма
		Валюта Дт	Сумма (н/у) Дт			Валюта Кт	Сумма (н/у) Кт	Содержание
		Вал. сумма...				Вал. сумма...		№ журнала
Ак. Кт. 235	Поточный ремонт Поліпшення й ремо...		Опод. ПДВ 3 000,00	231	Допоміжне виробн... Основні засоби (ре...		Опод. ПДВ 3 000,00	3 000,00 Выпуск внутр.послуг

Рис. 2.3.7 Результат проведения документа «Звіт виробництва за зміну»

Списання накопичених сум витрат із ремонту об'єкта основних засобів на витрати поточного періоду оформляється документом «Модернізація та ремонт ОЗ».

У шапці документа «Модернізація та ремонт ОЗ» слід заповнити наступні параметри:

«Вид поліпшення» - параметр, який визначає вид оформлюваної операції: модернізація або ремонт. При відображенні операції поточного ремонту об'єкта основних засобів необхідно вказати вид поліпшення

«Ремонт». Це дозволить всі накопичені витрати включити до витрат поточного періоду.

«Подія» - додатковий параметр, використовується для допоміжної класифікації подій ОЗ.

«Об'єкт» - об'єкт будівництва, за яким відображалось накопичення витрат.

Накопичені суми витрат на проведення ремонту за даними обліку вказуються на закладці «Бухгалтерський і податковий облік». Суми можуть бути заповнені автоматично при натисканні кнопки «Розрахувати суми». Спосіб відображення витрат на поточний ремонт у витратах підприємства можна задати на закладці «Бухгалтерський і податковий облік» у вигляді посилання на один з елементів довідника «Способи відображення витрат з амортизації».

Проводки з виконаної операції поточного ремонту можна побачити в документі «Модернізація та ремонт ОЗ» по кнопці «Результат проведення документа» (рис. 2.3.8).

Счет Дт	Субконто Дт	Коли...	Налог. назн. ...	Счет Кт	Субконто Кт	Колич...	Налог. назн. Кт	Сумма
		Валю...	Сумма (н/у) Дт			Валю...	Сумма (н/у) Кт	Содержание
		Вал. ...				Вал. с...		№ журнала
93	Поліпшення й ремон...		Госп. д-сть	235	Текущий ремонт з...		Опод. ПДВ	45 306,66 Модерніза... ОЗ

Рис. 2.3.8 Результат проведения документа «Модернізації та ремонт ОЗ»

Як відобразити в обліку заміну запасної частини об'єкта основних засобів залежить від того, призвела ця операція до збільшення майбутніх економвігід від його використання чи спрямована на підтримання об'єкта основних засобів у робочому стані. Щоправда, інколи вагомі (вартісні) капремонті, що покликані відновити працездатність об'єкта, можуть капіталізуватися. Окрім того, як варіант, запчастина, котра відповідає критеріям об'єкта основних засобів, узагалі може обліковуватися як окремий об'єкт основних засобів. Далі детальніше розглянемо можливі варіанти.

Насамперед пригадаймо, як обліковують запчастини. Облік запасних частин ведуть на субрахунку 207 «Запасні частини». На ньому обліковують придбані чи виготовлені запчастини, готові деталі, вузли, агрегати, які використовуються для проведення ремонтів, заміни зношених частин машин, обладнання, транспортних засобів, інструменту. Вартісного критерію для класифікації запасів у П(С)БО 9 «Запаси» не передбачено, тож, придбаваючи запасні частини навіть за ціною 40 тис. грн., їх слід обліковувати на рахунку 207. А от куди їх відносити після встановлення на об'єкт основного засобу, є декілька варіантів.

Витрати, які здійснюють для підтримання об'єкта основного засобу в робочому стані (проведення технічного огляду, нагляду, обслуговування, ремонту тощо) й одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до витрат. Так, витрати на заміну запасної частини об'єкта основних засобів потраплять до:

загальновиробничих витрат, якщо такий об'єкт використовують у загальновиробничих цілях: Дт 91 «Загальновиробничі витрати» Кт 20, 23, 65, 66, 63, 68. У частині, котра потім розподіляється, – Дт 23 «Виробництво» Кт 91, а в частині, що не розподіляється, – Дт 90 «Собівартість реалізації» Кт 91;

адміністративних витрат за умови загальногосподарського використання чи використання в адмінцілях. У бухгалтерських регістрах слід відобразити кореспонденцією: Дт 92 «Адміністративні витрати» Кт 20, 23, 65, 66, 63, 68;

витрат на збут – у разі використання в рекламних і збутових цілях. Кореспонденція – Дт 93 «Витрати на збут» Кт 20, 23, 65, 66, 63, 68.

Якщо витрати понесені для поліпшення об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх фінансових вигід, спочатку очікуваних від використання об'єкта, збільшення первісної вартості основних засобів. У регістрах бухгалтерського обліку спочатку накопичуються витрати на вдосконалення об'єкта матеріальних основних засобів за Дт субрахунку 15 «Капітальні інвестиції», а потім, після завершення поліпшень, відносять до Дт рахунка 10 «Основні засоби».

У разі проведення капітального ремонту основних засобів вартість ремонту визнається витратами звітного періоду. Такі витрати можуть бути визнані капітальними вкладеннями, якщо вартість капітального огляду та капітального ремонту може бути визначена окремою амортизованою частиною (предметом) нерухомості, споруд та обладнання. Витрати на ремонт можуть бути визнані капітальними вкладеннями, якщо на момент придбання необхідно понести майбутні витрати, щоб привести актив у такий стан, у якому він придатний для використання. Наприклад, у разі придбання будівлі, яка потребує ремонту у ПрАТ «Новоград-

Волинський хлібозавод», вартість ремонту відноситься до збільшення початкової вартості цієї будівлі на суму, яка може бути відшкодована майбутнім використанням будівлі.

Приклад 1.

У ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» обліковується обладнання вартістю 100 тис. грн., на ньому зламався мотор. Підприємство планує замінити мотор на новий, але з такими самими характеристиками вартістю 20 тис. грн..

У такому випадку заміна запасної частини проведена для підтримання об'єкта в робочому стані. Збільшення первісно визначеної суми економічних вигід не відбувається, адже мотор має такі самі характеристики чи аналогічні, як і старий. Тож вартість ремонту (робіт із заміни мотора) слід відносити до витрат.

Приклад 2.

ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» має на балансі комп'ютер із балансовою вартістю 7 тис. грн.. Системний блок, що обліковується як складова єдиного об'єкта основних засобів – комп'ютера, зламався. Тож його вирішили замінити на новий із кращими характеристиками.

Придбаний системний блок, що обліковується як складова комп'ютера, оприбутковується як запасна частина до комп'ютера. У результаті його встановлення відбувається збільшення майбутніх економічних вигід від використання комп'ютера. Тож витрати на таку запчастину слід віднести до збільшення первісної вартості об'єкта основних засобів. До того ж: якщо з ладу основного засобу виходить один із його важливих компонентів (частин), який неможливо відновити, а лише замінити, то ситуацію з вилучення зламаної частини слід розглядати як часткову ліквідацію об'єкта. Згідно з п. 35 П(С)БО 7, у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів його первісна (переоцінена) вартість і знос зменшуються, відповідно, на суму первісної (переоціненої) вартості й зносу ліквідованої частини об'єкта. Водночас сума сальдо з дооцінки (індексації), пропорційна ліквідованій частині, відображається зменшенням капіталу в дооцінках і збільшенням нерозподіленого прибутку.

Таким чином, підприємство припиняє визнавати частину об'єкта основних засобів у разі, якщо цю частину замінено, а витрати на її заміну включаються до первісної (переоціненої) вартості комп'ютера. Почерпнути інформацію щодо первісної вартості частини об'єкта, який підлягає заміні (системного блока), підприємство може на підставі первинних документів, котрі підтверджують факт придбання такого компонента, за умови, якщо вони придбавались окремо, а не як єдине ціле.

Якщо ж підприємство не може визначити первісну вартість заміненої частини, воно може її оцінити в сумі витрат, понесених на її заміну. Або ж визначити за пропорцією справедливої вартості частини, що замінюється, до справедливої вартості комп'ютера, та, відповідно, за такою пропорцією визначити первісну вартість і суму зносу частини, котра ліквідується, від загальної первісної вартості й суми зносу всього персонального комп'ютера.

Як варіант – запасну частину взагалі можна оприбуткувати як окремий об'єкт основних засобів, звісно, якщо вона відповідає критеріям основних засобів і має цінність як окремий об'єкт. Адже це:

- закінчений пристрій з усіма пристосуваннями й приладдям до нього;
- конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій;
- відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового чи різного призначення, що мають для їх обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс – певну роботу лише в складі комплексу, а не самостійно;
- інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством/установою.

Тож якщо один об'єкт основних засобів складається із частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна із цих частин може визнаватися в бухгалтерському обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Як ми вже мовили, дуже важливо з'ясувати, із якою саме метою проведено заміну запчастини та до яких наслідків вона призвела. У цьому може розібратися лише саме підприємство. Мінфін чітко прописав: питання визначення технічних характеристик ознак ремонту, реконструкції, модернізації будівель, споруд й інших основних засобів не належать до його повноважень. Так, рішення про характер й ознаки здійснюваних підприємством робіт, тобто модернізацію, модифікацію, добудову, реконструкцію об'єкта, що приведе в майбутньому до збільшення економічних вигід, або роботу для підтримання об'єкта в придатному для використання стані й одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, приймає керівник підприємства з урахуванням результатів аналізу ситуації та суттєвості таких витрат. Керівник може приймати власне рішення на підставі висновків технічних фахівці підприємства (головного інженера чи головного механіка тощо), адже вони мають більше інформації про те, як вплине на об'єкт основних засобів проведений ремонт.

Строк корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів переглядається в разі зміни очікуваних економічних вигід від його використання.

Прямої залежності між проведеним ремонтом, поліпшенням і збільшенням строку експлуатації немає.

Як правило, у разі проведення ремонту об'єкта, який здійснено для підтримання об'єкта в робочому стані й не призводить до збільшення економічних вигід, переглядати строк корисного використання підстав немає. А от модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо, що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта, може призвести до перегляду строку корисного використання.

У будь-якому разі рішення приймає комісія та затверджує керівник.

У разі зміни строку корисного використання його слід зазначити в розпорядчому документі керівника – наказі про зміну строку корисного використання об'єктів основних засобів. До того ж для визначення нового строку варто залучати експертну комісію. І тоді видати наказ на підставі звіту (акта) експертної комісії, що переглядала строк корисного використання об'єкта основних засобів.

Як уже відомо, що з 01.01.2015 року ПКУ зазнав дещо значних змін. Зокрема, у ПКУ більше немає правил щодо обліку ремонтів основних засобів. Єдине уточнення:

у ПКУ передбачена заборона амортизувати суми, витрачені на ремонт і/або поліпшення невиробничих основних засобів. Загальні правила диктують здійснювати розрахунок амортизації в податковому обліку за правилами бухгалтерського обліку. А оскільки розрахунок податкової амортизації відбувається за правилами бухобліку, то й вартість об'єктів формується за правилами бухобліку. Тож і тут важливу роль відіграє, яке рішення прийняло підприємство: відобразити ремонт чи поліпшення об'єкта.

РОЗДІЛ 3 ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ «ПРАТ «НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД» ЗА 2017-2018 РР.

3.1 Теоретичні основи аналізу процесів ремонтів основних засобів.

Виробничо-господарська діяльність та фінансове становище підприємства значною мірою залежать від забезпечення основних засобів та їх використання. Основні засоби - це активи, які підприємство утримує для використання у виробничому процесі, постачанні товарів та послуг, передачі в оренду іншим або для здійснення адміністративних функцій. Строк корисного використання (експлуатації) основних засобів перевищує один рік (операційний цикл, якщо останній довший одного року).

Розвиток виробництва невіддільний від проблеми ефективного використання основних засобів.

Основні засоби компанії - це сукупність матеріальних активів, які тривалий час функціонують у природі, як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері, а їх вартість поступово знижується через фізичну та моральну шкоду.

Аналіз основних засобів повинен починатися з огляду структури в цілому в компанії та в окремих групах. Це виявляє рух та напрям змін основних засобів, частку основних виробничих засобів, основних засобів в інших галузях та основних виробничих засобів.

Вивчаючи зміну структури активів за вартістю, вони виявляють, що це спричинило - зміни у складі будівель та споруд або у складі машин, обладнання та інших наборів основних засобів. Важливою умовою раціональної зміни складу будівель та споруд є розвиток виробничої площі порівняно з невиробничою, особливо виробничою площею цехів, де відбуваються виробничі процеси.

Вивчення стану основних засобів також визначає забезпечення бізнесу. Для цього спочатку проаналізуйте потужність обладнання та ступінь відповідності цієї можливості виробничій програмі компанії.

Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	РОЗДІЛ 3 Техніко-економічний аналіз діяльності «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2018 рр.	Номер сторінки
Здобувач	Годун В.В.		25.05.2020		
Науковий керівник	Овдій О.В.		26.05.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		64

Найбільш повно та раціонально використовувати основні засоби та виробничу потужність підприємства сприяє вдосконаленню всіх його техніко-економічних показників: підвищення продуктивності праці та продуктивності активів, збільшення виробництва, зниження його витрат, економія капітальних вкладень.

Завдання аналізу стану та ефективності використання основних виробничих засобів можна визначити так:

- а) ідентифікація забезпечення підприємства та її структурних підрозділів основними фондами, тобто підтвердження відповідності розміру, складу та технічного рівня коштів виробничій програмі компанії;
- б) визначення рівня використання основних засобів і факторів, які впливають на нього;
- в) установлення належної комплектності наявного парку обладнання;
- г) з'ясування ефективності використання обладнання в часі та за потужністю;
- д) розрахунок впливу використання основних засобів на обсяг продукції;
- е) виявлення резервів підвищення ефективності використання основних засобів.

Джерелами інформації для аналізу основних засобів підприємства є: паспорт підприємства; план економічного та соціального розвитку; план технічного розвитку; форма 1 «Баланс підприємства»; форма 4 «Звіт про власний капітал»; форма 1-П «Звіт підприємства (об'єднання) з продукції»; форма 11-ОЗ «Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)».

Крім названих джерел інформації, для аналізу використовуються також дані проведених на підприємстві інвентаризацій, інвентарні картки обліку тощо.

Основні напрями аналізу використання основних засобів та послідовність його проведення показано на рис. 3.1.1.

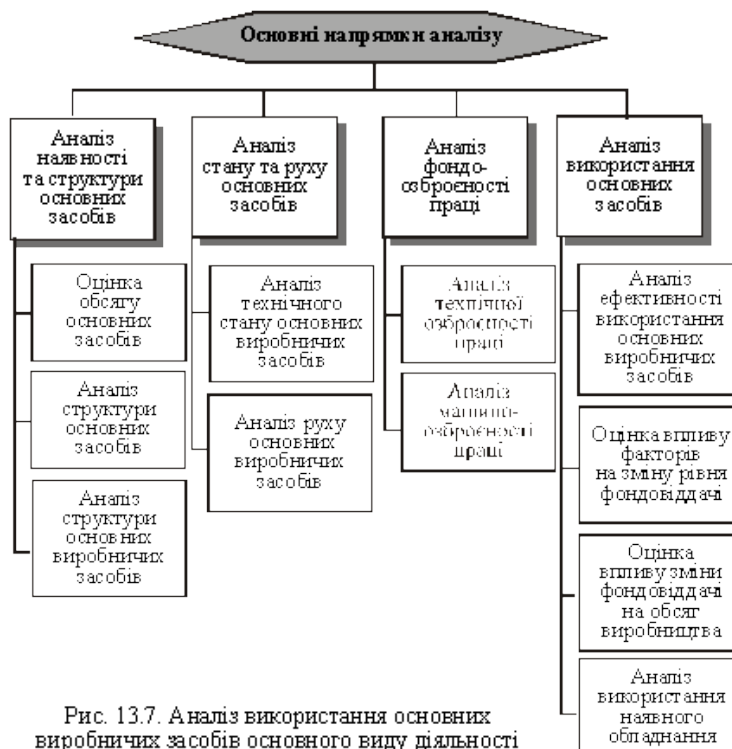

Рис. 13.7. Аналіз використання основних виробничих засобів основного виду діяльності

Рис. 3.1.1 Аналіз використання основних виробничих засобів

Аналіз складу, динаміки, структури і технічного стану основних засобів.

Аналіз основних засобів починається з визначення безпеки бізнесу. Для цього необхідно визначити, чи є у підприємства достатньо основних засобів, яка їх динаміка, склад, структура, технічний стан, який рівень виробництва та організації.

Велике аналітичне значення мають показники структури основних засобів. Насамперед аналізують розподіл основних засобів підприємства на основні виробничі засоби головного виду діяльності, основні виробничі засоби інших видів діяльності (наприклад, закладів торгівлі та громадського харчування у складі промислового підприємства) і основні засоби невиробничого призначення.

Основні виробничі засоби головного виду діяльності є такою частиною основних засобів, яка бере участь у процесі виробництва тривалий час, зберігаючи при цьому натуральну форму. Вартість основних виробничих засобів переноситься на вироблений продукт поступово, частинами, відповідно до часу використання. Поновлюються основні виробничі засоби через капітальні вкладення.

Невиробничі основні засоби – це житлові будинки та інші об'єкти соціально-культурного й побутового обслуговування, які перебувають на балансі підприємства і не використовуються в господарській діяльності. Вони відтворюються тільки за рахунок прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства.

Усі основні засоби підприємств за характером участі у виробничому процесі та функціонування в невиробничій сфері поділяються на три амортизаційні групи (для кожної з них встановлено єдину норму амортизаційних відрахувань):

- перша група – будівлі, споруди, передавальні пристрої;
- друга група – автомобільний транспорт, меблі, офісне обладнання, електронно-обчислювальні машини та інше обладнання для автоматизованої обробки інформації, побутові прилади та інструменти, телефони, мікрофони, рації;
- третя група – машини, устаткування і будь-які інші основні засоби, що не входять до першої і другої груп.

Виробнича потужність підприємства визначається фондами промислового виробництва. Крім того, створено для розділення діючих (машин та робочого обладнання) та пасивних частин капіталу, а також окремих підгруп відповідно до їх функціонального призначення (виробничі будівлі, склади, робочі та енергетичні машини, вимірювальні прилади та обладнання, транспортні засоби). Основні промислові активи безпосередньо пов'язані з виробництвом і тому мають найбільшу частку.

Для підвищення ефективності виробництва темпи приросту активної частини основних засобів повинні перевищувати темпи зростання їх пасивної частини та темпи приросту машин та обладнання - темпи приросту інших видів активної частини основних засобів.

Методом порівняння проводять аналіз основних засобів. Відношення окремих видів основних засобів до загальної вартості визначається їх структура. Порівнюванням структури основних засобів на початок і кінець звітного періоду можна виявити динаміку її змін і відхилень.

Аналіз складу і структури основних виробничих засобів забезпечить керівництво підприємства інформацією про склад основних засобів і співвідношення між їхніми групами, уможливить виявлення тенденції зміни структури основних засобів за групами. Порівняння середнього та найкращого показників дозволить вжити відповідних заходів для відновлення оптимальної частки машин та обладнання як найактивнішої частини основних засобів, а також визначити ступінь впливу цих змін на використання основних засобів.

Обсяг основних засобів компанії постійно змінюється. Перш за все, вона зростає завдяки введенню в експлуатацію великих промислових будівель, машин, машин та іншого обладнання, їх реконструкції та модернізації. Крім того, компанія може отримувати основні засоби від інших компаній шляхом безкоштовної доставки.

Таким чином, зміни обсягу основних засобів підприємства зумовлені їх отриманням та вибуттям.

Аналізуючи основні засоби, слід мати на увазі, що збільшення обсягу виробленої продукції залежить від частки нових, більш досконалих засобів праці в цих фондах. Аналіз повинен виявити причини наявності основних засобів як для всього їх складу, так і для окремих видів чи об'єктів.

Проаналізувавши динаміку та структуру основних засобів, необхідно врахувати технічний стан засобів, що також багато в чому залежить від збільшення виробництва.

Для характеристики технічного стану основних засобів використовуються такі основні показники: операційні ставки (амортизація), придатність, поновлення, вибуття та інші інші (допоміжні) фактори.

Існує два види зносу - фізичний та моральний. У свою чергу кожен з них має ще дві форми.

Фізичний знос - це поступова втрата робочими засобами їх первісних технічних та функціональних властивостей внаслідок використання їх у виробництві (перша форма), а також у стані інерції - під впливом природних сил (корозія металу, погодні умови) та надзвичайних ситуацій (друга форма). Чим інтенсивніше використання нерухомих елементів, тим швидше буде їх природне демпфування.

Фізичні пошкодження можна ідентифікувати двома способами: на основі паспортних даних про можливу тривалість операції (кількість виконаних завдань) або на основі досліджень технічного стану основних засобів. Ці методи зазвичай використовуються в інвентаризації та переоцінці основних засобів.

Моральний знос - це зношення основних засобів внаслідок нових розробок технологічного прогресу задовго до їх повного фізичного зносу. Існує дві форми морального зносу: зношення машин за рахунок дешевшого виробництва або за рахунок виробництва нових, більш досконалих і продуктивних машин.

Суму морального зносу першої форми можна визначити за даними переоцінки основних засобів як різницю між первісною і відновною вартістю об'єкта основних засобів. За морального зносу другої форми, визначаючи відновну вартість, необхідно враховувати продуктивність об'єкта основних засобів, тривалість міжремонтних періодів, споживання енергії та інші показники засобів праці сучасної конструкції. Найскоріше і найбільше морально зношуються активні основні форми.

Фізичний знос основних засобів частково компенсується ремонтами. На практиці (згідно з існуючою методикою) сума зносу основних засобів характеризується сумою нарахованої амортизації.

Амортизаційні відрахування – частина вартості основних засобів, яку перенесено на виготовлену продукцію. Для визначення суми амортизації здійснюють допоміжні розрахунки або беруть відомості про використання аналогічних видів основних засобів.

На практиці суму амортизації визначають на основі норм амортизації. При цьому припускають, що основні засоби зношуються рівномірно протягом усього періоду функціонування. Норми амортизації диференційовано за групами й видами основних засобів, тобто за строками служби, конструктивними особливостями тощо, і виражено у відсотках. Норми амортизації періодично переглядаються та вдосконалюються.

Для науково обґрунтованого планування відтворення основних засобів необхідні дані про їх стан, який характеризують коефіцієнти зносу і придатності засобів праці.

Коефіцієнт зносу характеризує ту частку вартості основних засобів, що її списано на витрати виробництва в попередніх періодах (формула 3.1), а *коефіцієнт придатності* – частку не перенесеної на створюваний продукт вартості (формула 3.2).

Коефіцієнт зносу основних засобів розраховують на початок та на кінець звітного періоду, а також вивчають його динаміку за кілька років. Аналіз проводять на підставі даних першого розділу активу бухгалтерського балансу. Що нижчий коефіцієнт зносу (вищий коефіцієнт придатності), то ліпшим є технічний стан, основних засобів. Спрацьовані (застарілі) основні засоби зумовлюють і необхідність застосування застарілих технологічних процесів, що призводить до неконкурентоспроможності продукції підприємства.

Коефіцієнт зносу ($K_{\text{зн}}$):

$$K_{\text{зн}} = \frac{З_{\text{н}}}{ОЗ_{\text{п}}} = \frac{700}{1951} = 0,36, \quad (3.1)$$

де $З_{\text{н}}$ — сума зносу основних засобів;

$ОЗ_{\text{п}}$ — первісна вартість основних засобів на початок періоду.

Коефіцієнт придатності ($K_{\text{прид}}$):

$$K_{\text{прид}} = \frac{ОЗ_{\text{з}}}{ОЗ_{\text{п}}} = \frac{1951 - 700}{1951} = 0,64, \quad (3.2)$$

де $ОЗ_{\text{з}}$ — залишкова вартість основних засобів;

$ОЗ_{\text{п}}$ — початкова вартість основних засобів.

Взаємозв'язок видів зносу основних засобів і форм їх заміщення показано на рис. 3.1.2.

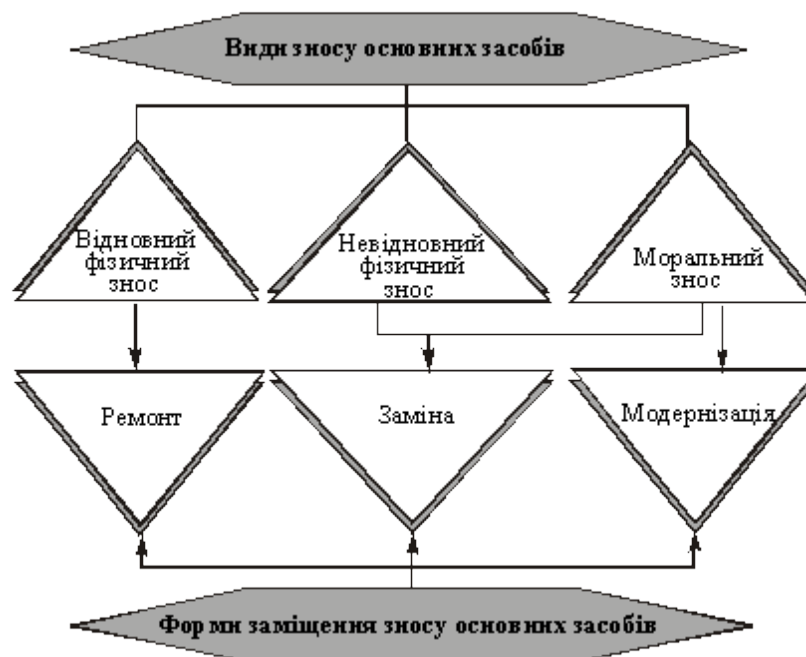

Рис. 3.1.2 Схема аналізу форм заміщення зносу основних засобів

Технічний стан і відповідність основних засобів науково-технічним досягненням формується в процесі їх відновлення.

Форми і темпи відновлення основних засобів обумовлені доцільністю реконструкції, заміни, модернізації груп і видів обладнання. Аналіз технічного стану основних засобів проводиться за схемою, поданою на рис. 3.1.3.

Коефіцієнт оновлення основних засобів характеризує інтенсивність введення в дію нових основних засобів. Він показує частку введених основних засобів за визначений період у загальній вартості основних засобів на кінець звітної періоду (формула 3.3).

Цей показник розраховується як у цілому, так і в розрізі окремих груп основних засобів. Більш високий коефіцієнт оновлення активної частини, ніж інших основних засобів, покаже, що оновлення засобів на підприємстві здійснюється саме за рахунок активної частини і позитивно вплине на показник фондівіддачі.

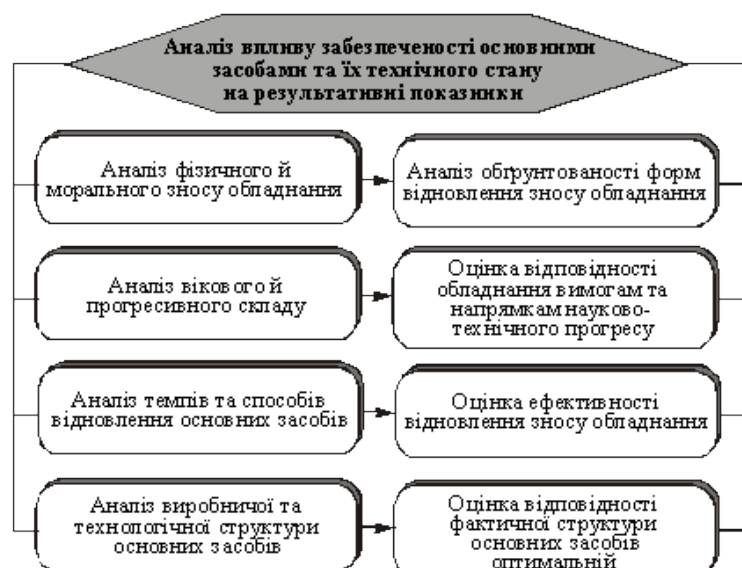

Рис. 3.1.3 Схема аналізу технічного стану та тенденції розвитку основних засобів

Коефіцієнт оновлення (Кон):

$$K_{\text{он}} = \frac{OЗ_0}{OЗ_к} = \frac{270}{2081} = 0,129, \quad (3.3)$$

де $OЗ_0$ — вартість введених основних засобів за звітний рік;

$OЗ_к$ — загальна вартість основних виробничих засобів на кінець року.

Коефіцієнт вибуття основних засобів характеризує рівень інтенсивності їх вибуття засобів зі сфери виробництва (формула 3.4).

Коефіцієнт вибуття (Квиб):

$$K_{\text{виб}} = \frac{OЗ_в}{OЗ_п} = \frac{140}{1951} = 0,072, \quad (3.4)$$

де $OЗ_в$ — вартість основних засобів, які вибули; $OЗ_п$ — вартість основних виробничих засобів на початок періоду.

Коефіцієнт вибуття доцільно розраховувати для всіх основних засобів, промислово-виробничих засобів, активної їх частини, окремих груп промислово-виробничих основних засобів і основних видів обладнання.

Коефіцієнти придатності та вибуття якнайтісніше залежать від темпів оновлення основних засобів: що більше коефіцієнт вибуття засобів наближається до коефіцієнта оновлення, то нижчим є рівень зносу засобів і ліпшим їх технічний стан. Це стосується і нашого умовного підприємства ($K_{\text{он}} = 0,129$, $K_{\text{виб}} = 0,072$).

Коефіцієнт приросту основних засобів характеризує рівень приросту основних засобів або окремих його груп за певний період (формула 3.5).

Коефіцієнт приросту (Кп):

$$K_{\text{п}} = \frac{OЗ_{\text{пр}}}{OЗ_п} = \frac{270 - 140}{1951} = 0,067, \quad (3.5)$$

де $OЗ_{\text{пр}}$ — вартість приросту основних засобів; $OЗ_п$ — вартість основних засобів на початок періоду.

Методика порівняльного аналізу цього коефіцієнта аналогічна методиці аналізу коефіцієнтів оновлення та вибуття основних засобів.

Групування за технічною придатністю застосовують для характеристики стану робочих машин і обладнання, інструментів, пристосувань. При цьому виділяють такі групи: придатне обладнання, обладнання, яке потребує капітального ремонту, непридатне обладнання, котре потрібно списати.

У процесі аналізу руху та технічного стану основних засобів перевіряється виконання плану впровадження нової техніки, уведення в дію нових об'єктів, ремонту основних засобів. Визначається частка прогресивного обладнання в загальній його кількості і за кожною групою окремо, а також частка автоматизованого обладнання. Для характеристики вікового складу та морального зносу основні засоби групуються за тривалістю використання (за строками служби) — до 5 років, 5—10 років, 10—15

років і т.д.— і розраховується питома вага кожної групи в загальній кількості обладнання.

Оптимальним віком для обладнання є 7 років, оптимальні строки експлуатації інших видів засобів залежать від їх особливостей.

Технічний стан основних засобів залежить від своєчасного і якісного їх ремонту. Особливу увагу звертають на строки виконання ремонтних робіт та їхню якість.

3.2 Техніко-економічний аналіз діяльності «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2018 рр.

Проведення фінансового аналізу підприємства дозволяє визначити його надійність, стабільність, оцінювати ефективність використання фінансових ресурсів, спрогнозувати фінансові результати його діяльності.

До складу інформаційного забезпечення фінансового аналізу входить фінансова звітність ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»: скорочена форма 1 «Баланс» та форма 2 «Звіт про фінансові результати»

Для оцінки та аналізу фінансової діяльності ПрАТ «Новоград-Волинського хлібозаводу» за 2017-2018 роки використаємо таблицю 3.2.

Таблиця 3.2

Основні показники результативності діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

Джерело інформації	№ п/п	Показник	Роки		Абс. відхилення, тис. грн.	Темп зміни, %
			2017	2018		
1	2	3	4	5	6	7
Ф1-П	1	Випуск продукції у діючих цінах, тис. грн.	70797	86583	15787	122
Ф1-П	2	Випуск продукції у порівняльних цінах, тис. грн.	70797	86583	15787	122
Ф1-П	3	Випуск продукції в натуральному виразі, т	5785	5560	-225	96
Ф2, р 2000	4	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	67214	81334	14120	121
ф.1-ПВ р.1040аб Ф1-Титул	5	Середньооблікова кількість працівників ПВП, осіб	228	222	-6	97

Ф.1-ПВ р.1070 або Ф2- 2600 або ПЗ	6	Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн	17425	22431	5006	129
п.2/п.5	7	Виробіток на одного працівника , тис. грн /особу	322	407	85	126
п.6/п.5	8	Середньорічна оплата праці одного працівника , тис. грн./особу	73	105	32	144
Ф.1, р 1010 (гр.3+ гр.4)/2	9	Середньорічна вартість основних засобів (залишкова), тис. грн	11919	14794	2875	124
р.2/р.9	10	Віддача основних засобів, грн/грн	6	6	0	99
Ф.1, р 1195, (р.3+гр.4) /2	11	Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн	7692	8591	900	112
п.4/п.11	12	Коефіцієнт оборотності обігових коштів				
Ф.1,р.13 00 (гр.3+ гр.4)/2	13	Середньорічна вартість активів, тис. грн.	9	9	1	108
Ф1 р.1495 (гр.3+ гр.4)/2	14	Середньорічна вартість власного капіталу тис. грн.	19674	23629	3956	120
Ф2, р.2050	15	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.				
п.15/п.4 *100	16	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	13867	16801	2935	121

Ф2, р.2500	17	Матеріальні витрати, тис. грн				
п.2/п.17	18	Матеріаловіддача, грн/грн	43875	51758	7883	118
Ф2, р.2550	19	Операційні витрати, тис. грн.	65	64	-2	97
Ф2, р.2090 (2095)	20	Валовий прибуток, тис. грн.	39028	45034	6006	115
Ф2, р.2190 -2195	21	Прибуток операційної діяльності, тис. грн.	2	2	0	106
Ф2, р.2350	22	Чистий прибуток, тис. грн	62118	76453	14335	123
р.21/р.19 *100	23	Рентабельність операційної діяльності,%	23339	29576	6237	127
р.22/р.14 *100	24	Рентабельність власного капіталу,%	4713	5790	1077	123
р.22/р.13 *100	25	Рентабельність загальна (активів),%				

Розрахувавши техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод», можемо зробити наступні висновки:

Випуск продукції в діючих цінах в 2018 році дорівнює 86583,4 тис. грн., що на 22,3% більше ніж у 2017 році.

Випуск продукції в натуральному виразі у 2018 році становив 5559,8 тон, тобто на 3,89% менше ніж у 2017 році. Це свідчить про те, що ВП в діючих цінах було збільшено за рахунок підвищення цін.

В порівнянні з 2017 роком, в 2018 році середньорічна вартість основних засобів збільшилась на 2875,1 тис. грн. (або на 24,12%). Це зумовлено тим, що основних засобів було придбано більше, ніж списано.

Показник фондівдачі зменшується з 5,94 грн. до 5,85 грн., тобто використання основних виробничих засобів у 2017 році було більш ефективним, оскільки фондівдача вказує на те, скільки продукції вироблено в розрахунку на вартість виробничих засобів, але процес виробництва з кожним роком все більш і більш автоматизується.

На підприємстві спостерігається тенденція зменшення кількості штатних працівників протягом року. У 2017 році аналізований показник становив 228 осіб, а в 2018 році зменшився до 222 осіб, тобто на 6 осіб менше. Але при цьому виробіток на

одного працівника зріс на 84,7 тис. грн/ чол. (26,32%). Фонд оплати праці у 2018 році становить 68911 тис.грн., що на 9601 тис.грн., (або на 16,2%) більший ніж у 2017 році.

Валовий прибуток, тобто загальна сума прибутку отримана підприємством від підприємницької діяльності у 2017 році становив 23339 тис. грн, а у 2018 році зріс до 29575,7 тис. грн, тобто на 6236,7 тис. грн. (або на 26,72%).

Прибуток від операційної діяльності у 2018 році зріс на 1077,3 тис.грн., (або на 22,86%) порівняно з 2017 роком. Чистий прибуток зріс в 2018 році порівняно з 2017 роком на 809,9 тис.грн., (на 20,57%). Очікуючи, що в результаті такого росту прибутку, рентабельність загальна зросте, відносно минулого звітного періоду, однак навпаки, під впливом зростання витрат вона зменшилась на 0,14% та в загальному становить у 2018 році – 20,09%.

3.3 Практичний економічний аналіз формування і використання витрат на ремонт основних засобів «ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод».

Основні засоби є невід’ємною частиною майна будь-якого підприємства, без яких неможливе здійснення господарської діяльності. Тому для підтримки об’єктів основних засобів у робочому стані, а також досягнення оптимальних показників фінансово-господарської діяльності власникові необхідно виділяти кошти на поточний і капітальний ремонт, технічне обслуговування, модернізацію, реконструкцію й інші види поліпшення основних засобів.

Для досягнення конкурентної продукції важливу роль відіграє собівартість продукції, яка безпосередньо містить в собі витрати на ремонт основних засобів. Завдяки проведенню аналізу витрат на ремонт основних засобів, підприємство може дослідити структуру, динаміку, виконання планів та інші показники; і в подальшому виявити можливі резерви економії витрат на ремонт основних засобів та підвищити конкурентоспроможність своєї продукції.

Аналіз структури витрат підприємства є найбільш інформативним для оцінки ефективності діяльності підприємства та розроблення перспективних планів його розвитку, оскільки дає змогу виявити резерви зниження собівартості і відповідно підвищення рентабельності компанії. За допомогою горизонтального та вертикального аналізу проводиться оцінка змін окремих складових об’єктів основних засобів. Горизонтальний аналіз виявляє абсолютні та відносні зміни розміру показників у відповідних пунктах документації. Наступним макетом таблиці (див табл. 3.3.1) можемо визначити наступні показники:

- питому вагу кожної складової структури основних засобів;
- виконання кошторису (економія або перевитрата);
- відхилення показників (абсолютних і відносних);

Таблиця 3.3.1

Виконання кошторису витрат на ремонт основних засобів

№ п/п	Стаття витрат	Базис		Звіт		Виконання плану	Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	%	тис. грн.	%
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Промислово-виробничі засоби	Кошторис, Ф.4	C1/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E1/E10*100	E1/C1*100	E1-C1	F1-D1
2	-будинки споруди та	Кошторис, Ф.4	C2/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E2/E10*100	E2/C2*100	E2-C2	F2-D2
3	-машини обладнання і	Кошторис, Ф.4	C3/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E3/E10*100	E3/C3*100	E3-C3	F3-D3
4	-транспортні засоби	Кошторис, Ф.4	C4/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E4/E10*100	E4/C4*100	E4-C4	F4-D4
5	-вимірювальні прилади лабораторне обладнання та	Кошторис, Ф.4	C5/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E5/E10*100	E5/C5*100	E5-C5	F5-D5
6	-обчислювальна техніка	Кошторис, Ф.4	C6/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E6/E10*100	E6/C6*100	E6-C6	F6-D6
7	-інші види основних засобів	Кошторис, Ф.4	C7/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E7/E10*100	E7/C7*100	E7-C7	F7-D7
8	Виробничі основні засоби інших галузей	Кошторис, Ф.4	C8/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E8/E10*100	E8/C8*100	E8-C8	F8-D8
9	Невиробничі основні засоби	Кошторис, Ф.4	C9/C10*100	ф. КБ-3, ф. М-29	E9/E10*100	E9/C9*100	E9-C9	F9-D9
10	Разом	C1+C8+C9	C10/C10*100	E1+E8+E9	E10/E10*100	E10/C10*100	E10-C10	F10-D10

Підставимо дані документації ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2018 рік та проаналізуємо отримані результати за таблицею 3.3.2

Таблиця 3.3.2

Виконання кошторису витрат на ремонт основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за 2018 рік

№ п/п	Стаття витрат	За кошторисом		Фактично за 2018 р.		Виконання кошторису	Відхилення	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	%	тис. грн.	%

A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Промислово-виробничі засоби	418,4	88,4	395,9	88,2	94,6	-22,5	-0,2
2	будинки та споруди	87,1	18,4	75,8	16,9	87,0	-11,3	-1,5
3	машини і обладнання	199,3	42,1	189,6	42,2	95,1	-9,7	0,1
4	транспортні засоби	65,4	13,8	73,6	16,4	112,5	8,2	2,6
5	вимірювальні прилади та лабораторне обладнання	41,6	8,8	40,2	9,0	96,6	-1,4	0,2
6	обчислювальна техніка	3,2	0,7	2,7	0,6	84,4	-0,5	-0,1
7	інші види основних засобів	21,8	4,6	14,0	3,1	64,2	-7,8	-1,5
8	Виробничі основні засоби інших галузей	8,3	1,8	8,3	1,8	100,0	0,0	0,1
9	Невиробничі основні засоби	46,5	9,8	44,8	10,0	96,3	-1,7	0,2
10	Разом	473,2	100	449	100,00	94,89	-24,2	

Оцінюючи структуру та виконання кошторису витрат на ремонт основних засобів, можемо зробити наступні висновки:

- виконання кошторису в зазначеній сумі було досягнуто, а саме економія грошових коштів в розмірі 24,2 тис. грн. (5,11%);

- найбільшу частку витрат на ремонт складають витрати на ремонт промислово-виробничих засобів, що становить 395,9 тис. грн., (88,2% від загальної суми витрат);

- найбільшу економію витрат становлять витрати на ремонт промислово-виробничих засобів в сумі 22,5 тис. грн., серед них економія витрачених коштів: на ремонт будинків і споруд – 11,3 тис. грн., на ремонт машин і обладнання – 9,7 тис. грн., а також економія витрат на ремонт вимірювальних приладів і обладнання та обчислювальну техніку – 1,4 тис. грн. і 0,5 тис. грн. відповідно.

- найбільшу перевитрату становлять витрати на ремонт транспортних засобів в розмірі 8,2 тис. грн.

Важливим етапом аналізу є аналіз структури та її зміни (динаміки). В процесі його здійснення оцінюють структуру явища чи процесу, визначають відхилення часток складових від аналогічних даних минулих років і плану, розраховують вплив таких відхилень на зміну підсумкового показника. Аналіз структури досліджуваного явища чи процесу тісно пов'язаний з аналізом динаміки. У процесі аналізу виділяють складові витрат на ремонт основних засобів, що становлять найбільшу частку в

сумарних даних, й складові, за якими відбулись найбільші зміни. Такий аналіз дає змогу визначити напрями подальших досліджень, звернути увагу на ті явища чи процеси, частка яких змінилася найсуттєвіше.

Таблиця 3.3.3

Аналіз динаміки витрат на ремонт основних засобів

№ п/п	Стаття витрат	Звітний рік x		Звітний рік y		Відхилення звітного року у до x	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	темп зміни, %
A	B	C	D	E	F	G	H
1	Промисл ово- виробнич і засоби:	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C1/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E1/E10*1 00	E1-C1	E1/C1*10 0
2	-будинки та споруди	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C2/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E2/E10*1 00	E2-C2	E2/C2*10 0
3	-машини і обладнан ня	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C3/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E3/E10*1 00	E3-C3	E3/C3*10 0
4	- транспор тні засоби	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C4/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E4/E10*1 00	E4-C4	E4/C4*10 0
5	- вимірюва льні прилади та лаборато рне обладнан ня	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C5/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E5/E10*1 00	E5-C5	E5/C5*10 0
6	- обчислюв альна техніка	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C6/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E6/E10*1 00	E6-C6	E6/C6*10 0
7	-інші види основних засобів	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	C7/C10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	E7/E10*1 00	E7-C7	E7/C7*10 0

8	Виробничі і основні засоби інших галузей	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	С8/С10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	Е8/Е10*1 00	Е8-С8	Е8/С8*10 0
9	Невиробничі основні засоби	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	С9/С10*1 00	ф.ОЗ-1, ф.ОЗ-2	Е9/Е10*1 00	Г9-С9	Е9/С9*10 0
Разом		С1+С8+С9	С10/С10* 100	Е1+Е8+Е9	Е10/Е10* 100	Г1/Г10* 100	Е10/С10* 100

Для проведення аналізу динаміки витрат на ремонт основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» використаємо макет зображений таблицею 3.3.3 та підставимо відповідні дані підприємства.

Таблиця 3.3.4

Аналіз динаміки витрат на ремонт основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2017-2018 рр.

№ п/п	Стаття витрат	2017		2018		Відхилення 2018 р. до 2017 р.	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	темп зміни, %
А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н
1	Промислово-виробничі засоби:	299,0	86,3	395,9	88,2	96,9	132,4
2	-будинки та споруди	59,3	17,1	75,8	16,9	16,5	127,8
3	-машини і обладнання	136,3	39,4	189,6	42,2	53,3	139,1
4	-транспортні засоби	57,1	16,5	73,6	16,4	16,5	128,9
5	-вимірювальні прилади та лабораторне обладнання	33,0	9,5	40,2	9,0	7,2	122,0
6	-обчислювальна техніка	0,9	0,3	2,7	0,6	1,8	300,0
7	-інші види основних засобів	12,4	3,6	14	3,1	1,6	112,9
8	Виробничі основні засоби інших галузей	6,8	2,0	8,3	1,8	1,5	122,0
9	Невиробничі основні засоби	40,6	11,7	44,8	10,0	4,2	110,3
10	Разом витрат	346,4	100	449	100	102,6	129,6

Проаналізувавши показники динаміки витрат на ремонт основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» можемо зробити наступні висновки:

- загальний показник динаміки витрат за відношенням результатів 2018 р. до 2017 р. становить 129,6%, тобто витрати за рік зросли на 29,6% (102,6 тис. грн.);

- найбільше збільшення витрат у вартісному виразі простежується за пунктом машини і обладнання в розмірі 53,3 тис. грн.;

- найбільше збільшення витрат у відсотковому виразі можемо спостерігати за пунктом обчислювальна техніка в розмірі 300%, тобто витрати зросли за вказаний період в 3 рази.

Витрати за елементами – це витрати звітного періоду на проведення ремонту того чи іншого об'єкта основного засобу; їх угруповання вказує, що витрачено на і процесі виконання ремонту. У процесі аналізу доцільно виокремити такі елементи витрат: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні потреби та інші.

Таблиця 3.3.5

Аналіз витрат на ремонт основних засобів за елементами

№ п/п	Стаття витрат	Базис	Звіт	Відхилення, +/-
A	B	C	D	E
1	Стаття витрат 1	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D1-C1
2	Стаття витрат 2	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D2-C2
3	Стаття витрат 3	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D3-C3
4	Стаття витрат 4	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D4-C4
5	Стаття витрат 5	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D5-C5
6	Стаття витрат 6	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D6-C6
7	Стаття витрат 7	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D7-C7
8	Стаття витрат 8	Кошторис ф. 4	ф. М-8, ф. М-28	D8-C8
9	Разом	ΣC	ΣD	D9-C9

Підставимо показники ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» для аналізу витрат на ремонт основних засобів за елементами, використавши дані «косметичного» ремонту господарським методом по відновленню зовнішнього вигляду складського приміщення (див. табл. 3.3.6).

Таблиця 3.3.6

Аналіз витрат на ремонт основних засобів за елементами за травень 2018 року

№ п/п	Стаття витрат	За кошторисом, грн.	Фактично, за травень 2018 р, грн.	Відхилення, +/-
A	B	C	D	E
1	Матеріальні витрати, в т.ч.:	11970	13410	1440
2	Фарба	10180	11560	1380
3	Спецодяг	1230	1000	-230

4	Малярні щітки	560	600	40
5	Дошки	0	250	250
6	Витрати на оплату праці, в т.ч.:	12444	12029,2	-414,8
7	Заробітна плата	10200	9860	-340
8	Соціальні відрахування	2244	2169,2	-74,8
9	Разом витрат	24414	25439,2	1025,2

Аналізуючи показники даної таблиці можемо визначити структуру витрат, а також виконання плану (кошторису) витрат та відповідні відхилення за кожним елементом. В цілому можемо спостерігати перевитрату в розмірі 1025,2 грн. відповідно встановленій сумі кошторисом, враховуючи економію витрат на оплату праці та соціальне страхування на 340 та 74,8 грн. відповідно. Найбільша перевитрата спостерігається за елементом «Фарба» в сумі 1380 грн.

Діяльність підприємства нерозривно пов'язана з наявністю та використанням основних засобів, які повинні характеризуватися відповідним складом та структурою для здійснення процесу виробництва. Для забезпечення конкурентоспроможності підприємства та отримання необхідної величини прибутку необхідно здійснювати постійний аналіз ефективності використання основних засобів та досліджувати фактори, які впливають на цю зміну.

Питання ефективності використання є досить актуальним, адже від нього залежить життєдіяльність підприємства. Під час аналізу ефективності використання основних засобів необхідно вивчити обсяг основних засобів, темпи їх зростання за відповідні періоди, співвідношення окремих груп у загальній вартості (їх структуру), визначити активну частину, причини зміни їх обсягів та структури, шляхи покращення структури.

Таблиця 3.3.7

Аналіз ефективності використання модернізованих основних засобів

№ п/п	Показник	Од. виміру	Звітний період		Абс. Відхилення, +/-	Темп росту, %
			До модернізації	Після модернізації		
A	B	C	D	E	F	G
1	Обсяг виробленої продукції	тис. грн.	Ф. 1П	Ф. 1П	E1-D1	E1/D1*100
2	Середньорічна вартість основних промислово-виробничих засобів	тис. грн.	Ф.1, р 1010 (гр.3+гр.4)/2	Ф.1, р 1010 (гр.3+гр.4)/2	E2-D2	E2/D2*100
3	- в тому числі активної частини основних засобів	тис. грн.	Ф.1, р 1010 (гр.3+гр.4)/2	Ф.1, р 1010 (гр.3+гр.4)/2	E3-D3	E3/D3*100
4	Питома вага активної частини засобів	%	D3/D2*100	E3/E2*100	E4-D4	E4/D4*100

5	Віддача промислово-виробничих засобів	грн./грн.	D1/D2	E1/E2	E5-D5	E5/D5*100
6	Віддача активної частини засобів	грн./грн.	D1/D3	E1/E3	E6-D6	E6/D6*100
7	Фондомісткість промислово-виробничих засобів	грн./грн.	D2/D1	E2/E1	E7-D7	E7/D7*100
8	Фондомісткість активної частини	грн./грн.	D3/D1	E3/E1	E8-D8	E8/D8*100

Для проведення аналізу ефективності модернізованих основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» використаємо макет зображений таблицею 3.3.7 та підставимо відповідні дані підприємства за два квартали 2018 року (див. табл. 3.3.8).

Таблиця 3.3.8

Аналіз ефективності використання модернізованих основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібо завод» за два квартали 2018 року

№ п/п	Показник	Од. виміру	2018 рік		Абс. Відхилення, +/-	Темп росту, %
			I Квартал	II Квартал		
A	B	C	D	E	F	G
1	Обсяг виробленої продукції	тис. грн.	256,3	326,1	69,8	127,24
2	Середньорічна вартість основних промислово-виробничих засобів:	тис. грн.	122,3	135,3	13,0	110,58
3	- в тому числі активної частини основних засобів	тис. грн.	66,2	77,2	11,0	116,70
4	Питома вага активної частини засобів	%	54,06	57,06	3,00	105,54
5	Віддача промислово-виробничих засобів	грн./грн.	2,09	2,41	0,32	115,07
6	Віддача активної частини засобів	грн./грн.	3,87	4,22	0,35	109,03
7	Фондомісткість промислово-виробничих засобів	грн./грн.	0,48	0,41	-0,06	86,90
8	Фондомісткість активної частини	грн./грн.	0,26	0,24	-0,02	91,72

Оцінюючи ефективність використання модернізованих основних засобів можна підсумувати, що загальний обсяг виробленої продукції збільшився на 27,24%. Такий коефіцієнт, як віддача основних засобів, який показує кількість виробленої продукції

на 1 грн. вкладеної в основний засіб, зріс на 0,35 (15,07%). Для більш чіткого розуміння зростання ефективності використання модернізованого засоби розглянемо рисунок 3.3.1, на якому графічно зображено ріст показників обсягу ВП та зростання вартості ОЗ в результаті модернізації.

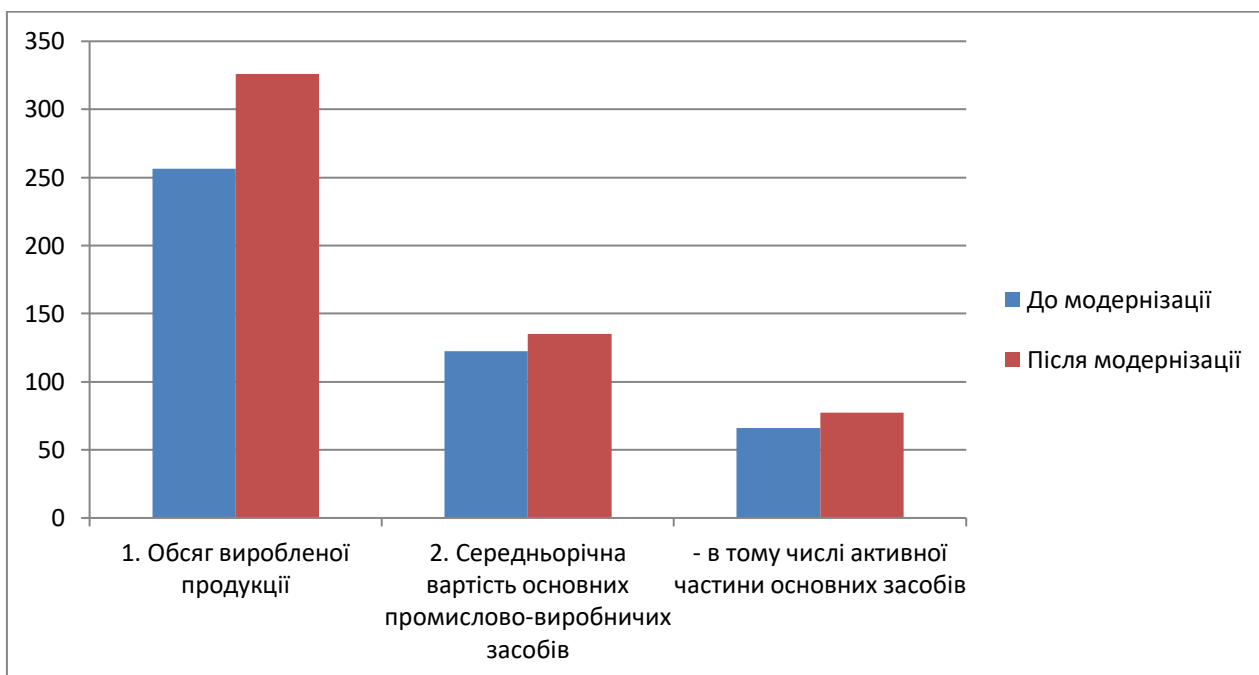

Рис. 3.3.1 Ефективність використання модернізованих основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод»

В залежності від поставленої мети та завдань аналізу, здійснюється підбір методів і методики аналізу, визначається система показників. Одним із важливих завдань даного етапу є оцінка виконання плану (кошторису), що забезпечує дотримання цільового використання коштів та виявлення чинників, які вплинули на відхилення показників. Для аналізу показників можна використати такі методи: горизонтальний та вертикальний аналіз, трендовий аналіз, аналіз коефіцієнтів, факторний аналіз. Для наочного зображення результатів проведеного аналізу, основні результати дослідження слід представити в таблиці.

Таблиця 3.3.9

Аналіз виконання плану ремонту основних засобів

№ п/п	Показник	План, тис. грн	Фактично, тис. грн	Відхилення від плану (\pm), тис. грн	Виконання плану, %
A	B	C	D	E	F
1	Витрати на ремонт (усього на підприємстві)	Об'єктний кошторис	ф. М-8, ф. М-28	D1-C1	D1/C1*100
2	Витрати на ремонт основних промислово-виробничих засобів	Об'єктний кошторис	ф. М-8, ф. М-28	D2-C2	D2/C2*100
3	Витрати на ремонт машин і обладнання	Об'єктний кошторис	ф. М-8, ф. М-28	D3-C3	D3/C3*100

4	Витрати на ремонт невиробничих засобів	на основних	Об'єктний кошторис	ф. М-8, ф. М-28	D4-C4	D4/C4*100

Підставимо фактичні дані ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» у макет таблиці 3.3.9 та проведемо відповідний аналіз виконання плану ремонту основних засобів (див. табл. 3.3.10).

Таблиця 3.3.10

Аналіз виконання плану ремонту основних засобів ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» за 2018 рік

№ п/п	Показник	План, тис. грн	Фактично, за 2018р., тис. грн	Відхилення від плану (±), тис. грн	Виконання плану, %
A	B	C	D	E	F
1	Витрати на ремонт (усього на підприємстві)	407,8	449,0	41,2	110,1
2	Витрати на ремонт основних промислово-виробничих засобів	353,0	395,9	42,9	112,2
3	Витрати на ремонт основних засобів інших галузей	8,3	8,3	-	100,0
4	Витрати на ремонт невиробничих основних засобів	46,5	44,8	-1,7	96,3

Можемо спостерігати в таблиці, що в цілому план з ремонту на підприємстві виконано 110,1%, а з ремонту основних промислово-виробничих засобів — на 112,2%. Водночас план витрат на ремонт невиробничих основних засобів недовиконано на 3,7%. Щоб проаналізувати виконання плану ремонту за конкретними видами обладнання, застосовують дані відділів головного механіка та головного енергетика. Особливу увагу звертають на строки виконання ремонтних робіт та відповідну якість.

3.4 Теоретичні основи аудиту обліку ремонтів основних засобів.

Контроль витрат поточного та капітального ремонту основних засобів починається з вивчення наявності та виконання робіт для поточного та капітального ремонту. Необхідно перевірити правильність розмежування проектів та їх виконання при поточному та капітальному ремонті. Це пов'язано з особливостями їх організації та технології та, отже, контролем витрат. Вивчаючи вартість поточного та капітального ремонту, слід з'ясувати, чи є кошториси, фінансові розрахунки та технічна документація, хто її затвердив, як проводився ремонт. Аудитор повинен переглянути документи (накази, акти прийому проектів), якщо значення були застосовані правильно, як було виконано видалення відповідно до правил. У разі

ремонту за контрактним методом необхідно перевірити стан підрахунків з підрядниками та з'ясувати, чи правильно вони склали розрахунки за виконані проекти, чи є проекти приймання-передачі проектів та чи є дефекти, дефекти чи умови усунення вони визначені у вчинках. ремонт обліку.

Функціональні дослідження щодо правильності витрат на капітальний ремонт обладнання та транспортних засобів мають велике значення для запобігання додавання суми ремонту.

Вивчення операцій, пов'язаних з капітальними вкладеннями, здійснюється на основі затверджених переліків цінних паперів, кошторисів, технічної документації та укладення договорів з компаніями. Аудитори виявляють законність та обґрунтованість витрат на капітальні вкладення, незалежно від того, чи відповідають вони чинній затвердженій технічній документації та джерелам фінансування. (При вивченні операцій з капітальними вкладеннями важливо розділити їх на капітальні вкладення, здійснені за контрактним методом, та фінансові капіталовкладення. Необхідно перевірити правильність договорів з підрядниками, правильність визначення поля. Проміжні операції та якість цих проектів Визначте випадки знецінення через різні недоліки та зниження якості роботи, вивчіть облік обліку капітальних вкладень та правильність їх звіту. Аудитори звертають увагу на можливі версії порушень, зокрема:

- випадки приховування нестачі основних засобів через незадовільний стан детального обліку та низьку якість річного запасу;
- використання працівниками основних засобів для власних цілей під приводом тимчасового користування, коли немає належного внутрішнього контролю в бізнесі, а також можливого їх вилучення;
- заміна нових частин основних засобів застарілими, які були в експлуатації та були вилучені, але не знищені;
- вилучення основних засобів на підставі актів, не виданих відповідно до чинного законодавства;
- відображення у бухгалтерському обліку введення даних, реквізити після очищення основних засобів;
- знищення основних засобів, що підлягають ліквідації;
- збільшення початкової вартості частин основних засобів шляхом включення їх у вартість витрат, пов'язаних з іншими господарськими операціями;
- заниження первісної вартості основних засобів або їх окремих частин;
- зловживання основними фондами - завищення витрат на ліквідацію основних засобів;
- невідповідність амортизації за розміром та періодами наявності та обігу основних засобів;
- відсутність резервних капітальних витрат на орендовані активи;
- не приділяється достатньої уваги під час інвентаризації вивченню наявності документів на основні засоби та їх відповідності паспортам.

Цей список є неповним і може бути заповнений під час аудиторського процесу. При вивченні акта про ліквідацію основних засобів звертається увага на компетенцію комітету, який брав участь у розробці акта про ліквідацію основних засобів, на конкретну причину їх розпорядження, скільки разів проводився ремонт, реальну вартість основних засобів. термін придатності, номер запасу, правильність,

накопичення амортизації для таких інструментів, якщо є документи на їх розпуск, оприбуткування фінансово відповідальним особам запасних частин від розпуску, заповнення технічних паспортів, якщо металеві предмети доставляються до "Перероблених матеріалів" та якщо ця передача виконується відповідними документами.

Ефективне використання об'єктів основних засобів значно підвищує продуктивність праці та сприяє зниженню витрат підприємства, а також призводить до зменшення потреби введення нових виробничих потужностей при заданому обсязі виробництва і, як наслідок, до економії капітальних вкладень. В загальному вигляді процес проведення внутрішнього аудиту витрат на ремонт та модернізацію основних засобів наведено на рисунку 3.4.1.

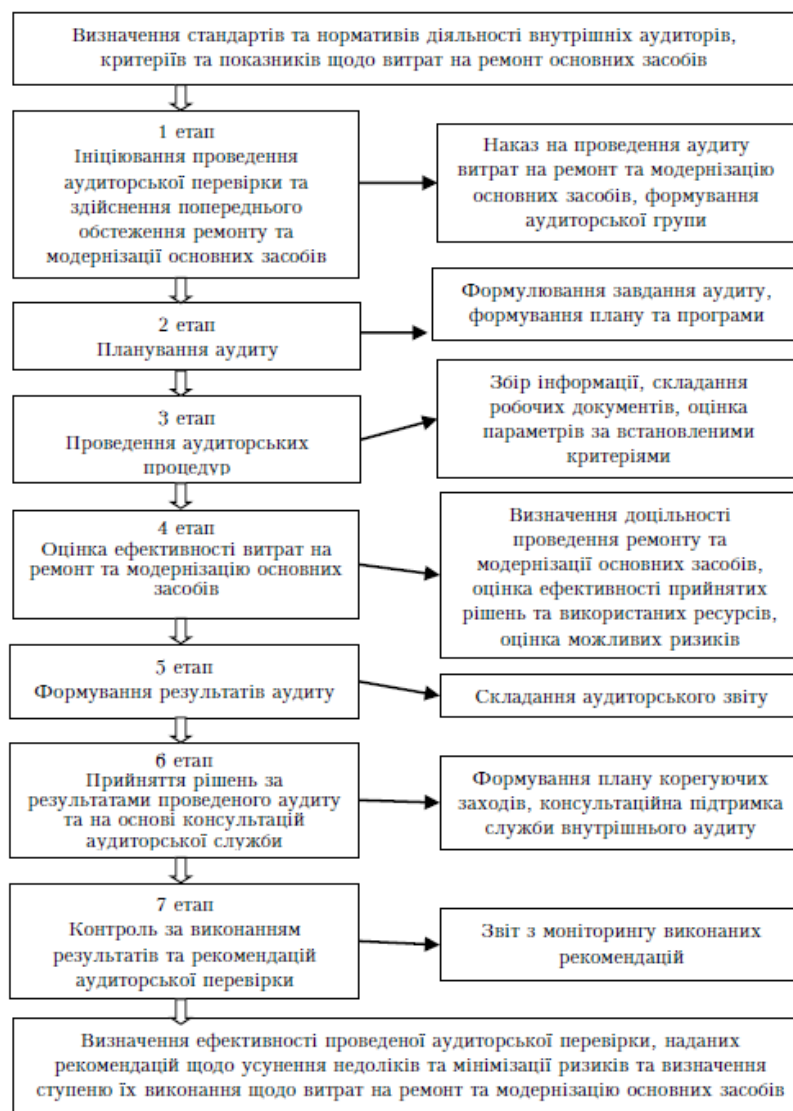

Рис. 3.4.1 Послідовність проведення аудиту витрат на ремонт та модернізацію основних засобів

Порядок перевірки ремонту основних засобів включає такі завдання:

- виявлення правильності використання коштів на ремонт основних засобів;
- встановлення виду ремонту;

- встановлення способу ремонту;
- порядок списання ремонтних матеріалів;
- правильність сплати рахунків-фактур на виконання робіт і поставку матеріалів;
- правильність оформлення документації при проведенні ремонту;
- правильність віднесення витрат на рахунки бухгалтерського обліку.

При відсутності довгострокових позик капітальний і поточний ремонт проводять за рахунок оборотних засобів. Великі витрати на ремонт можуть вплинути на нестачу оборотних засобів, що, у свою чергу, погіршує фінансовий стан підприємства.

Тому капітальний ремонт основних засобів краще проводити за рахунок довгострокових позик.

Потрібно знати, що існують два способи ремонту основних засобів:

- господарський спосіб;
- підрядний спосіб.

Господарський спосіб полягає в тому, що ремонт здійснюється силами підприємства. При підрядному способі ремонт виконується підрядником або субпідрядником. При господарському способі

проводиться заготівля та списання будівельно-ремонтних матеріалів на об'єкт ремонту.

Тому потрібно перевірити:

- обсяг будівельно-ремонтних матеріалів, які списуються на об'єкт;
- якість матеріалів;
- якість і своєчасність ремонту;
- порядок оцінки будівельно-ремонтних матеріалів при списанні;
- порядок відображення списаних матеріалів на бухгалтерських рахунках.

При підрядному способі ремонту необхідно встановити:

- правильність укладення договору на використання ремонтних робіт;
- правильність складання проектно-кошторисних документів;
- якість ремонту;
- своєчасність ремонту;
- можливість завищення обсягів ремонтних робіт.

При перевірці списання будівельно-ремонтних матеріалів потрібно встановити:

- необхідність і цілеспрямованість списання матеріалів;
- кількісний обсяг списаних матеріалів;
- відповідність норм списання матеріалів фактичним витратам;
- правильність документального оформлення списання матеріалів;
- правильність відображення бухгалтерських записів зі списання матеріалів.

Надходження будівельно-ремонтних матеріалів від постачальників супроводжується складанням рахунка-фактури. У ньому вказано перелік відвантажених матеріалів. У цьому випадку потрібно перевірити:

- відповідність матеріалів, указаних у рахунку-фактурі за кількістю і якістю;

- правильність складання прибуткових документів;
- правильність оприбуткування матеріалів матеріально-відповідальними особами.

Якщо ремонт виконується підрядним способом, необхідно ретельно перевірити зміст рахунка-фактури, а саме:

- загальну суму оплати за виконані роботи;
- розцінку за окремими видами робіт;
- додержання норм списання будівельно-ремонтних матеріалів.

Крім цього, потрібно за об'єктами, де проводиться ремонт, уточнити:

- наявність фактично проведених обсягів робіт;
- якість проведених робіт;
- наявність на об'єкті ремонту списаних будівельно-ремонтних матеріалів.

До первинних і зведених бухгалтерських документів при проведенні капітального і поточного ремонту належать:

- Лімітно-забірні картки.
- Накладні (внутрішньогосподарського призначення) (ф. ВЗ-8).
- Наряди на відрядну роботу (ф. № П-5).
- Облікові листки тракториста-машиніста (ф. № П-3).
- Подорожні листки вантажного автомобіля (ф. № 2).
- Відомості нарахування амортизації. Рахунок-фактура (ф. № 868).
- Вимога-доручення.
- Приймально-здавальний акт відремонтованих, реконструйованих (модернізованих об'єктів) (ф. ОЗ-2).

У процесі перевірки правильності обліку господарських операцій, пов'язаних з ремонтом основних засобів та ремонтними роботами, необхідно порівняти дані витрат на аналітичний та синтетичний облік. Надійність довідкової форми № 3 визначається шляхом їх порівняння відповідно алгоритму:

- дані про наявність та рух основних засобів зіставляються з даними підсумків карток обліку руху основних засобів за класифікаційними групами, які, у свою чергу, звірені з показниками журналу № 4, типової форми № В-1;
- показники залишків основних засобів на початок року зіставляються з даними звіту форми № 1 за попередній рік на кінець року;
- зіставляються дані про залишки основних засобів на початок року і залишок на кінець року за рахунком форми № 1 -з графами щорічної форми звітності № 3, з даними журналу № 4;
- показники журналу № 4, типової форми № В-1 зіставляються з рахунками № 10, № 13, з даними Головної книги.

Окрім перевірок, аудитор приділяє увагу використанню основних засобів для допомоги компанії, розкриваючи причини, що перешкоджають ефективному використанню основних засобів, а також пошук внутрішніх резервів для збільшення виробничих можливостей компанії.

Основними документами, які відображають дані про використання обладнання, є звіти або звіти про експлуатацію обладнання. Для контролю за використанням

обладнання контролер повинен проаналізувати причини часу зупинки на основі змінних звітів, сигнальних талонів та листів закриття. Під час аналізу необхідно визначити загальний час роботи та час відключення.

Підвищення рівня використання обладнання - це поліпшення вікової та технологічної структури, розкриття резервів для підвищення ефективності капіталу. Аудитор може використовувати такі дані для визначення фондівіддачі активів, виробництва, середньорічної вартості основних засобів, включаючи їх активну частину, порівняно зі звітними даними попередніх періодів, запланованих (фактично нормованих) дані. Важливо також перевірити розрахунок амортизаційних відрахувань.

Основні засоби складають велику групу в активах переважної більшості агропромислових підприємств. Рівень технічної оснащеності виробництва забезпечується постійними ремонтами, поліпшенням. Звісно в ході проведення аудиту на практиці перевірка витрат на ремонт і поліпшення основних засобів є одним із складових комплексу завдань. Тому, перш за все, перед тим, як розпочати перевірку, аудитору необхідно чітко визначитись із джерелами інформації. Їх варто розрізняти як джерела нормативно-правового характеру (Закони, постанови, інструкції, положення тощо) та безпосередні джерела отримання аудиторських доказів. До останніх належать наказ про облікову політику в частині обліку основних засобів (зокрема, в частині витрат на їх ремонт і поліпшення), накази керівника підприємства про виведення об'єкта основних засобів з експлуатації, розпорядження (за ними можна встановити зміст рішення про характер та ознаки здійснюваних підприємством робіт, які приймає його керівник з урахуванням результатів аналізу ситуації та суттєвості таких витрат), первинні документи (обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку, та ст. 138 ПКУ – за їх даними встановлюють якість ремонту основних засобів, затрати праці та витрачання цінностей на ремонт, якість реконструкції та модернізації), реєстри (шляхом порівняння їх даних з даними первинних документів, Головної книги можна встановити реальність низки показників і (або) відповідність їх встановленим нормативам), звітність (отримують інформацію про сумарні залишки необоротних активів (ф. №1), наявність основних засобів у первісній вартості на початок року, надходження за рік, суми переоцінки, вибуття за рік, втрати від зменшення корисності, суму нарахованої амортизації за рік, інші зміни за рік), матеріали попередніх перевірок (встановлюють своєчасність виправлення помилок, усунення недоліків, які були виявлені в результаті таких перевірок), результати опитувань працівників підприємства, третіх осіб (наприклад, представників сторонніх організацій, які виконували ремонт основних засобів) тощо.

Нормативно-правовими джерелами аудиту витрат, пов'язаних з ремонтом і поліпшенням об'єктів основних засобів, є П(С)БО 7 "Основні засоби" (п. 14 та п. 15), Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, Податковий кодекс України.

Програма аудиту витрат на ремонт і поліпшення основних засобів може містити такі напрями, як встановлення виду ремонту, поліпшення; встановлення способів їх здійснення; перевірка правильності використання коштів на ремонт і (або) поліпшення; порядку списання ремонтних матеріалів; перевірка правильності оформлення документації, які засвідчують понесені витрати на ремонт, поліпшення

основних засобів, правильності їх віднесення на рахунки бухгалтерського обліку, відображення відповідно до чинного податкового законодавства.

Слід зауважити, що зазначено лише основні напрями перевірки. Однак, і обсяг, і зміст, і послідовність їх реалізації залежатимуть від комплексу факторів, характерних для кожного окремого підприємства-клієнта. Йдеться про організаційно-правову форму підприємства, галузеву приналежність, види і масштаби діяльності, чисельність працівників, обрану систему оподаткування; рівень ефективності системи бухгалтерського обліку і внутрішньогосподарського контролю господарюючого суб'єкта, кваліфікацію і професіоналізм його кадрів тощо. Найбільш важливе значення мають зміст запитів та вимог, які висувуються до аудиту власником (керівництвом) підприємства-клієнта, а також професійна майстерність, компетентність і досвід самого аудитора.

Основою визнання вартості капітальних вкладень, пов'язаних із вдосконаленням основних засобів (такі проекти включають модернізацію, модифікацію, добудову, обладнання, реконструкцію тощо), полягає у збільшенні строку корисного використання об'єкта, збільшення кількості та / або та якості продукції (проектів, послуг)), яка виробляється (постачається) цим об'єктом. Тобто в бухгалтерському обліку ці витрати включаються до собівартості амортизації (п. 8 П(С)БО 16 «Витрати»). Таким чином, аудиторські суб'єкти - це записи, здійснені на рахунок рахунку 15 "Капітальні інвестиції" в розрізі окремих вторинних рахунків з подальшим вилученням з кредиту рахунку 15 "Капітальні вкладення" в рахунок рахунку 10 "Основні засоби". Ці файли повинні вивчатися в кожному конкретному випадку.

Відповідно до пункту 15 П(С)БО 7 витрати, понесені на утримання об'єкта в експлуатації та придбання первісно визначеної суми майбутніх фінансових вигод від його використання (технічне обслуговування, обслуговування, ремонт тощо), включаються до період опорних витрат. Тому об'єктами контролю є записи, здійснені на рахунок рахунку 23 "Виробництво" або рахунки класу 8 "Витрати на предмет" та 9 класу "Операційні витрати".

Складність аудиторських процедур у цій галузі полягає в тому, що вартість ремонту та поліпшення нерухомості, споруд та обладнання впливає на суму податку на прибуток для суб'єктів, які є його платниками. Процес ідентифікації таких витрат для цілей оподаткування дещо відрізняється від правил включення витрат на ремонт та вдосконалення відповідно до вимог ПСБО 7 "Основні засоби". Якщо витрати на ремонт товару чи загальних активів повністю включаються до собівартості безпосередньо або через загальну виробничу собівартість на дату їх реалізації, то вартість, що збільшує балансову вартість основних засобів відповідних груп, включає лише ті витрати, що перевищують 10 % від загальної балансової вартості всіх груп основних засобів. Кошти, що підлягають амортизації на початок податкового року. Тому необхідне завдання - перевірити правильність визнання таких витрат, перевірити правильність ідентифікації будь-якої суми вдосконалення з об'єктом основних засобів.

Причому така перевірка (зокрема – в подальшому) буде мати розмежування: операції з ремонту та поліпшення, що мали місце по другий квартал 2012 року включно перевірятимуть із врахуванням вимог Податкового кодексу за нормами, що

діяли до 01.07.2012 року, а далі слід враховувати нові вимоги, що почали діяти після зазначеної дати (табл. 3.4.1).

Таким чином, перевіряючи витрати на ремонт та поліпшення у межах 10%-го ліміту до 01.07.2012 р., аудиторю слід зібрати докази, щоб переконатися, що такі витрати включено у витрати того звітного періоду, у якому такий ремонт або поліпшення були здійснені. Достовірним доказовим джерелом при цьому є первинні документи, наприклад "Акт приймання-здачі відремонтованих і реконструйованих (модернізованих) об'єктів", (форма №ОЗСГ-2), за яким найпростіше можна встановити дату завершення ремонту. Тобто відповідно до "старої" редакції п. 146.12 ПКУ платнику податку не варто було визнавати такі витрати за датою списаних матеріалів або, для прикладу, за датою нарахування заробітної плати працівникам при господарському способі ремонту.

Таблиця 3.4.1

Витрати на ремонт і поліпшення основних засобів у межах 10 %- го ліміту

Види витрат	ПКУ	Межа	Напрямок віднесення витрат	
			До 01.07.2012 р	Після 01.07.2012р.
Сума витрат, що пов'язана з ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів, у тому числі орендованих або отриманих у концесію чи створених (збудованих) концесіонером	п. 146.12	у розмірі, що не перевищує 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року	відноситься до витрат того звітного податкового періоду, у якому такий ремонт та поліпшення були здійснені	відноситься платником податку до складу витрат
Сума витрат, пов'язаних із ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція), що приводить до зростання майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єктів	п. 146.11	перевищує 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів, що підлягають амортизації, на початок звітного податкового року	на об'єкт основного засобу, щодо якого здійснюється ремонт та поліпшення	

В оновленому Податковому кодексі спостерігаємо відсутність чітко встановленої дати, тобто в межах ліміту витрати на ремонт будь-яких – виробничих і загальновиробничих основних засобів – визнаються за датою понесення таких витрат. Порядок перевірки правильності визнання витрат буде проводитися за такою схемою (табл. 3.4.2):

Таблиця 3.4.2

Порядок віднесення витрат на ремонт і поліпшення основних засобів

Види основних засобів функціональним за призначенням	Порядок віднесення витрат	Нормативне регулювання, ПКУ
Виробничі і загальновиробничі	прямо або шляхом розподілу загальновиробничих витрат. Формують собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – в періоді виникнення доходу від продажу таких	п.14.1.228 п.138.8.5 п.138.9 п. 138.4
Адміністративні	адміністративні витрати	пп.138.10.2 п.п. "в"
Основні засоби, задіяні у збуті продукції	витрати на збут	пп.138.10.2 п.п. "д"
Інші	інші витрати	пп.138.10.4 пп.138.10.6

Слід відмітити слушність зауваження М.А. Толстих щодо існування проблем, які постають перед бухгалтерами в їх обліковій практиці щодо необхідності використання транзитного рахунку для накопичення витрат на ремонт основних засобів.

У разі наявності орендованих основних засобів та здійснення їх ремонтів і поліпшень, аудиторі слід перевірити чи враховується в балансі вартість ремонтів орендованих основних засобів в дотримання вимог п. 146.1 ст. 146 ПКУ (орендар не враховує балансову вартість об'єкта оперативного лізингу (оренди), за якою він обліковується на балансі орендодавця). Крім цього, потрібно вивчити умови орендних договорів в частині, яка визначає умови здійснення ремонтів та поліпшень. Особливу увагу звертають на операції по лізинговому/орендним договорам, термін дії яких завершився у звітному періоді, що перевіряється. Так, аудитор має перевірити правомірність збільшення:

- витрат – на суму вартості, яка амортизується, за вирахуванням сум накопиченої амортизації такого об'єкта основних засобів у разі повернення орендарем об'єкта оперативного лізингу/оренди орендодавцю внаслідок закінчення дії лізингового/орендного договору орендар);

або

- доходів, які зобов'язане визнати підприємство - орендар у тому випадку, якщо орендодавець здійснює компенсацію витрат, понесених орендарем на ремонт або поліпшення об'єкта оперативної оренди або лізингу, причому за датою їх визнання згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Якщо основні засоби ремонтуються господарським методом, завдання аудитора полягає в тому, щоб перевірити кількість будівельних та ремонтних матеріалів, кількість матеріалів, що списуються, на предмет та відповідність правилам списання, якісні матеріали, оцінку будівельних та ремонтних матеріалів; порядок відображення списаних матеріалів у бухгалтерських рахунках, своєчасність проведення ремонтних робіт. Якщо ремонт проводиться третьою стороною (підрядником), інспектор повинен перевірити правильність договору, спроектувати та оцінити документи на ремонтні роботи, перевірити якість та своєчасність ремонту. можливість завищення обсягу ремонтних робіт, вивчення розрахунків, кошторисів, розрахунків, виконаних

робіт тощо. В основному ці експерти також беруть участь у здійсненні таких процедур.

Значні витрати на ремонт або вдосконалення основних засобів можуть вплинути на брак оборотних коштів, що, в свою чергу, негативно позначиться на бізнес-ситуації бізнесу. Тому керівництво компанії приймає рішення взяти кредит у банку. Тому необхідно перевірити правильність процентних позик, що використовуються для ремонту основних засобів. Важливим джерелом аудиторських доказів, згаданим вище, є мандат облікової політики. Так, якщо облікова політика замовника передбачає капіталізацію фінансових витрат (згідно МСБО 31 "Фінансові витрати"), пов'язані з ремонтом основних засобів, включення до первісної вартості основних засобів процентних платежів, що мають заборгованість за зобов'язаннями здійснене на дату придбання, створення таких основних засобів буде визнано законним. Однак якщо в Наказі про облікову політику цього не зазначено, то відповідно до вимог статті 141.1 ст. 141 ПКУ сплата відсотків за позиками, пов'язаними з придбанням, створенням, ремонтом основних засобів для визначення об'єкта податку на прибуток, повинна відображатись у витратах протягом референтного періоду їх нарахування.

Підсумовуючи, слід зазначити, що контроль за витратами на ремонт та вдосконалення основних засобів є складним процесом і має низку особливостей, головним чином, завдяки новим вимогам податкового законодавства та специфіці бухгалтерського обліку для їх удосконалення та ремонту. основні засоби та їх вплив на оцінку. Результати аудиту, тобто підтвердження надійності ремонту та вдосконалення основних засобів, визначають правильність визначення фінансового результату в бухгалтерському обліку та правильність визначення об'єкта податку на прибуток, який представляє особливий інтерес для власників та менеджменту.

Висновки та пропозиції

На даному етапі більшість українських компаній відійшли від планово-попереджувальної системи ремонту, що негативно вплинуло на обслуговування та використання основних засобів. І чим старші основні засоби в компанії, тим більше коштів доведеться витратити на їх ремонт. Тому в зв'язку з цим необхідно вдосконалити систему обліку витрат на вдосконалення основних засобів, що дозволило б приймати ефективні управлінські рішення та запобігати необґрунтованим витратам. Ефективність будь-якого бізнесу значною мірою залежить від ефективності обладнання. Одне з головних завдань - запобігання передчасного зносу нерухомих компонентів, утримання їх у стані постійної готовності до експлуатації. Ремонтні роботи можуть повністю відновити його основні властивості. Залишаються спірними деякі незгоджені питання щодо відображення витрат на ремонт та поліпшення основних засобів у фінансовому та податковому обліках. І вирішення цих питань є важливими для удосконалення методики системи бухгалтерського обліку.

Відповідно до визначеної мети роботи було вирішено наступні завдання:

- з'ясовано сутність ремонту основних засобів, їх види та способи здійснення;
- проведено критичний аналіз чинної методики та організації обліку і контролю процесів ремонтів основних засобів;
- визначено основні проблеми фінансового та податкового обліку ремонтів основних засобів та можливості їх вирішення;
- проведено класифікацію ремонту основних засобів для побудови системи обліку і контролю витрат на їх здійснення;
- визначено можливості вдосконалення методики обліку витрат на здійснення ремонту основних засобів.

Основною метою даної роботи було поглиблене дослідження організаційних, методологічних та практичних аспектів обліку, економічного аналізу і аудиту витрат на ремонт основних засобів.

Об'єктом дослідження було Приватне акціонерне товариство «Новоград-Волинський хлібозавод».

Відображення витрат на ремонт основних засобів в обліку проводиться відповідно тому, на що було спрямовано ремонтні заходи.

Обліково-аналітичне забезпечення процесів ремонтів основних засобів

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Висновки та пропозиції	Номер сторінки
Здобувач	Годун В.В.		01.06.2020		
Науковий керівник	Овдій О.В.		02.06.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		11.06.2020		93

Якщо заходи ремонту були спрямовані на поліпшення, яке призведе до отримання в майбутньому економічних вигід, то витрати на такий ремонт акумулюють на рахунку 15 «Капітальні інвестиції» та списують на рахунок 10 «Основні засоби», тим самим збільшуючи первісну вартість основних засобів. Якщо ремонтні процеси були спрямовані на підтримку об'єкта основного засобу в робочому стані і це не призведе до отримання в майбутньому економічних вигід, такі витрати відносяться до витрат звітного періоду і відображають відповідно до сфери використання об'єкта основного засобу (рахунок 23 «Виробництво», рахунок 91 «Загальновиробничі витрати», рахунок 92 «Адміністративні витрати», рахунок 93 «Витрати на збут» та рахунок 94 «Інші витрати операційної діяльності»).

В роботі було відображено практичне застосування інформаційної технології обліку - програмного продукту «1С:Бухгалтерія» - на прикладі ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод». Система 1С:Бухгалтерія - це повномасштабна управлінська інформаційна система. За своїми функціональними можливостями і повноті реалізації процесів обліку є унікальною та займає провідні позиції серед аналогічних ІТ-розробок.

В рамках досліджень були проаналізовані основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Новоград_волинський хлібозавод» за 2017-2018 рр., проведено аналіз структури та динаміки витрат на ремонт основних засобів, а також виконання кошторису витрат за 2018 рік.

Аналіз основних техніко-економічних показників показав, що випуск продукції в діючих цінах в 2018 році дорівнює 86583,4 тис. грн., що на 22,3% більше ніж у 2017 році. Випуск продукції в натуральному виразі у 2018 році становив 5559,8 тон, тобто на 3,89% менше ніж у 2017 році. Це свідчить про те, що ВП в діючих цінах було збільшено за рахунок підвищення цін. В порівнянні з 2017 роком, в 2018 році середньорічна вартість основних засобів збільшилась на 2875,1 тис. грн. (або на 24,12%). Показник віддачі основних засобів зменшився з 5,94 грн. до 5,85 грн., тобто використання основних виробничих засобів у 2017 році було більш ефективним, оскільки віддача основних засобів вказує на те, скільки продукції вироблено в розрахунку на вартість виробничих засобів, але процес виробництва з кожним роком все більш і більш автоматизується. Чистий прибуток зріс в 2018 році порівняно з 2017 роком на 809,9 тис.грн., (на 20,57%). Очікуючи, що в результаті такого росту прибутку, рентабельність загальна зросте, відносно минулого звітного періоду, однак навпаки, під впливом зростання витрат вона зменшилась на 0,14% та в загальному становить у 2018 році – 20,09%.

Було розглянуто теоретичні основи, послідовність і методологію проведення аудиту витрат на ремонт та поліпшення основних засобів. Аудит витрат на ремонт та поліпшення основних засобів є складним процесом і має низку особливостей, що головним чином, зумовлено новими вимогами податкового законодавства та специфічністю обліку операцій з поліпшення й ремонту основних засобів та їх впливом на оцінку вартості об'єктів. Від результатів аудиту, тобто підтвердження достовірності витрат на ремонт і поліпшення основних засобів, залежить правильність визначення фінансового результату в бухгалтерському обліку та правильність визначення об'єкта оподаткування податку на прибуток, в чому, в першу чергу, зацікавлені власники та керівництво підприємства.

Дослідження економічного змісту ремонту як способу відтворення необоротних активів та категоріальний аналіз нормативної бази бухгалтерського та податкового обліку дає підстави вважати, що розмежування ремонтів на поточний і капітальний для цілей облікового відображення є виправданим. При цьому використання єдиного узагальненого поняття „поліпшення” не створює перешкод для ідентифікації відповідних об’єктів обліку (витрат або інвестицій) при умові урахування відповідного критерію зміни економічних вигод від використання об’єкта.

Наразі існуючі облікові підходи щодо відображення ремонтних робіт (особливо, поточного ремонту) не забезпечують повне висвітлення інформації щодо усіх витрат на утримання відповідного об’єкта необоротних активів. Тому практичне втілення запропонованої ідеї повинно супроводжуватися подальшою деталізацією структури Плану рахунків. Це дозволить сформулювати відповідну інформаційну базу про реальну вартість об’єктів матеріально-технічної бази, їх ремонтпридатність та доцільність подальшого використання.

Перелік використаної літератури

- 1) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
- 2) Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.
- 3) Господарський кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 4) Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 5) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
- 6) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” затверджено Наказом Міністерства Фінансів України від 26.04.2000 р. №91 (з наступними змінами та доповненнями) / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
- 7) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 " Фінансові інвестиції" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 " Фінансові інструменти" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
- 8) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
- 9) Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
- 10) Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені Наказом Міністерства Фінансів України від 30.09.2003 р. № 561, зі змінами і доповненнями // Бухгалтерія. – 2008. – № 13 (792).
- 11) Наказ Державної служби статистики «Про затвердження форм державних статистичних спостережень зі статистики капітальних інвестицій та основних засобів» №205 від 10.06.2019.
- 12) Інструкція із застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій №291 від 30.11.99 р. (зареєстровано в Міністерстві юстиції України № 893/4186 від 21.12.99 р.)
- 13) Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України 27 червня 2013 р. № 635. – Режим доступу: <http://buhgalter911.com/>

- 14) План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291 (у редакції наказу Мінфіну від 09.12.2011 № 1591): [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
- 15) Бабіч В. Витрати на ремонт та поліпшення основних засобів: обліковий і податковий аспекти [Текст] / Віталій Бабіч ;; Бухгалтерський облік і аудит. - 2012 - № 8 - С. 10-13
- 16) Духновська Л.М. Курс лекцій для студентів за напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит» усіх форм навчання / Уклад.: Л.М. Духновська. — К.: НУХТ, 2011. — 219 с.
- 17) Євдокимов В. В. Бухгалтерський облік витрат на ремонт власних основних засобів / В. В. Євдокимов, М. Ю. Самчик. // Ефективна економіка. - 2016. - № 11. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_11_11.
- 18) Ізмайлов, Ярослав Вдосконалення обліку та аналізу витрат з поліпшення і ремонтів основних засобів в системі господарської діяльності підприємств [Текст] / Я. Ізмайлов // Бухгалтерський облік і аудит. — 2016. — № 9. — С. 2-12. — Бібліогр. в кінці ст.
- 19) Ковальов Д. Два ремонти в один день: як використати ремонтний ліміт [Текст] / Дмитро Ковальов ;; Все про бухгалтерський облік. - 2012 - № 108. - С. 13-14.
- 20) Колос, Ірина Василівна Теорія бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] [Текст] : курс лекцій для здобувачів освіт. ступ. "Бакалавр" спец. 071 "Облік і оподаткування" освіт.-проф. програми "Облік і аудит" ден. та заоч. форм навч. / І. В. Колос, Л. М. Чернелевський ; Нац. ун-т харч. технол. — Київ : НУХТ, 2019. — 172 с. — каф. обліку і аудиту.
- 21) Крот, Юлія Особливості проведення та обліку ремонтів орендованих основних засобів [Текст] / Ю. Крот // Бухгалтерський облік і аудит. — 2014. — № 2. — С. 19-23. — Бібліогр. в кінці ст.
- 22) Кузик Н. П. Особливості аудиту витрат на ремонт і поліпшення основних засобів 28-31 / Н. П. Кузик. // Облік і фінанси. - 2012. - № 3. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2012_3_7.
- 23) Кулько-Лабинцева І. В. Аналіз основних засобів у системі управління інвестиційною діяльністю підприємств машинобудування / І. В. Кулько-Лабинцева // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. - 2017. - № 4-5. - С. 17-20. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2017_4-5_5.
- 24) Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік : [підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит»] / В.Ф. Максимова. — О. : ОНЕУ, 2012. — 670 с.
- 25) Макурін, Андрій Андрійович. Бухгалтерський облік і внутрішній аудит витрат на утримання та поліпшення основних засобів на вуглевидобувних підприємствах [Текст] : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Макурін Андрій Андрійович ; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир, 2017. - 21 с. : рис., табл.

- 26) Маноха, Л. Ю. Аналіз планування планово-попереджувальних ремонтних робіт на хлібопекарському підприємстві [Текст] / Л. Ю. Маноха, Н. В. Ліманська // Управління сучасним підприємством. — 2012. — С. 26-28.
- 27) Огійчук М.Ф. Аудит: організація і методика: Навчальний посібник / М.Ф. Огійчук, І.Т. Новіков, І.І. Рагуліна. - К.: Алерта, 2010. — 584 с.
- 28) Плахтій Т. Ф. Облік витрат на ремонт та модернізацію основних засобів: бухгалтерські та податкові наслідки / Т. Ф. Плахтій // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2017. - № 4. - С. 108-116. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnr_2017_4_12.
- 29) Плахтій, Тетяна Федорівна. Розвиток теорії і методології обліку на основі якісного підходу [Текст] : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09 / Плахтій Тетяна Федорівна ; Житомир. держ. технол. ун-т. - Житомир, 2018. - 40 с.
- 30) ПрАТ «Новоград-Волинський хлібозавод» - Офіційний сайт підприємства. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://nvhlib.com.ua/ua/main>
- 31) Ремонт та поліпшення від А до Я [Текст] : практ. керівництво. - Дніпро : Баланс-Клуб, 2019. - 111 с. : табл. - (Бібліотека "Баланс" ; № 12, червень 2019). - Бібліогр.: с. 109-111. - 24000 прим.
- 32) Рорат, Василь Особливості документування й обліку ремонту та поліпшення власних основних засобів [Текст] / В. Рорат // Аудитор України. — 2015. — № 10 (239). — С. 42-46.
- 33) Самчик М. Ю. Внутрішній аудит витрат на ремонт основних засобів / М. Ю. Самчик // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. - 2016. - Вип. 2-3. - С. 25-50. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2016_2-3_4
- 34) Світлична О. С. Облік витрат на ремонт та поліпшення основних засобів / О. С. Світлична // Управління розвитком. - 2014. - № 15. - С. 151-154. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_15_70.
- 35) Слободян Н.Г. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. – К.: НУХТ, 2013. — 332 с.
- 36) Темчишина, Ю. Л. Аспекти синергетичного підходу в управлінні підприємствами харчової промисловості [Текст] / Ю. Л. Темчишина, К. М. Темчишина // Економіка АПК. — 2013. — № 5 (223). — С. 75-79. — Бібліогр. в кінці ст.
- 37) Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. / Н.М. Ткаченко. [7-ме вид. перероб. і доп.] – К.: Алерта, 2016. – 928с.
- 38) Толстих М.А. Організаційно-методологічні аспекти обліку витрат на ремонт основних засобів відповідно до вимог податкового кодексу / М.А. Толстих // Формування ринкової економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.kneu.kiev.ua:8080/handle/2010/1207>.
- 39) Фінансовий облік і звітність на підприємствах різних галузей / за ред. П.Я. Хомина. –Тернопіль: Астон, 2014. –288 с.
- 40) Чернелевський, Леонід Миколайович Бухгалтерський облік [Текст] : курс лекцій для студентів за напрямом підготовки 6.030509 "Облік і аудит" усіх форм

навчання / Л. М. Чернелевський, Н. І. Беренда, О. С. Щербина ; Нац. ун-т харч. технол. — К. : НУХТ, 2012. — 139 с. — каф. обліку і аудит.

- 41) Шеремет, О. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / О. О. Шеремет. – МОН України, НУХТ. – К. : Міленіум, 2011. – 196 с.
- 42) Шубіна С. В. Комплексний аналіз основних засобів промислового підприємства / С. В. Шубіна, В. А. Малахов, Н. С. Літвінцева // Вісник Університету банківської справи. - 2017. - № 3. - С. 95–101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2017_3_16.
- 43) Яцишин І.М. Контроль за впровадженням та виконанням облікової політики / І.М. Яцишин // Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, – Львів: 2011 – С.556 – 559.

ДОДАТКИ